

Orman_{ve} Av

Yıl: 2008 | Mayıs - Haziran | Sayı: 3

ISSN 1302-040X

Yangın var
Özendiren var
Daha da
Yakacaklar...

Orman ve AV

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
İKTİSADİ İŞLETMESİ TARAFINDAN
İKİ AYDA BİR YAYIMLANIR
Yıl: 2008 | Mayıs Haziran | Sayı: 3 | Cilt: 84
ISSN 1302-040X

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ ADINA
SAHİBİ
GENEL BAŞKAN
MUSTAFA YUMURTACI

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
ERDOĞAN ÖZER

EDİTÖR
SEZGİN ÖZDEN
ozden@forestry.ankara.edu.tr

YAYIN KURULU
İyigün PULAT
Aydın GERİŞ
Erdoğan ATMİŞ
İsmet DAŞDEMİR
Sezgin ÖZDEN
Oktay YILDIZ
Mehmet Ali BAŞARAN

Bilgilendirmek amacıyla üyelerimize
ücretsiz dağıtılır.

YÖNETİM YERİ:
MİTHAT PAŞA CADDESİ NO: 49/4 KIZILAY / ANKARA

TEL&FAX
0312 433 84 13

www.tod-tr.org
tod@tod-tr.org
ormancilarder@tmail.com

YAYIN KURULU E-POSTA
ormanveav@tod-tr.org

BAŞKI
KAYIKÇI OFSET
Cumh. Mh. Park Sk. Atakoç Apt.
No: 16 18100 / ÇANKIRI

Tel: 0 376 212 50 70
Fax: 0 376 213 19 88
e-posta: karatekin18@hotmail.com

GRAFİK TASARIM
Hadi CANBAZ
e-posta: okyanus-02@hotmail.com

İÇ KAPAK FOTOĞRAFI
Aykut İNCE

EDİTÖRDEN

Yaz geldi, orman yangınları gündemi meşgul etmeye başladı. Dergi baskıya girerken Gülnar yangını gündemin ilk sıralarına düştü. Hem büyük bir yangın hem de can kaybının yaşandığı bir yangındı. Ülkemiz iklim, topografya, bitki örtüsü ve sosyal yapı gibi etmenler yüzünden orman yangınlarına sık sık maruz kalmakta. Orman yangınlarının tarihine baktığımızda ormancılık örgütümüzün müdahale ve savaşımında başarılı olduğu görülecektir. Ancak son zamanlarda sıkça duyulan “yangınlarda yanan alanın tamamı kamuoyuna açıklanmadığı bir kısmının gizlenmekte olduğu” şeklinde bir söylenti var... Eğer bu söylentiler doğruysa bu durum meslektaşlarımızın yangınla savaşımındaki başarısına gölge düşürecektir. Örgütümüzün bu tür davranışlara gereksinimi de yoktur. Yangınlarda canla başla çalışan meslektaşlarımız, yangın sonrasında yaptıkları çalışmalarla da ormanı büyük oranda tekrar yeşertmektedirler. Yeter ki meslektaşlarımız üzerine siyasal ve sosyal baskılarla gidilmesin.

Bu sayıda Korhan Tunçtaner'in kaleminden çıkan *Doğaya Uygun Ormancılık ve Türk-Alman Ormancılık Projesi* başlıklı makale derginin ilk sayfalarında yer alıyor. Nevzat Gürlevik ve arkadaşlarının hazırladığı bilimsel makaleyi bu sayıda bulabilirsiniz. İsmail Çevik tarafından kaleme alınan bir vefa yazısı var bu sayıda. Yazının aktörü merhum Özdemir Halay. Bu sayıdaki doğal varlıklarımızın tanıtıldığı köşemizin konduğu *Sakarmeke*. Köşe önceki sayılarda olduğu gibi Dr. Kaan Özkazanç tarafından hazırlandı. Bu sayıdaki tek çeviri “Bitki Can'dır” başlığı ile Turgut Çelikkol'a ait. Ekoturizm grubunun 2007 yılında gerçekleştirdiği etkinliklerin tamamını bu sayıda görebilirsiniz. “Doğuran doğanın simgesi: Ağaç” başlıklı yazı Esat Korkmaz tarafından hazırlandı. Süleyman Dingil'in turizm konulu yazısı ile Atilla Kurmuş'un fıstık çamı ile ilgili makalelerinin ilgi çekeceğini düşünüyoruz. Ayrıca Bilimsel yazıları denetleyen hakemlere ve bu sayıya katkı sağlayan yazarlara sonsuz teşekkürlerle.

Doç. Dr. Sezgin ÖZDEN

İÇİNDEKİLER

2	Başyazı
Dernek Binasından	3
4	Doğaya Uygun Ormancılık ve Türk-Alman Ormancılık Projesi-Korhan Tunçtaner
Özdemir Halay'ın Ardından-İsmail Çevik	8
9	Sakarmeke-Kaan Özkazanç
Haberler	11
25	Doğuran Doğanın Simgesi Ağaç-Esat Korkmaz
Aramızdan Ayrılanlar	29
30	Ekoturizm Etkinlikleri
Ormanların Haritaları-Tahsin Tokmanoğlu	41
44	Bitki Can'dır-Turgut Çelikkol
Çevreye Zarar Vermiyorlarmış!	45
46	Orman Talanını Teşvik Kanunu
Yangın Var	47
48	Aydın-Muğla İlleri Doğal Fıstıkçamı (<i>Pinus pinea</i> L.) Ormanların Planlanması ve Silvikültürü-Atilla Kurmuş
Ortam Sıcaklığının Saandal ve Kocayemiş Tohumlarının Çimlenme Özellikleri Üzerine Etkileri-Cemal Gültekin ve ark.	51
54	AGM'de Neler Oluyor
Turizm Eşittir İçki, İçki Eşittir Turizm Süleyman Dingil	55

ÇEVRE GÜNÜ KUTLANMALI MI?

Ormanlar, çevrenin en önemli ögesi. Ormanlar toprağa, suya, havaya yaptıkları olumlu etkileri ile yaşamın vazgeçilmez varlığıdır. Ancak, ormanların sağladığı yararlar, artan nüfus ve gelişen toplumun gereksinimlerini karşılayacak oranda artmıyor. Ormanlar zararına yapılan çeşitli yasal düzenlemeler ve uygulamalar sonucunda oluşan orman tahripleri ve talanları, siyasi söylemlerle örtbas edilmek isteniyor.

Ülkemizde ormanlar yıllardan beri siyasi rant olarak değerlendirilmiş, ormanlarla ilgili yapılan tüm yasal düzenlemeler, birkaç örnek dışında, hep ormanların zararına olmuştur. AKP iktidarları bu konuda daha da ileri gitmiştir. 2003 yılından beri ormanların özel firmalarca işletilmeleri sağlanamayınca, 2/B sorunu da sürüncemede bırakılmıştır. 2/B konusunda 59. hükümet döneminde çeşitli kurum ve kuruluşların ortak çalışması sonucunda, bir mutabakat metni hazırlandı. Ancak, bu yönde bir adım atılmadı ve bu ortak metin hiç gündeme getirilmedi.

60. hükümet tarafından hazırlattırılan Anayasa Tasarısı taslağında ormanlarla ilgili 131. madde ile adeta ormanların talanı amaçlanmıştır. 59. hükümetin tarihi milat olarak ilan ettiği 31.12.1981 tarihi 23.07.2007 tarihine getirilmiş, aşırı tepki nedeniyle 59. hükümet tarafından geri çekilen "ormanların yerli ve yabancı firmalarca işletilmesine" yeniden yer verilmiş, "... tarım alanına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler" ifadesine "veya başka alanlar" ifadesi eklenerek, her türlü kullanım için ve her zaman orman dışına çıkarma sağlanmış, orman köylülerinin yasal ve anayasal hakları ortadan kaldırılmıştır. Orman suçları için af çıkarılamaz ve ormanlar siyasi propagandaya alet edilemez hükümlerine yer verilmemiş, toprak korumasının ve su rejiminin güvencesi, biyolojik çeşitliliğin kaynağı olan makilik alanların yok olmasının yolu açılmıştır.

İstanbul'un kuzeyinde kalan son ormanlık alan da 3. Boğaz Köprüsü ile yok edilmek isteniyor. Kamuoyunun yoğun tepkisine rağmen mevcut güzergah değiştirilmedi. Yok edilecek orman alanlarındaki talandan siyasi rant elde edileceği ifade ediliyor.

Yeni Maden Yasası ile en iyi ormanlarda taşocağı dahil her türlü maden arama ve işletme olanağı getirildi. Dünyanın sayılı ekosistemine sahip olan Kazdağları gibi yörelerimiz yabancı firmalara peşkeş çekiliyor.

Turizm tahsislerini iptal eden Anayasa Mahkemesi kararı hileli yollarla yeniden TBMM'den

geçirildi. Yeni yasa eski yasayı da aratırcasına ormanların aleyhine hüküm içeriyor.

60. hükümet neden olunan ve olunacak orman talanını örtbas etmek için "Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberliği Eylem Planı" başlattı. Başta Başbakan, Çevre ve Orman Bakanı olmak üzere tüm yetkililer beş yılda Trakya bölgesi kadar ağaçlandırma yapılacağını günlerce TV ekranlarından kamuoyuna sundular. Sayın Başbakanın fidan dikerken görüntülediği ve "Ağaçlandırma Kampanyası"ni teşvik eden büyük boy fotoğrafları her yere asıldı. Vatandaş, ağaç dikmeye ve katkı koymaya davet edildi. İlk bakıldığında ülkenin yeşillendirilmesi, ormanlaştırılması yönünde atılan önemli bir adım. Ülkenin geleceğine yönelik çok önemli bir yurtseverlik örneği, çok önemli bir görev. Yıllardır arşivlerde kalan bir hedef ve arzulanmış bir özlem. Ancak, olayın arka yüzü ya da perdenin gerisi, hiç de böyle pembe gözüküyor. Cumhuriyet tarihinin en büyük ağaçlandırmalarının yapıldığı söyleminin arkasında beş yıllık toplam ağaçlandırma programının bile 1980'li yılların yıllık programlarının gerisinde kaldığı anlaşılıyor. Keza ağaçlandırma konusunda 2007'de dünya üçüncüsü olduğunu söyleyen Sayın EROĞLU 2008'de dünya birinciliğine soyunuyor. 2007'de gerçekleştirilen ağaçlandırma alanı 31.500 hektar. 450 bin hektar ağaçlandırma yapıldığı nasıl söylenebilir? Ülke kamuoyu yanıltıldığı gibi, uluslararası kuruluşlar da yanıltılıyor.

Çevre ve Orman Bakanlığının yayınladığı verilerde de bu çelişki ortaya çıkıyor. 2,3 milyon hektar olan beş yıllık programın % 74'ü "Rehabilitasyon" denilen ve ormancılık bilimi ile bağdaşmayan bir uygulama. Asıl görevi ağaçlandırma yapmak olan genel müdürlüğe beş yılda 116 bin hektar alan programlanmış iken, özel sektörün 136 bin hektar ağaçlandırma yapması öngörülmüş.

Ormanların ve ormancuların ikinci plana itildiği ya da yok sayıldığı AKP iktidarlarında çevre sorunları da önlenemez şekilde artmakta, korkunç bir kâbus gibi ülkenin üzerine çökmektedir. Enerji üretimi ve ekonomik gelişme diye insan sağlığı hiçe sayılmaktadır.

İnsan yaşamının sürdürülebilmesi için gerekli olan ormanlar azalırken, nehirlerin, göllerin, denizlerin kirliliği her geçen gün artarken, yanlış yerlere kurulan santraller, filtresiz fabrikalar havayı solunamaz, doğayı yaşanamaz bir hale getirirken, sıvı ve katı atıkların nehir, göl, deniz ve ormanlara boşaltılması adeta teşvik edilirken, nasıl Çevre Günü kutlanabiliyor?

ORMANLARIN YOK EDİLDİĞİ, HAVANIN, SUYUN VE HER YERİN KİRLENDİĞİ BİR ORTAMDA ÇEVRE GÜNÜ KUTLANILACAK BİR GÜN DEĞİL, UTANILACAK BİR GÜN OLMALIDIR.

TOD Yönetim Kurulu

YENİ DERNEK BİNAMIZ

50 yıllık bir özlem,
Bir gerek şimdi gerçek oluyor.
Yeterli, yararlı, güzel bir yapı.
Çağına uygun olsun diye
düşledik, tasarladık.
Ormancı topluluğumuz,
toplumumuz yararlansın,
sıcak bir yuva bulsun.
Doğayı, kültürü, insanı
kucaklayan ormancı;
Kent düzleminde hak ettiği
konumda olsun.
Yurduna, toplumuna sevgi ile
hizmet sunsun.
İstedik, gerçekleştirdik.
Geliyoruz coşkuylla.
Rüyayı gerçekleştiren yapıyı
oluşturanlara, sunanlara
sevgi ve saygıyla

DOĞAYA UYGUN ORMANCILIK VE TÜRK-ALMAN ORMANCILIK PROJESİ

Prof.Dr. Korhan Tunçtaner
ZKÜ Bartın Orman Fakültesi

Dünyada bir taraftan kısa zamanda yüksek miktarlarda odun hasılatı elde etmeye yönelik plantasyon ormancılığı hızla gelişirken, diğer taraftan ormanların doğaya uygun bir kuruluştaki muhafaza edilerek çok işlevli bir ekosistem olarak toplumun yararına sunulması anlayışı da yaygınlaşmaktadır. Çok işlevli ormancılık, doğanın bir parçası olan ormanın odun üretim işlevi yanında yetişme ortamı üzerinde etkili olduğu ve dolayısıyla pek çok yönden doğadan yararlanma olanağı da sağladığı temeline dayanır (Odabaşı ve Özalp 1994). Biyolojik bir ekosistem oluşturan ormanlarda, çok sayıda doğal etmen, karşılıklı etkileşim içindedir. Bu nedenle, ormanlardan çok işlevli olarak yararlanabilmek için, bu doğal kaynakların sürekliliğini sağlamak gerekir. Süreklilik (devamlılık), silvikültürün tanımı içinde de yer alan vazgeçilmez bir prensiptir (Saatçioğlu 1979). Bu durumda, ormanlardan sağlanan ürünlerin ve diğer işlevsel yararların devamlılığı için en doğru çözüm, doğaya uygun ormancılıktır.

Doğaya Uygun Ormancılık Kavramı

Doğaya uygun ormancılık kavramı, hem yatay hem de dikey yönde lokal olarak gerçekleşmesi beklenen ekolojik orman tipleri içinde yer alan, ormanların optimum durumlarına kavuşturulması ve önemli fonksiyonlarının ortaya çıkarılması amacıyla yapılan, silvikültürel uygulamaları kapsamaktadır (Schütz 1999, Anon. 2003, Odabaşı ve ark. 2004). Ormanda yapılacak tüm silvikültürel uygulamalar, her şeyden önce doğal yapıyı, biyolojik çeşitliliği ve var olan ekosistemin dengesini koruyacak nitelikte olmalıdır. Doğaya uygun silvikültür, ormanın strüktürü ile biyolojik ve genetik çeşitliliğinin korunmasını güvence altına alabilir. Genel nitelikleri yönünden entansif çalışmayı gerektiren doğaya uygun silvikültürün uygulanabilmesi için orman üzerinde sosyal ve ekonomik baskıların olmaması gerekmektedir. Yeterli teknik bilgiye sahip elemanların yer aldığı devamlı bir personel politikasının uygulanması, uygun dağılıştaki ve bakımlı bir yol şebekesinin bulunması ve koruma önlemlerinin yeterli düzeyde alınması da, entansif çalışmaların sürdürülmesini kolaylaştırmaktadır.

biyolojik bir yaklaşım olarak benimsenmiş ve bu çerçevede içinde bazı silvikültürel uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Farklı yetişme ortamlarında yer alan tek türden oluşan saf meşcerelerde de, aynı kuruluşun devamlılığının doğal koşullara uygun olarak sağlanması prensip olarak kabul edilmiştir. Ancak, her yetişme ortamında ve her türlü koşulda doğaya uygun silvikültür prensibinin sürdürülmesi mümkün değildir. Doğal gençleştirme koşullarını kaybetmiş olan bozuk orman alanlarında, yetişme ortamına uyum sağlayabilecek yerli ve yabancı türlerle yapılan ağaçlandırmalar sonucunda oluşturulan yeni ormanlar, doğaya uygun silvikültür kavramının dışında değerlendirilebilir.

Türkiye'de silvikültürel uygulamalar ve Türk-Alman Ormancılık Projesi

Ülkemiz ormanlarının işletilmesinde 1963 yılına kadar seçme işletmeciliği uygulanmıştır. Bu işletmecilik şeklinde, iyi nitelikli ağaçların kesilip kötü nitelikli ağaçların bırakılması nedeniyle, ormanların yapıları bozulmuş ve genetik kaliteleri düşmüştür. Bu uygulamaların en acı örneklerinden biri, 1945 yılında Ayancık-Çangal ormanlarında Zingal şirketi tarafından yapılan üretim çalışmalarıdır. Ayancık ormanlarının o zamanki görkemli yapısını, Alman ormancısı Dr. Friedrich ZEDNİK, 1963 yılında Dr. Hasan SELÇUK'un çevirisi ile yayınlanan eserinin önsözünde bakın nasıl anlatmıştır :

"Türkiye'ye ilk defa 1929 haziranında, o zaman memlekette en büyük kereste işini yapan Türk-Belçika Zingal şirketinin, Karadeniz sahilinde Ayancık'ta bulunan kayın ve göknar ormanlarının hakim olduğu 53000 hektar büyüklüğündeki mukaveleli ormanı işletmek üzere bir kısım Alman ormancısı ile birlikte angajeli olarak gelmiştim. Rhododendron ponticum, Prunus laurocerasus ve Ilex aquifolium'dan müteşekkil çok sık vaziyetteki alt tabakısıyla, hektarında 1250 m³ kalın odun serveti ve 52 m'ye kadar boy yapan göknarları ve 50 metrelik gövde kısımları dalsız ve bir o kadar da taç yüksekliği bulunan gümüşigri kabuklu sütunvari kayınlarıyla, Karadeniz ormanlarının derin etkisi, 5 yıllık ikametimden sonraki yıllarda da hatırımdan çıkmamıştır".

Dr. Zednik tarafından belirtilen bu üstün nitelikli ormanlar ve sahip oldukları biyolojik ve genetik zenginlik, yıllarca süren seçme kesimleri nedeniyle günümüzde büyük oranda kaybedilmiş durumdadır. 1963 yılından sonra yaş sınıfları metodunun kullanılmaya başlanması ile birlikte, ormanların

Dr. Zednik tarafından belirtilen bu üstün nitelikli ormanlar ve sahip oldukları biyolojik ve genetik zenginlik, yıllarca süren seçme kesimleri nedeniyle günümüzde büyük oranda kaybedilmiş durumdadır. 1963 yılından sonra yaş sınıfları metodunun kullanılmaya başlanması ile birlikte, ormanların işletilmesinde kesim alanlı (maktalı) işletmecilik şekline geçilmiş ve ormanlarımızın daha fazla tahrip edilmesi önlenmiştir.

1988-1997 yılları arasında "Karadeniz Bölgesindeki Yapraklı Ormanların Islahı ve Geliştirilmesi" isimli Türk-Alman Ormanlık Projesi (OGM-GTZ) yürütülmüştür. Bu proje, devamlı ormanların silvikültürü, devamlı orman işletmeciliği, doğaya uygun ormancılık, doğaya yakın ormancılık gibi kavramların ülkemiz ormancılığına girmesine ve tartışılmasına neden olmuştur (Anon. 1989, Odabaşı ve Özalp 1994, Kahveci 1998, Efendioğlu 1999). Projenin amaçları; Karadeniz bölgesindeki yapraklı ormanların ıslahı ve geliştirilmesi için gençleştirme, bakım, yönetim modelleri ile orman köylüsünün gelirlerini artırıcı sosyal ormancılık modellerini ortaya koymak şeklinde belirlenmiştir. Bu hedeflere ulaşabilmek amacıyla yapılan ön çalışmalar sonucunda, Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü pilot bölge olarak seçilmiştir. İlk aşamada, Devrek Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlı 6 adet orman işletme şefliğinin amenajman planları yenilenmiş ve bu şeflikler için 'model plan' adı verilen amenajman planları hazırlanmıştır. Model planların hazırlanmasında, envanter çalışmaları için deneme alanlarının alınması yöntemlerinde değişiklikler yapılmış, meşcere tipleri haritası 1/10000 ölçekli olarak düzenlenmiş ve plan ünitesi ormanlar, işlevlerine ve uygulanacak silvikültürel işlemlere göre 8 işlem ünitesine ayrılmıştır (Anon.2002). Bu işlem ünitelerinden biri de 'B-Devamlı Orman İşlem Ünitesi' olarak ayrılmıştır. Pilot bölge olarak seçilen Devrek Orman İşletme Müdürlüğü'ndeki demonstratif amaçlı silvikültürel uygulamaların büyük bir kısmı, BD-kayın devamlı orman işlem ünitesinde bulunan kayın ormanlarında gerçekleştirilmiştir (Anon.1989). Bu ormanlarda uygulanan demonstratif amaçlı silvikültürel uygulamalar; Doğal grup gençleştirme çalışmaları, yapay grup gençleştirme çalışmaları ve bakım çalışmaları olmak üzere üç grupta toplanmıştır. Örnek silvikültürel uygulamalar daha çok Devrek Orman İşletme Müdürlüğü'nün Akçasu, Beldibi ve Pürenkaya şefliklerindeki saf kayın ve kayın ağırlıklı göknar karışık ormanlarında gerçekleştirilmiştir. Örnek çalışmalarda; karışık meşcere kuruluşlarının devam ettirilmesi, yarı gölge ve gölge ağacı türlerinden oluşan meşcerelerde düşey tabakalılığın sağlanması, meşcere sağlığının artırılması ve meşcere içinde büyük boşlukların olmaması gibi prensipler benimsenmiştir.

Türk-Alman Ormanlık Projesi'nin 1997 yılında bitmesinden sonra, bu proje kapsamında Devrek Orman İşletme Müdürlüğü için hazırlanan model amenajman planları, Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü'ne bağlı diğer işletme müdürlükleri için de yapılmış ve 2001 yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır. Bu model planların uygulanmasıyla birlikte, özellikle kayın ve meşe devamlı orman işlem ünitelerinde gruplarda gerçekleştirilen doğal ve yapay gençleştirme çalışmaları ile bakım çalışmalarında, daha önce örnek çalışmalar için belirlenen prensipler esas alınmıştır.

Bartın ve Devrek yörelerinde yapılan bilimsel araştırmalar

Türk-Alman ormancılık projesi kapsamında pilot bölge olarak seçilen Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü'nde 2001 yılından itibaren gerçekleştirilen kayın gençleştirme uygulamaları, ZKÜ Bartın Orman Fakültesi, Silvikültür Anabilim Dalı'nda yapılan bir doktora çalışması ile değerlendirilmiştir. Tarafımdan yönetilen ve Dr. H. Barış ÖZEL'in üç yıl (2004-2006) süre ile yürüttüğü araştırma çalışması, Bartın ve Devrek orman işletme müdürlüklerine bağlı dört orman işletme şefliğinde (Ardıç, Kumluca, Sökü ve Akçasu) gerçekleştirilmiştir. 2001 yılında kayın doğal gençleştirme çalışmalarının yapıldığı 12 bölmecik, araştırma alanı olarak seçilmiş ve bu bölmeciklerde belirlenen 43 deneme alanında, aşağıda belirtilen tespit ve değerlendirmeler yapılmıştır.

Grup gençleştirme uygulamalarının yapıldığı bölmeciklerdeki meşcere kuruluşları belirlenmiştir.

Grup gençleştirme uygulamalarının yapıldığı meşcerelerdeki yetişme ortamı koşulları (klimatik, edafik ve fizyografik faktörler) tespit edilmiştir.

Araştırma süresi boyunca, gençleştirme alanlarında bulunan kayın gençliklerinin birim alandaki (m²) sayılarında, gelişimlerinde ve morfolojik özelliklerinde meydana gelen değişimler belirlenmiştir.

Gençleştirme başarısında rol oynayan çok sayıdaki faktörün etki derecesi, çok boyutlu istatistik analizler yardımıyla belirlenmiş ve başarıyı etkileyen en önemli faktörler saptanmıştır.

Bartın ve Devrek yörelerinde, kayın grup gençleştirme alanlarında yürütülen araştırmanın sonuçlarına göre, gençleştirme alanlarındaki yetişme ortamı verimliliğinin, özellikle toprak koşullarının elverişsizliği nedeniyle düşük olduğu ve bu alanların bulunduğu meşcerelerin III. bonitet sınıfında yer aldığı belirlenmiştir. Bu nedenle, grup gençleştirme alanlarında ve bu alanlara komşu meşcerelerde; ağaç sayısı, göğüs yüzeyi, sıklık, hacim, yıllık hacim artımı, ağaçların tepe ve gövde formları gibi meşcere kuruluş özelliklerine ilişkin tespitler, araştırma alanlarındaki saf kayın ve kayın + göknar karışık ormanlarının doğal

gençleştirme koşullarına uygun olmadığını göstermiştir. Araştırma alanında ölü örtü kalınlığının ve diri örtü yoğunluğunun yıllar itibarıyla önemli ölçüde arttığı ve gençleştirme alanlarının yabanlaşmaya başladığı tespit edilmiştir. Doğaya uygun tür ve kuruluşların oluşturulması amacıyla yapılan silvikültürel işlemlerin, prensip olarak karışık ormanların oluşumuna ve sürdürülmesine uygun yetiştirme ortamlarında yapılması gerekirken, araştırma alanlarında bu prensibin göz ardı edildiği belirlenmiştir.

Bartın ve Devrek orman işletme müdürlüklerinde, büyüklükleri 0.2-3.0 hektar arasında değişen gruplarda, 2001 yılının kayının bol tohum yılı olduğu gerekçesiyle doğal gençleştirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu alanlarda yapılan örneklemelerle, üç yıl süreyle (2004-2006) yürütülen araştırmaların sonucunda, kayın gençliklerinin sayılarındaki değişimler ve gençleştirme başarısını etkileyen faktörler incelenmiştir (Özel 2007). Araştırma kapsamındaki grup gençleştirme alanlarında, beş yaşındaki kayın gençliklerinin ortalama sayısı 0.3 adet/m² olarak belirlenmiştir. Yörede, Büyük Alan Siper Metodu ile yapılan kayın doğal gençleştirme çalışmalarında ise gençleştirme başarısının çok daha yüksek olduğu saptanmıştır. Örneğin, Bartın-Yenihan işletme şefliğinde 10 hektarlık bir alanda 2003 yılında yapılan tohumlama kesimi ile elde edilen gençlik sayısı 2007 yılında 6-21 adet/m² olarak saptanmıştır (Tunçtaner ve Özel 2008). Bu durum, 2001 yılından itibaren yürürlüğe giren model amenajman planları çerçevesinde, devamlı orman işlem ünitesi adı verilen küçük alanlarda (gruplarda) yapılan doğal gençleştirme çalışmalarının son derece başarılı olduğunu göstermektedir.

Bartın ve Devrek yörelerinde görülen kayın ağırlıklı karışık ormanların kuruluşları, uzun yıllar uygulanan seçme kesimlerinin sonucunda büyük oranda değişmiş, verimlilik düşmüş ve genetik kalite bozulmuştur. Daha sonraki yıllarda yapılan başarısız gençleştirme çalışmaları ile doğal gençleştirme koşullarını kaybetmiş alanlar çoğalmıştır. Nitekim, Devrek Orman İşletme Müdürlüğü'nde 2005 yılından itibaren uygulanmakta olan yeni model amenajman planlarında "kötü nitelikli kayın ormanı" isimli işlem ünitesinin bulunması da bu durumu desteklemektedir. Bir önceki plan döneminde yörede yapılan ve başarısızlıkla sonuçlanan doğal ve yapay kayın grup gençleştirme alanları, söz konusu işlem ünitesindeki alanların önemli bir kısmını oluşturmaktadır.

Orman Genel Müdürü, Sayın Osman KAHVECİ 1998 yılında OGM Silvikültür Uygulamaları Geliştirme Şube Müdürü iken, Orman Mühendisliği Dergisi'nde çıkan bir yazısında, Karadeniz bölgesinde büyük alanlarda yapılan gençleştirme çalışmalarında,

arzu edilen hedeflerin çok gerisinde kaldığını, birçok yerde aynı yaşlı ve maktalı ormanlar kurma uğruna genç ormanların bile tensile sokulduğunu ve böylece karışık ormanların saflaştırıldığını belirtmiştir. Bu sakıncaların, ancak faydalanma alanlarının çok küçüldüğü devamlı orman işletme şeklinin uygulanması ile giderilebileceğini de ifade etmiştir. Ne yazık ki, Türk-Alman Ormanlık Projesi'nde belirtilen amaçlarla da bağdaşan bu öngörü, Zonguldak bölgesinde yapılan örnek çalışmalarda hüsrana sonuçlanmıştır. Diğer taraftan bazı araştırmacılar, kesim alanlı (maktalı) ormanlık anlayışı ile, silvikültürel düşünceden uzak, düzensiz seçme kesimlerinden vazgeçilmiş olduğunu ve böylece gençleştirme ve bakım uygulamalarında gelişme sağlandığını belirtmişlerdir. Ayrıca, korumanın yeterli olmadığı, akademik personel bakımından sürekliliğin sağlanamadığı ve birçok bürokratik engelin çıktığı ülkemizde, doğaya uygun ormanlık işletmesinde güçlüklerle karşılaşılacağı vurgulanmıştır. Karadeniz bölgesindeki yapraklı ve karışık ormanlarda kapalılığın büyük ölçüde kırılması ile ormangülü ağırlıklı diri örtü yüzünden gençleştirme sorunlarının daha da artabileceği ve böylece doğaya uygun orman kurma uygulamalarının düzensiz seçme işletmesine dönüşebileceği konularında da uyarılarda bulunmuşlardır (Odabaşı ve Özalp 1994, 1998; Efendioğlu 1999). Ayrıca, Türk-Alman Ormanlık Projesi uygulamalarının, orman fakülteleri ve ormanlık araştırma kurumları ile işbirliği altında bilimsel bir araştırma temeline oturtulamamış olması da, ayrı bir talihsizlik olarak kabul edilmelidir.

Sonuç

Doğaya uygun orman işletmesi, yetiştirme ortamı koşullarının ve meşcere kuruluş özelliklerinin elverişli olduğu ve teknik ormanlık uygulamalarının yeterli düzeyde gerçekleştirilebildiği Avrupa ülkelerinde ortaya çıkmıştır. Daha çok karışık ormanlar için söz konusu olan bu işletme şekli, yürütülecek silvikültürel uygulamalarla doğal kuruluşun sürekliliğini sağlamayı amaçlamaktadır. Böylelikle, doğanın bir parçası olan ormanın odun üretim işlevi yanında, ekosistemin dengesini bozmadan, diğer çok yönlü işlevlerinden de yararlanılmış olur. Ülkemizde ise, mevcut orman formasyonları ekolojik koşullara bağlı olarak, ağaç türü ve meşcere kuruluş özellikleri bakımından büyük farklılıklar gösterdiğinden, doğaya uygun ormanlık anlayışı, Karadeniz bölgesinde bulunan ve Orta Avrupa ormanlarına benzerlik gösteren yapraklı veya yapraklı-iğne yapraklı meşcereler için söz konusu olabilir. Ancak, yarı kurak iklim bölgeleri ile yüksek rakımlı yörelerimizde yer alan ve tamamen doğal koşulların dikte ettiği saf iğne

yapraklı ormanlarımız da doğaya uygun ormanlar olarak nitelendirilmelidir.

Karadeniz bölgesinde Türk-Alman Ormanlık Projesi çerçevesinde, doğaya uygun ormanlık prensiplerinin uygulanabileceği görüşü ile yapılan örnek çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Bartın ve Devrek yörelerinde yürütülen araştırma çalışmalarının sonuçları, örnek alanların isabetli seçilmediğini ve bu alanlardaki silvikültürel uygulamaların ve gençleştirme çalışmalarının beklenen hedeflere ulaşmada çok yetersiz kaldığını göstermiştir. Doğaya uygun ormanlık anlayışı ile yürütülecek silvikültürel uygulamaların ancak elverişli yetişme ortamlarında ve normal meşcere kuruluşuna sahip ormanlarda, deneyimli orman mühendisleri tarafından yürütülecek sürekli entansif çalışmalar sonucunda başarıya ulaşılacağı kanısına varılmıştır.

Doğal gençleştirme koşullarını yıllar önce kaybetmiş olan bozuk orman alanlarının yapay gençleştirme teknikleri ve ağaçlandırmalarla verimli hale getirilmesi, ülkemiz ormanlığı ve ulusal ekonomi yönünden büyük bir önem taşımaktadır. Ancak, Orman Genel Müdürlüğü'nün stratejik planlama çerçevesinde, orman ve orman kaynaklarını korumak, geliştirmek ve topluma optimal yararlar sağlayacak şekilde yönetmek şeklinde belirtilen misyonuna göre, 2004 yılında başlayan orman tesis çalışmalarının 2006 yılında toplam 401 168 hektara ulaşması merak uyandırmıştır. Belirtilen bu miktar içinde 260342 hektar ile büyük bir paya sahip olan rehabilitasyon adı altındaki uygulamanın hangi amaçlarla yapılmakta olduğu da anlaşılamamıştır. Kelime anlamı iyileştirme olan bu uygulamanın kesinlikle bir ağaçlandırma veya yapay gençleştirme faaliyeti olmadığı açıktır. Ayrılan rehabilitasyon alanlarında, ormanları iyileştirme anlamında önemli bir uygulamanın yapılmadığı da gözlemlenmektedir. Bu durum karşısında, yine Orman Genel Müdürlüğü'nün stratejik planı içinde yer alan vizyonun ve temel değerlerin havada kaldığı görülmekte ve gelişmeler meslek kamuoyu tarafından endişe ile izlenmektedir.

Orman Genel Müdürlüğü'nün "doğaya, çevreye ve insana duyarlı, sürdürülebilir orman yönetimi" şeklinde belirtilen vizyonu, ormanlarımızın işletilmesinde bilimsel ve rasyonel esaslara bağlı kalmak suretiyle gerçekleştirilebilir. Ormanlarımızda sürdürülmekte olan hatalı silvikültürel uygulamalara son verilmesinin yanı sıra, orman alanlarımızda ciddi tahribatlara yol açabilecek faaliyetler (turizm yatırımı, maden arama, 2B uygulaması v.b.) ile ilgili yasal düzenlemelerden de önemle kaçınılmalıdır.

Kaynaklar

Anon. 1989 : Yapraklı ormanlarda modern silvikültür teknikleri semineri çalışma grubu raporu, OGM ve Türk-Alman Ormanlık Projesi

Anon. 2002 : Orman fonksiyonları, fonksiyonel alanların belirlenmesinde kullanılacak kriterler ve uygulanacak silvikültürel ilkeler (Tamim No. 6273), Orman Genel Müdürlüğü, Silvikültür Daire Başkanlığı

Anon. 2003 : Close to nature forestry, Report of the Seminar of Food and Agriculture Organization. TIM/EFC/WP.1/SEM.57/2003/3, Slovakia

Saatçioğlu F., 1979 : Silvikültür II (Silvikültürün Tekniği), İ.Ü Orman Fakültesi Yayın No. 1648/172

Odabaşı T. ve Özalp G., 1994: Ormanların İşletilmesi Yöntemleri ve Doğaya Uygun Ormanlık Anlayışı, İ.Ü.Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt.44, Sayı 1-2

Odabaşı T. ve Özalp G., 1998: Doğaya uygun ormanlık anlayışı, Orman Genel Müdürlüğü, Silvikültür Dairesi Başkanlığı

Schütz J.P., 1999: Close to nature silviculture, Is this concept compatible with species diversity, Forestry Vol.72, No:4

Zednik, F. 1963: Türkiye ormanlarında bugüne kadar tatbik edilen ve gelecekte tatbiki tavsiye edilen silvikültürel muameleler (Türkçeye çeviren: Dr. Hasan Selçuk). Ormanlık Araştırma Enstitüsü Yayınları, Muhtelif Yayınlar Serisi No: 14, Ankara, 118 s.

Efendioğlu M., 1999: Türk-Alman Ormanlık Projesi çerçevesinde düzenlenen amenajman planları ve ülkemizde uygulama olanakları, Orman Mühendisliği Dergisi, Sayı: 4

Kahveci O., 1998: Devamlı ormanların silvikültürü, Orman Mühendisliği Dergisi, Sayı: 10

Özel H.B., 2007: Bartın ve Devrek doğu kayını (Fagus Orientalis Lipsky.) ormanlarında meşcere kuruluşları ve grup gençleştirme uygulamalarının başarısını etkileyen faktörler. ZKÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalı Doktora Tezi (yayımlanmamış), Bartın, 272 s.

Tunçtaner, K., Özel, H.B. (2008) Oriental beech (Fagus orientalis Lipsky.) natural regeneration practices in Turkey (Case study at Bartın-Yenihan forest district) (unpublished), University of ZKÜ, Faculty of Forestry, Bartın.

İSTANBUL EKİLDİ

ÖZDEMİR HALAY'IN ARDINDAN

Onu daha meslek yaşamımın hemen başında tanıma fırsatı bulmuştum. İlk tanışmamızda farklı bir kişiyle karşı karşıya olduğumu hemen fark etmiştim. Fotogrametrinin müdürlüğünü yapıyordu. Birimindeki işler öyle düzenli yürüyordu ki her şey zamanında yapılıyor, gerekli dökümanlar ilgili birimlere zamanında ulaştırılıyordu. Daireye giriş çıkışlardan tutun da her türlü teknik çalışmalara kadar her şey tam bir disiplin ve ciddiyet içerisinde sürdürülüyordu. Bir üstündeki göreve işle alakası olmayan bir kişi atandığında üzüldü, artık orada kalmanın bir yararı olmayacağını düşünerek, kendi isteğiyle, İstanbul'da etliye sütlüye karışmayan bir göreve gitti.

Kendi alanında uzmanlaşmış ama çalışma ortamı bulamamış pek çok insan gibi heba edilmişlerdendi. Fotogrametriden ayrılışı kurum için büyük bir kayıp olmuştu. Nitekim O ayrıldıktan sonra, kimseler alınmasın ama ne fotogrametri ne de amenaşman dairesi bir daha iflah olmadı. Yazık oldu....

Üç yıl sonra İstanbul'da yollarımız bir daha keşişti. Asıl tanıma fırsatını bir daha buldum. Sadece meslektaş olarak değil her yönüyle tanıdım. Aramızda epeyce yaş farkı olmasına karşın samimiyetimiz ve ilişkilerimiz sonuna değin sürdü, ayrı ayrı yerlerde olmamıza rağmen.

İstanbul'da tanıdığım Özdemir Halay sanki tamamen başka birisiydi. Fotogrametri müdürüyken ki Özdemir Halay gitmiş bambaşka birisi ortaya çıkmıştı. Ciddiyet ve düzenliliğin yerinde yellere esiyordu. Bir insanın görev başında iken ki haliyle normal yaşantısı hali arasında bu kadar mı fark olurdu? İlginçtir her iki durumda da insanları kendisine çeken karizmasında farklılık yoktu.

Bir insanı diğerlerinden farklı kılan şey farklı birkaç özelliğidir. İnsanlar bu farklı özellikleriyle tanınır, bilinir ve anılırlar. Kimi yardım severdir, ayırır, abartır veya çok sevecendir. Kimi sert mizaçlıdır ama bunun yanında yufka yüreklidir. Herkesi böyle bir iki karakteri ön plana çıkarır. İşte bu farklı karakterlerden yüzlercesi vardı Özdemir Halay'da. O yüzden herkesten çok anılacaktır.

Çok yardım sever bir insandı. Muhtaç insanlar için yırtınırdı. Gariban Fettah'a (odacısı) gecekonduyunun yapımı sırasında sabaha kadar amelilik yapmıştı. Gün ışıncaya kadar çatıyı çatmışlardı. Kimin hastası, cenazesi var kimin maddi manevi bir desteğe ihtiyacı var en önce O koşardı. Yardım severliliğini adeta bir meslek titizliğiyle yapardı. Espritüeldi. Bazen öyle espriler yapardı ki, ömrünüzce unutamazdınız; Bir yakını daha başbakan olmazdan önce devlet bakanı iken hiç de şakadan hoşlanmayan bir ağabeyimize bir sulu esprî yapar; Rahmetli Şefik ağabeyimizin kızı doktordur. Kızının İstanbul yakınlarında bir hastaneye tayininin yapılması için tavassutta bulunmasını ister. Ona verdiği yanıt Şefik Ünal'ı çok üzer. Yanıt mı? Burada yer vermek uygun düşmez. Merak edenler yakın çevresinden öğrenebilirler.

Herkesle ilişkiye girmezdi. Girdiyse, o, dostlar hanesinin bir üyesi olurdu. Oraya kaydolan bir daha

çıkamazdı. Affedilmeyecek bir hata mı yaptı? Olsundu. Sevdiği, ilişkide olduğu insanların olmayacak davranışlarını bile hoşgörülle karşılar, ilişkilerini sürdürürdü. Her türlü şakadan hoşlanır, şakanın dozu arttıkça daha çok haz alır. Kendisine yapıldığında da zevk alır. Bir kişinin zaafını, gafını, folsolu bir hareketini yakalamasın. Artık onun işi bitmiş demektir. Duymayan kalmaz. Sizin hissettiğiniz fakat dillendiremediğiniz zaafı birden yakalar ve ortaya çıkarır. Şaşar kalırsınız. Kendi gafını da tekrar tekrar söylemekten çekinmez ve zevk alır. Kim nerede ne halt işlediyse hepsi onda kayıtlıydı. Üst görevlerinde katıldığı ziyafet toplantılarını hemen arkadaş toplantıları havasına dönüştürür, sanki orada amirler yokmuş gibi herkesin zafiyetini ortaya döker, zafiyeti olanları renkten renge sokar, diğerlerini ise kahkahalara boğardı.

Kimsenin etkisi altında kalmaz, kimseye benzemeye çalışmazdı. Kendisine has birisiydi. Öyle olması da doğaldı. Çünkü her bireyi diğerinden farklı kılan özelliklerin hepsi hatta daha fazlası onda vardı. Çok yönlü bir insandı. Onunla bir arada olmak ayrıcalıktı. On parmağında on marifet vardı. Ormancıydı, dişçiydi, fotoğrafçıydı, tamirciydi, hurdacıydı, denizciydi, balıkçıydı, aşçıydı. Bunlar benim bildiklerim. Son zamanlarda pek beraber olamadık. Bu arada başka şeylere merak saldı mı? Bilemiyorum. Bunlardan en çok fotoğrafçılığı sevdiğini söylerdi. Ama bu fırsat ona verilmedi. Mesleklerinin içerisinde yalnızca dişçiliği sevmezdi, mecbur kalmadıkça da yapmazdı. "İnsan hem dişçi hem tamirci olur mu? Derdi. Birisinin arabası arıza çıkmaya görsün ya da evlerden birinde bir arıza çıkmaya görsün, takım çantasını kaptığı gibi koşar ya tam yapar ya da iyice bozardı. Her iki halde de basardı kahkahayı.

Bir ara Çayırbaşı'nda bir kayıkhaneyi sahiplenmişti (uzun hikaye). Motorunu barındırdığı bu yerde hurdalarının bir kısmını da saklardı. Ayrıca mutfak malzemeleri ... Kimi yakalarsa buraya getirir, mezeler hazırlar, çilingir sofrası kurardı. Tabi her şey pislik içerisinde. Yağlı isli tencerelerde, boş konserve kutularında mezeler pişirirken tiksinerken izleyenler o tencere ve kutulardaki mezeleri sıyrarak memnun kalkarlardı. Sofraya çekine çekine oturanları rahmetli, önce sıcak mezeleri ağzının içinde yuvarlaya yuvarlaya yutarak imrendirir, yol gösterir sonra kayıkhaneye güzellikler ortamına dönüşürdü. Yenilenler, içilenler muhabbetle birleşince hafızalarda çakılıp kalan anılar olurdu. Kimselerin unutamadığı anıların tasarımcısı oydu. İstanbul tutkunuydu. Son zamanlarda Karasu'da bir yazlık almıştı. Sadece yaz aylarında bir iki ay orada geçirmek için İstanbul'dan ayrılırdı. Onun dışında hep İstanbul'da kalırdı.... İstanbul'u doya doya yaşayanlardandı.

İstanbul doğasını, tarihini birer birer kaybetmiyor mu? Şimdi bir değerini daha kaybetti. İstanbul eksildi. Özdemir ağabey öldü. Ne gam! Öbür tarafta çoğalmıyor muyuz nasılsa?

İsmail Çevik

SAKARMEKE

Fulica atra L.

SİSTEMATİKTEKİ YERİ

Takım	Gruiformes (Turnalar, Toylar, Sutavukları)
Familya	Rallidae (Sutavuğugiller)
Tür	<i>Fulica atra</i> L. (Sakarmeke)
Ing	Coot
Alm	Blasshuhn
Frn	Foulqe macroule

Morfolojisi:

Genel görünüşü şişman ve bodur olan sakarmeke 3840 cm boyunda, 2023 cm kanat açıklığına sahip ördekten biraz ufak bir su kuşudur. Dişi ve erkek görünüş olarak birbirine benzer. Baş ve boyun siyah, sırtın diğer kısımları ve karın kısmı grimsi siyah renkli tüylerle kaplıdır. El uçma tüylerinin uçları beyazımsıdır. Kanat kenarlarında beyaz renkli bir çizgi bulunmaktadır. Bu çizgi özellikle uçuş sırasında daha belirgin olarak görülmektedir. Sakarmekenin en önemli özelliği alında ve gagada bulunan büyük beyaz lekedir. Sakarmeke diğer su tavuklarından özellikle yeşil ayaklı su tavuğu ile çok karıştırılabilir. Ancak alın ve gagadaki beyaz lekesi ve daha büyük vücut ölçüleri ile ayırt edilir.

Foto : Özkazanç

Genç bireylerin tüyleri yetişkinlere bezese de yetişkinlerin vücutlarında bulunan beyaz leke ve çizgiler genç bireylerde daha koyu gri renklerde. Bu sebepten genç bireyler genellikle büyük tepeli dalgıç kuşu ile karıştırılmaktadır. Gözler yetişkin bireylerde kırmızı, gençlerde kahverengindedir. Ayak parmakları geniş olarak taraklanmış, bacaklar

Sakarmeke su kuşları içinde iyi yüzücü ve dalgıç olanlardandır. Zamanının çoğunu açık sularda yüzerek geçirir ve yüzerken başını sallar. Ürktükleri zaman su yüzeyinden koşarak havalanırlar ve bu sırada çok ses çıkarırlar. Suya daldıklarında 30 saniyeden fazla su dibinde kalabilirler.

yeşilrenktedir. Yumurtaları genellikle kaya renginde, koyu kahverengi ya da üstleri siyah beneklidir.

Yayılışı:

Paleartik bölge, Hindistan, Java, Kuzeybatı Yeni Gine, Avustralya ve Tazmanyada bulunur. İskandinavya ve Rusya'nın kuzeyi ile Sibirya hariç bütün Asya ve Avrupa'da, Kuzey Afrika da yayılış alanları içindedir. Yurdumuzun her tarafındaki sazlık, kamışlı göl ve bataklıklar ile kıyı şeritlerinde görülmektedir.

Yaşam Alanları:

Sık sazlı kamışlı göl ve bataklıklar ile doğrudan su yüzeylerinde yaşarlar. Yuvalarını çoğunlukla bataklıklara ya da sazlar, kamışlar ve diğer su bitkilerinin arasına yaparlar. Sert kışlarda deniz kenarlarında sahillerde toplanırlar. Kışın göç eden bir türdür. Kış aylarında büyük guruplar oluştururlar. Sulak alanlarda kışlayıp baharda tatlı sularda kuluçkaya yatarlar.

Besinleri:

Bitki böcek solucan, tohum taneleri ve midyeleri yerler.

Biyolojisi:

Ülkemiz için yerli, gezici ve göçücü bir kuş türüdür. Yuvalarını sazlıkla ve kamışlar arasına yaparlar ve guruplar halinde yuvalanırlar. Kuluçka yuvaları dışında yavruların ve yetişkinlerin üstlerine

S A K A R M E K E

Foto : Özkazanç

çıkartabilecekleri ve dinlenebilecekleri büyük yüzer yuvalar da yaparlar.

Çiftleşen dişiler yuvalara 612 adet arasında yumurta bırakırlar. Yumurtaların kuluçka süresi 2324 gün arasındadır. Yumurtadan çıkan yavrular 8 hafta sonra uçmaya başlayabilirler. Bunlar 12 yaşa geldiklerinde eşeyssel olgunluğa ulaşırlar. Yaklaşık olarak 1819 yıl yaşayabilmektedirler.

Sakarmeke su kuşları içinde iyi yüzücü ve dalıcı olanlardır. Zamanının çoğunu açık sularda yüzerek geçirir ve yüzerken başını sallır. Ürktükleri zaman su yüzeyinden koşarak havalanırlar ve bu sırada çok ses çıkarırlar. Suya daldıklarında 30 saniyeden fazla su dibinde kalabilirler.

Irkları:

Dünya üzerinde yayılmış olan 3 farklı ırkı bulunmaktadır. Ülkemizde ise tek bir ırk mevcuttur. *Fulica atra atra* L.

Anon 2007

Kaynaklar:

Anon 2005 Türkiye Kuşları. Doğa Burda Dergi Yayıncılık. 135 s. İstanbul.

Anon 2007 http://commons.wikimedia.org/wiki/Image:Fulica_atra_distribution.png

Benson, V. S. (1971) The Observer's Book of Birds. Frederick Warne&Co.Ltd. London, England ISBN: 0 7232 0043 2

Çanakçıoğlu, H., Mol T. (1996) Yaban Hayvanları Bilgisi İstanbul Üniversitesi Yayın No: 3948, Fakülte Yayın No: 440 ISBN 975-404-424-4 X + 550 s. İstanbul.

Ergene, S. (1945) Türkiye Kuşları. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Monografileri, Say:4, Kenan Matbaası, XX + 361s. + 104 Tablo İstanbul.

Peterson, R., Mountfort. G., Hollom P.A.D. (1972) A Field Guide to the Birds of Britain and Europe. Printed in Great Britain Collins Clear-Type Pres London and Glasgow. ISBN 0 00 212020 8

Turan, N. (1990) Türkiye'nin Av ve Yaban Hayvanları. Kuşlar 2. Kitap. Orman Genel Müdürlüğü, Eğitim Daire Başkanlığı, Yayın ve Tanıtım Şube Müdürlüğü 274 s. Ankara.

ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI 42. OLAĞAN GENEL KURULU'NDAN NOTLAR

İyigün Pulat-Ankara; Odamız Genel Kurulu 5 Nisan 2008 günü Necatibey Caddesi 59 no.da Belediye-İş toplantı salonunda yapıldı.

Çalışmalar Abdurrahman Sağkaya başkanlığında başladı.

Sağkaya; Açılışta; "Hızlı küresel değişim süreci yaşandığını, sanayiden bilişime, teknolojiden-biyolojiye dönüşümlerin hızlandığını belirterek iyi gelişmiş beyinler, güçlü yapılanmaya yarar" dedi. Güncel ölçü insan, günümüzde yaşam, düşünce, çalışma koşulları hızla değişiyor.

Orman güncel algılama ile küresel bir olgudur. Odunu ve işlevleri ile değeri muhasebeleştirilemez.

Bu değeri anlatamazsak yıkımını önleyemez, iyileşmesine katkı sağlayamayız.

Kazdağı aranan altından değerlidir.

Şimdi özeleştirilerimizle, ortak akılla bilinmeyenleri de açıklayarak, birlik-beraberliğimizi sağlayalım".

Genel Başkan Ali KÜÇÜKAYDIN

"Sorunları paylaşalım.

Küreselleşme ve emperyalin etkilerini, insana çektirdiği acıları biliyoruz. Özgüvenimizle tehlikeyi görüp, duruş geliştirelim, bölünmez bütünlüğü koruyalım.

Ormansızlaşma, küresel, ülkesel sorun.

Kırsal kalkınmanın eksikliği, Turizm Teşvik ve Maden Yasası açmazlarımız

Bizim çağa uyum güçlüğümüz var, ormancı memurluk kısılcacında kalmış,

ormana mal gözü ile bakmış oysa orman ekosistem ve küresel olgu çok çeşitli işlev ve yararları var.

Geçen dönemde görev-yetki yaşamızı ortak girişimlerle oluşturduk. Katkı yapanlara saygı sunarız.

Genel Merkez Binası oluştu.

Gelen dönemde ormancılık iş kolunun devlet düzeyindeki ormancılık örgüt yapısının entegre çalışmalarını sağlayacak düzeyde geliştirilmeli.

Havza yönetimi yasası oluşturulmalı."

Konuk konuşmacılar

Yasin Bozkurt; "Bize duayan dediler. Demek ki eskimışiz. Oysa ben hala 50 li yılların izlerini taşıyorum.

Çocuklarım dağlarda doğdular. Bizler yalnızlardaydık,

kaçakçı kovaladık, yakaladık ama bir yıl sonra malı geri verdik.

Bugünleri sevinçle algılamak istiyoruz.

Sorunlarımız çok, birlikte aşmaya çalışıyoruz, görevi sürdürenlere güveniyoruz. Geçen süreçte İyigün Pulat'la Cemal Akın'ı görev yetki yasası sürecinde yan yana, kol-kola görmenin hazzını duyduk.

Gelen dönemin başarılı geçmesi dilek ve sevgilerimle".

Mustafa YUMURTACI

"83 yıllık TOD adına selam ve saygı sunuyorum.

sürer.

60. dönem Orman Bakanlığı bizi tanımadıdan geliyor.

2/B bugünün sorunu değil. 6831 sayılı yasa çıktığında vardı.

Ancak 80'den sonra sulandırılıp, yağma için özendirildi. Geçen dönemlerde bu konuda 20 yi aşkın sivil toplum örgütü ve OGM ile yaptığımız ortak değerlendirme hasır altı edildi. 2007 den sonra ise talan'a ortam tasarlanıyor. Bu konuda meslek kuruluşları olarak dayanışma içinde olmalıyız.

"OGM eleştirilir, Varız, ayakta, değişim sürecinde çağa uyum çabası veriyoruz.

Zihniyet değişikliği gerekiyor. Ekosistem tabanlıyız. Ormancı, bütüncü yönetimi becermeli.

Orman küresel, bütünsel olgu, korunmuyorsa bizim de sorunumuz. Yurttaşta iyi anlatmalı, olaya gönüllü katmalıyız. Orman köylüsü tüm toplumun, devletin sorunu".

İyigün Pulat;

"Adımız geçti. Yasin abi sağolsun. Ben çağırılmadım.

Kendim ilgi duydum geldim. Görev Yetki Yasası sunumunda birlikte ortak aklın ve hakkın yolunu aradık. Katkımız oldu ise seviniriz. Yunus Emre der ki" Biz kimseye kin tutmayız. Kamu alem birdir bize" ve Mevlana Dedemiz "Geri dön, bir daha gel Her kim sen bundan evvel Dinsiz, Mecusi, zındık Her ne isen yine gel. Umutsuzluk kapısı değil bizim kapımız

Hep tövbe şişesini

Kırsan da koş yine gel" der.

Ortak aklın, hakkın yolunda, dayanışma içinde

Sürçü lisan etti isek affola"

5 Nisan günü çalışmalarını tamamlayan Genel Kuruldan sonra 6 Nisan günü OGM Gazi Tesisleri 2 No.lu binada yapılan oylama sonucu önceki yönetimin yeniden göreve devamı sonucu olduğu görüldü.

Yeni dönemde görev alacak yönetime sağlık ve başarı diliyoruz.

En büyük güç, örgütlü güç diyoruz.

Mesleki konularda ortak görüşler, toplumsal yararlar için birlikte çaba koyduk.

Söylemlerin eyleme dönüşmesini bekledik.

Kamusal destek göremedik. Ormanlık eğitiminin 150. yılını değerlendirme çalışmalarını fakülte emekçilerinin katkıları ile TOD olarak gerçekleştirdik.

Siyasetçi gelir, geçer. Meslek

Güçlük çok, güçbirliği gerekli. Saygılarımla"

Nevzat Ceylan; "Kendini tanı, özeleştir, yap. Ormanı tanı, ekosistem bütününe yerleştir, işlev ve ürünlerini kamu yararına sun.

2/B'yi dengele, ağaçlandırma ve onarımı ciddiye al. 2007

Turizm-Maden Yasalarının saldırganlığını, yok ediciliğini önle.

Acarkentler olmasın. Saygılar".

Osman Kahveci;

Yayın Kurulu

İsparta SDÜ Orman Fakültesi son sınıf öğrencileri 61 kişilik grup olarak Tarsus Doğu Akdeniz Orman Araştırma Müdürlüğü okaliptüs, fıstıkçami ormanlarını ve Mersin, Silifke ve Anamur kızılçam, sedir ormanlarını gezip gördüler.

İnceleme ve bilgilendirmelerde özellikle sedir ormanları iyileştirme, geliştirme çalışmaları ile ekim ve dikimle yenilenen ormanların bakımı konularında doyurucu bilgi aldılar.

Ayrıca yöredeki yangınlarla savaşın alt yapı ve uygulamalarını da gözlediler.

TEKNİK GEZİ

Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi son sınıf öğrencilerinden bir ekip ormanlık alanlarda incelemeler yapmak, teoride öğrendikleri ormancılık çalışmalarının uygulamalarını yerinde görmek üzere Doç.Dr. İbrahim TURNA başkanlığında Eskişehir'e geldi.

4 gün boyunca ormanlarda teknik ve bilimsel gezi yapan ekip 38'i öğrenci 9'u öğretim üyesi olmak üzere toplam 47 kişiden oluşuyor. Daha önce belirlenen program çerçevesinde İnönü meşe sahaları, Fidanlık, Araştırma Enstitüsü, Muttalip ağaçlandırması, 1. ve 2. Kent Ormanları, Çatacık ormanları, Kırka ormanları, Geyik üretme çalışmaları yerinde görüldü. Teknik gezi ekibi ormanlık alanların dışında Metristepe ve İnönü şehitliği, Gökçekaya barajı, Boraks tesisleri ve Seyit Battal Gazi külliyesi gibi tarihi ve turistik yerleri de gezdi.

Ekip başkanı Doç.Dr. İbrahim TURNA bu gezi için Eskişehir'i tercih etmelerinin ne kadar isabetli bir karar olduğuna değinerek şöyle dedi. "Öğrencilerimizle beraber Karadeniz ormancılığını iyi biliyorduk. İçanadoludaki ormancılık çalışmalarını görmek bizim ufukumuzu genişletti. Üstelik 2 adet kent ormanı olan gelişmiş ve modern bir Eskişehir'le karşılaştık. Hem ormancılık çalışmalarından hem de kent merkezinden çok etkilendik. Emegi geçenleri kutluyorum".

Verimli geçen teknik gezinin ardından 4. gün ekip Eskişehir'den ayrılarak Trabzon'a döndü.

Düzeltilme

Dergimizin Mart - Nisan sayısında çıkan "Ormanların Su Kaynaklarına Etkileri ve Dim Planlama Örneği" yazısının içeriğindeki haritalarda yanlışlık yapılmış, aynı harita iki kez basılmıştır. Makalenin yazarları Akın MIZRAKLI ve arkadaşlarından özür dileriz.

Yayın Kurulu

MARMARA ŞUBEMİZ KADIKÖY'E TAŞINDI

Türkiye Ormanlılar Derneği Marmara Şubesinin Kadıköy'deki yeni yerinin açılışı, yüzlerce meslektaşımızın katılımıyla coşkuyla yapılmıştır.

Açılış konuşmasında yönetim kurulu üyemiz Yüksel ERDOĞAN; Bu mekanın birlikteliğimizi pekiştireceğini, ülke ve ormancılık adına burada güzel hizmetler verilebileceğini,

Şube yönetim kurulu başkanı İsmail BAŞOĞLU; orman yağmasının yapılan yasal değişikliklerle hızlandığını, mesleğe gönül vermiş meslektaşlarımızın bu orman yağmasına dur demesi için birlikte bugünden itibaren hertürlü çalışmalara başlanmasını ve bu hususta halkın aydınlatılması gerektiğini;

Türkiye Ormanlılar Derneği Başkanımız Sayın Mustafa YUMURTACI; ormancılıkta iyi günler yaşanmadığını, birlikte bu kötü gidişe dur demenin zamanının gelip geçtiğini, günümüzün birlikte el ele gönül gönüle olma günü olduğunu belirterek, İstanbul'da bu birlikteliği sağlayacak olan bu mekanın güzel çalışmalara vesile olmasını; belirtmişlerdir.

Açılışa İstanbul' un her köşesinden her yaşta meslektaşımız katılarak hasret gidermiş, bu mekanın temininde büyük gayret sarfeden Türkiye Ormanlılar Derneği Başkanı Sayın Mustafa YUMURTACI ve yönetim kurulu üyelerine defalarca minnet ve şükran duygularını dile getirmişlerdir.

Ayrıca bu güzel günümüze katılan mülk sahibi ve ulu önder ATATÜRK'ün sağlığında elini öpme fırsatını bulan 94 yaşında'ki büyüğümüz sayın Nezihe BENSON hanımefendi ise bu mekanın Ormanlılar Derneđine kiralanmasına son derece memnun olduğunu, belirtmişlerdir. İstek üzerine Ulu Önder ATATÜRK ile tanışmasını anlatarak bizlere duygu dolu anlar yaşatmıştır.

TOD Marmara Şubesi

YENİ ADRESİMİZ

TÜRKİYE ORMANLILAR DERNEĞİ

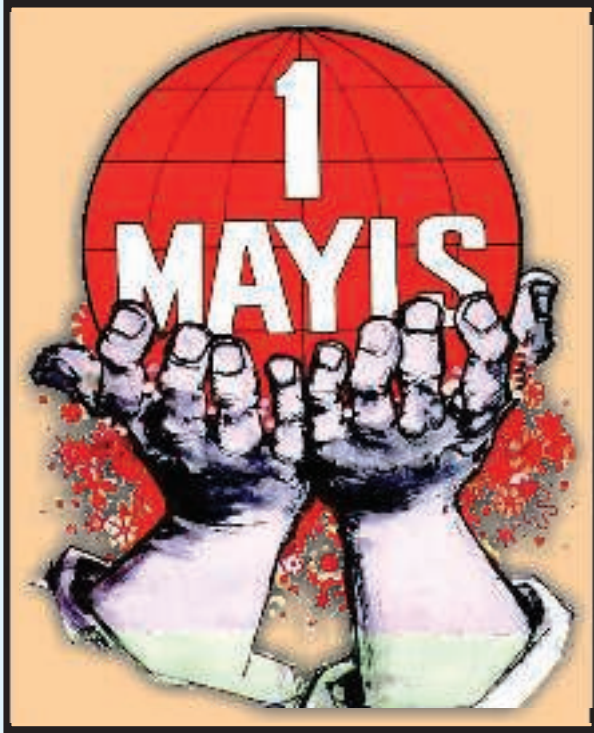
Marmara Şubesi

Cafer Ağa Mahallesi Albay Faik Sözdener Cad.
Bensom İş Merk.No: 21 K: 5 D: 6 Kadıköy / İST.

1 MAYIS DÜNYA'DA EMEK GÜNÜ

2008 1 Mayıs'ı yurdumuzda; acı geçmişi anma isteğine karşın, katlamalı acı ile yaşandı yaşatıldı.

Yayın Kurulu

1 Mayıs; Küresel, evrensel. Geleneksel düzlemlerde EMEK'in Buluşma günü.

Emek, dünyayı ellerinde yükselten bedensel-beyinsel güç.

Dünya varlığını onunla sürdürüyor.

O, ezelden beri yapıyor, yaratıyor, yaşıyor.

Dünyayı sağlıklı yaşanır, güvenli, düzenli, sürekli barınak haline getiriyor.

Canlılık var olduğundan beri O vardı.

Bir zaman; yarattığı olgu (Para ve Sermaye) o'nu tanımaz oldu. O'nu baskıya almaya, zorlamaya başladı. 1 Mayıs 1886'da Amerikan işçilerinin 8 saatlik iş-günü için başlattıkları Genel-Greve 'Sermaye'nin saldırması ile 10 işçinin ölmesi ve 4 işçi liderinin idam edilmeleri o güne damgasını vurdu.

O işçiler; bedensel, beyinsel emeklerini, insanlıklarını savunmak istiyorlardı. O günkü Amerikalı işçi lideri Albert PARSAN "suçsuzum ben, tüm dünya biliyor suçsuz olduğumu, canı olduğum için değil, işçi haklarını savunduğum için, sosyalist

olduğum için asılıyorum; demişti.

Emek'in o günlerde başlayan uyanışı ve hak direnişi yıllardır tüm baskılara karşın kesintisiz sürüyor.

Emekçiler (İşçi, Çiftçi, Memur, Esnaf, Sanatkar) bu buluşma günlerinde; geçmiş anma, geleceği kurma, emeğini hakça sunma bilincini geliştiriyor. Küresel, bölgesel düzlemlerde yardımlaşma-dayanışma ortamlarını oluşturmaya, insanlığa insan gibi olma çağrısı yapmaya çalışıyor.

Dünyayı, doğayı; kirletmeden, körletmeden, yok etmeden, insan için tüm canlar için, insanca kullanmaya çağırıyor.

1 Mayıs günümüzde dünyanın birçok yerinde bilinçle, dirençle, coşkuyla yaşıyor.

2008 1 Mayıs'ı yurdumuzda; acı geçmişi anma isteğine karşın, katlamalı acı ile yaşandı yaşatıldı.

Buluşma, dayanışma günü değil vuruşma, kırışma günü oldu. Ayaklar başlara vurdu.

Tekme, tokat ve copla. Panzer, boyalı su ve biber gazıyla .

İnadına, inadına.

Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik, Demokrasi ve İnsanlık için ??!! bir gün o sevecen sıcak günler olsun. Sağduyunun, hoşgörünün, yardımlaşma, dayanışma, bütünleşme günlerini sevgiler coşkularla yaşayalım.

1 Mayıs'lar şen olsun, Ebediyen Yaşasın!!

19 MAYIS ATATÜRK'Ü ANMA VE GENÇLİK VE SPOR BAYRAMI

Yayın Kurulu

89 yıl önce yani 19 Mayıs 1919.

O günleri, onun dilinden izleyelim!..

"Samsun'a çıktığım gün genel durum ve görünüş.....

1919 yılı Mayısının 19'uncu günü Samsun'a çıktım. Ülkenin genel durumu ve görünüşü şöyledir; Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu grup, I. Dünya Savaşı'nda (1) yenilmiş, Osmanlı ordusu her tarafta zedelenmiş, şartları ağır bir ateşkes anlaşması imzalanmış. Büyük Savaş'ın uzun yılları boyunca millet yorgun ve fakir bir durumda. Milleti ve memleketi I. Dünya Savaşı'na sürükleyenler, kendi hayatlarını kurtarma kaygısına düşerek memleketten kaçmışlar. Saltanat ve hilâfet makamında oturan Vahdettin soysuzlaşmış, şahsını ve bir de tahtını koruyabileceğini hayal ettiği alçakça tedbirler araştırmakta. Damat Ferit Paşa'nın başkanlığındaki hükümet âciz, haysiyetsiz ve korkak. Yalnız padişahın iradesine boyun eğmekte ve onunla

birlikte kendilerini koruyabilecekleri herhangi bir duruma razı.

Ordunun elinden silâhları ve cephanesi alınmış ve alınmakta...

İtilâf Devletleri, ateşkes anlaşmasının hükümlerine uymayı gerekli bulmuyorlar. Birer bahane ile İtilâf donanmaları ve askerleri İstanbul'da. Adana ili Fransızlar; Urfa, Maraş, Ayıntap (Gaziantep) İngilizler tarafından işgal edilmiş. Antalya ve Konya'da İtalyan askerî birlikleri, Merzifon ve Samsun'da İngiliz askerleri bulunuyor. Her tarafta yabancı subay ve memurlar ile özel

ajanlar faaliyette. Nihayet, konuşmamıza başlangıç olarak aldığımız tarihten dört gün önce, 15 Mayıs 1919'da, İtilâf Devletleri'nin uygun bulması ile Yunan ordusu da İzmir'e çıkartılıyor.

Bundan başka, memleketin her tarafında Hıristiyan azınlıklar gizli veya açıktan açığa kendi özel

**Ordunun
elinden silâhları
ve cephanesi
alınmış ve
alınmakta...**

Efendiler, bu durum karşısında bir tek karar vardı. O da milli hâkimiyete dayanan, kayıtsız şartsız, bağımsız yeni bir Türk devleti kurmak!

emel ve maksatlarını gerçekleştirmeye, devleti bir an önce çökertmeye çalışıyorlar.

Sonradan elde edilen güvenilir bilgi ve belgelerle iyice anlaşılmıştır ki, İstanbul Rum Patrikhanesi'nde kurulan Mavri Mira Hey'eti (Belge: 1) illerde çeteler kurmak ve idare etmek, gösteri toplantıları ve propagandalar yaptırmakla meşgul. Yunan Kızılhaç'ı ve Resmî Göçmenler Komisyonu (2), Mavri Mira Hey'eti'nin çalışmalarını kolaylaştırmakla görevli. Mavri Mira Hey'eti tarafından yönetilen Rum okullarının izci teşkilâtları, yirmi yaşından yukarı gençleri de içine almak üzere her yerde kuruluşunu tamamlıyor. Ermeni Patriği Zaven Eefendi de, Mavri Mira Hey'eti ile birlikte çalışıyor. Ermeni hazırlığı da tıpkı Rum hazırlığı gibi ilerliyor. Trabzon, Samsun ve bütün Karadeniz sahillerinde örgütlenmiş olan ve İstanbul'daki merkeze bağlı bulunan Pontus Cemiyeti hiç bir engelle karşılaşmadan kolaylıkla

ve başarıyla çalışıyor."....

"Benim kararım

Osmanlı memleketleri tamamen parçalanmıştı. Ortada bir avuç Türk'ün barındığı bir ata yurdu kalmıştı.

Son mesele bunun da taksimini sağlamaya çalışmaktan ibaretti. Osmanlı Devleti, onun istiklâli, padişah, halife, hükümet, bunların hepsi anlamı kalmamış birtakım boş sözlerden ibaretti.

Neyin ve kimin dokunulmazlığı için kimden ne gibi yardım sağlanmak isteniyordu?

○ halde ciddî ve gerçek karar ne olabilirdi?

Efendiler, bu durum karşısında bir tek karar vardı. O da milli hâkimiyete dayanan, kayıtsız şartsız, bağımsız yeni bir Türk devleti kurmak!

İşte, daha İstanbul'dan

**"Benim kararım
Osmanlı
memleketleri tamamen
parçalanmıştı. Ortada
bir avuç Türk'ün
barındığı bir ata yurdu
kalmıştı."**

çıkmadan önce düşündüğümüz ve Samsun'da Anadolu topraklarına ayak basar basmaz uygulanmasına başladığımız karar, bu karar olmuştur."

"Ya İstiklal ya ölüm!

Bu kararın dayandığı en güçlü muhakeme ve mantık şuydu:

Temel ilke, Türk milletinin haysiyetli ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır. Bu ilke, ancak tam istiklâlê sahip o l m a k l a gerçekleştirilebilir. Ne kadar zengin ve bolluk içinde olursa olsun, istiklâlden yoksun bir millet, medenî insanlık dünyası karşısında uşak olmak mevkiinden yüksek bir muameleye lâayık görülemez.

Yabancı bir devletin koruyup kollayıcılığını kabul etmek, insanlık vasıflarından yoksunluğu, güçsüzlük ve miskinliği itiraftan başka bir şey değildir. Gerçekten de bu seviyesizliğe düşmemiş olanların, isteyerek başlarına bir yabancı efendi getirmelerine asla ihtimal verilemez.

Halbuki, Türk'ün haysiyeti, gururu ve kabiliyeti çok yüksek ve büyüktür. Böyle bir millet esir yaşamaktansa yok olsun daha iyidir!..... O halde, ya istiklâl ya ölüm!

İşte, gerçek kurtuluş isteyenlerin parolası bu olacaktır. Bir an için, bu kararın uygulanmasında başarısızlığa uğranacağını farz edelim. Ne olacaktı? Esirlik! Peki efendim. Öteki kararlara boyun eğme durumunda sonuç bunun aynı değil miydi?

Şu farkla ki, istiklâli için ölümü göze alan bir millet, insanlık haysiyet ve şerefine gereği olan bütün fedakârlığı yapmakla teselli bulur ve hiç şüphesiz, esirlik zincirini kendi eliyle boynuna geçiren miskin, haysiyetsiz bir millete bakarak dost ve düşman gözündeki yeri bambaşka olur.

Sonra, Osmanlı hânedan ve saltanatının devam ettirilmesine çalışmak, elbette Türk milletine

karşı en büyük kötülüğü işlemektir. Çünkü, millet her türlü fedakârlığı göze alarak istiklâlini kazanmış olsa da, saltanat sürüp gittiği takdirde, bu istiklâlê kazanılmış gözüyle bakılamazdı. Artık, vatan ve milletle

hiçbir vicdan ve fikir bağlantısı kalmamış bir sürü delinin, devlet ve milletin istiklâl ve haysiyetinin koruyucusu m e v k i i n d e bulundurulmasına nasıl göz yumulabilirdi?

Halifeliğin durumuna gelince, ilim ve tekniğin nurlara boğduğu gerçek medeniyet dünyasında gülünç sayılmaktan başka bir yanı kalmış mıydı?

Görülüyor ki, verdiğimiz kararın uygulanmasını sağlayabilmek için daha

milletin alışkın olmadığı bazı konulara dokunmak gerekiyordu. Ortaya atılmasında, kamuoyu bakımından büyük sakıncalar doğuracağı sanılan hususların dile getirilmesinde kaçınılmaz bir zaruret vardı.

Osmanlı Hükümeti'ne, Osmanlı padişahına ve Müslümanların halifesine baş kaldırmak, bütün milleti ve orduyu ayaklandırmak gerekiyordu."

O, "doğum günüm 19 Mayıs" diyor. 19 Mayıs 1919'u gençlere emanet ediyordu.

19 Mayıs 1919 Türkiye Cumhuriyetinin de doğum günü olacaktı.

Ve bugün

2008 Mayıs, 89 yıl sonrası nerelerde ve ne hallerdeyiz.

Duyup dinleyenlere

Bakıp görenlere

Düşünenlere, yol arayan, yol bulanlara

.....

Işık olsun, iz olsun.

Ona layık olanlara kutlu olsun.

Halbuki, Türk'ün haysiyeti, gururu ve kabiliyeti çok yüksek ve büyüktür. Böyle bir millet esir yaşamaktansa yok olsun daha iyidir!..... O halde, ya istiklâl ya ölüm!

GÖNÜL KÖPRÜSÜ ÖĞRENCİLERİ MERSİN'DE AĞAÇLANDIRMADA

GÖNÜL KÖPRÜSÜ

Türkiye'deki 81 ilin öğrencilerinin karşılıklı olarak birbirlerini ziyaret ederek barış ve kardeşlik olgusunun gelişmesi amacıyla oluşturulan Gönül Köprüsü Projesi çerçevesinde, 200 kişilik öğrenci grubu Mersin'i ziyaret ettiler.

Ağrı, Hakkari ve Siirt illeri okullarından 200 öğrenci Mersin Orman

Bölge Müdürlüğü'ne ait Esenbağlar mevkiinde fıstıkçamı fidanı diktiler. Mezitli Belediyesi'nin çöplerinin döküldüğü alan artık çöp dökme yeri olarak kullanılmıyor. Bu alanın ve çevresinin iyileştirilmesi amacıyla, 6 hektarlık alana, sonraki günlerde de gelecek 2000 adet öğrencinin katılımıyla 10 000 adet fidan dikilmiş olacaktır.

TMMOB 40. OLAĞAN GENEL KURULU

Yayın Kurulu, Ankara;

TMMOB 40. Olağan Genel Kurulu Ankara'da yapıldı.

29, 30 ve 31 Mayıs günleri birlik dönem çalışmalarının değerlendirildiği genel kurul 29 Mayıs 2008 günü TCK Genel Müdürlüğü toplantı salonunda başladı.

TMMOB 39. Dönem Genel Başkanı Mehmet SOĞANCI'nın sunuşu ile başlayan genel kurul, Oğuz TÜRKYILMAZ'ın başkanlığında oluşan başkanlık kurulunca yürütüldü.

Genel başkan açış sunumunda; TMMOB'nin kısa tarihçesi ile bütünsel yapısını yıllardır sürdürdüğü ilkeli duruşunu, TMMOB'nin omuz omuza, dik yürüyüşünü dile getirdi. Daha sonra sonsuzluğa uğurladığımız eski başkan Teoman ÖZTÜRK'e gönderme yaparak;

ÖZTÜRK'ün "Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği, baskı ve zulüm yöntemlerinin silip atamayacağı bilinci içinde bilimi ve tekniği emperyalizmin ve sömürgelerin değil, emekçi halkımızın hizmetine sunmak için, her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız" tümcesi ile sürdürdü.

Genel Başkan ülkemizde derin açmazları olan eğitim, sağlık, güvenlik, yargı, tarım, endüstri, doğa, çevre, mülkiyet, kültürel, toplumsal sorunların aşımında;

"Geleceğe uzak olan üzüntüye yakındır" özdeyişinden yola çıkarak "gençlik geleceğimizdir" diyerek her zaman, her alanda daha güçlü haykırmak ve yaşama geçirmek için,

Üreterek büyüyen, paylaşarak gelişen bir ülkede insanca ve barış içinde yaşamak için.

Birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme ilkesini yaşama geçirmek için.

Kapitalizmin, emperyalizmin askeri, ekonomik, politik, kültürel tüm örgütlerinden bağımsız "Bir başka dünya, bir başka Türkiye mümkündür" diyerek yürüyeceğiz.

Küresel bağlamda ülkemizi darboğazlara, açmazlara sürükleyen gelişmeler, meslek alanlarımızla ilgili hiç de emekten, insandan, yaşamdan yancı olmayan yeni düzenlemeler, yoksulluğun, işsizliğin artması, dış bağımlılığın ağırlaşması, karabasana dönüşmesine boyun eğmemeliyiz" diye sürdürdü.

TMMOB ve birimlerinin geçen iki yıl içindeki etkinlik ve eylemlerinden söz eden SOĞANCI sözlerini;

"Selam olsun ülkemizin ve dünyamızın aydınlık geleceğine sahip çıkanlara!

Selam olsun TMMOB'nin onurlu yürüyüşünü ve dik duruşunu sürdürenlere, sürdüreceklere

Yaşasın TMMOB" diye tamamladı.

29-30-31 Haziran günleri sürdürülen oturumlarda;

TMMOB'nin 39. dönem yönetim, denetim ve onur kurulları ile diğer mühendislik örgütlerinin çalışmaları irdelendi. (Genel kurul mühendis kökenli bazı bakanların onur kurullarına gönderilmelerini görüştü, kararlaştırdı.)

Üçüncü gün sonunda oluşturulan genel kurul sonuç bildirgesinde;

- Özelleştirme
- Plansızlık
- İşsizlik
- Verimsizlik
- Bağımlılık
- Doğa-çevre yıkımı
- Orman, kıyı, maden yağması

- Eğitim yozlaşması
- Teknik eğitim programlarının çağdışı oluşu
- İş sağlığı, iş güvenliği yoksunluğu
- Düşünce, örgüt kısıtlılığı vb. oluşumlara karşı mühendis, mimar, şehir plancıların ilkeli ve dik duruşlarının sağlanacağına vurgu yapıldı.

1 Haziran günlü seçimlerle TMMOB'nin 40. dönem organları belirlendi.

Birliğin bu yılki genel kuruluna Orman Mühendisleri Odası katılmadı, doğal olarak birlik organlarında da yer almadı.

KYOTO

Yayın Kurulu

Küresel ısınma, kirlenme, susuzluk, kuraklık, yangın, çevre yıkımı

T.C. Çevre ve Orman Bakanı der ki; Kritik süreç yaşanıyor. 2012 sonrası iklim rejimine yönelik görüşmelerde ortamda olunmalı.

Böylece yapılacak sözleşme ve protokoller için oluşacak tüm çalışma gruplarına katılabiliriz. Anlaşma sürecinde hazırlık ve planlamalarda etkin oluruz.

AB sürecinde de çevre ve iklim değişiminin görüşülmesi ve çalışılması bağlamında işbirliği olanakları buluruz.

Protokole taraf olduğunda ülkemizin uluslararası saygınlığı artar, konuya ilişkin fonlardan yararlanabiliriz.

Kısa sürede protokole taraf olmamız uygundur.

Bakanın, Bakanlar Kuruluna yaptığı bu sunumdan sonra Bakanlar Kurulu Kyoto Protokolünü imzalama kararı aldı.

İZMİR KÜRESEL ISINMA YARIŞMA TÖRENİ

Ege Orman Vakfı'nın düzenlediği "Küresel Isınmayla Mücadelede Ormanların Rolü" Konulu Resim, Afiş, Kompozisyon Yarışması ödül töreni Ege Bölgesi Sanayi

Törene İzmir Vali Yardımcısı Mustafa Aydın, Konak Belediye Başkanı Muzaffer Tunçağ, İzmir İl Çevre ve Orman Müdür Vekili Mehmet Ceyhan, Türkiye Ormancılar Derneği Genel Başkanı Mustafa Yumurtacı, Ege Orman Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Cem Bakioğlu, Ege Orman Vakfı Genel Müdürü Metin Gençol, çok sayıda öğrenci katıldılar.

Ege Orman Vakfı Genel Müdürü Metin Gençol yaptığı konuşmada; "Ağaç ve orman sevgisini geniş kitlelere yaymayı hedefleyen yarışma bu yıl İzmir ilinin dışında Manisa ve Aydın illerinde de gerçekleştirildi. Yarışmaya

anaokulları resim, ilköğretim okulları afiş, lise ve dengi okullar kompozisyon dalında katıldı.

Ödüller; İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün yarışma şartnamesine uygun olarak Cumhuriyet altınları ile değerlendirilmiştir. Her dalda birincilere 3, ikincilere 2, üçüncülere 1 Cumhuriyet altını ayrıca her dalın birincisinin öğretmenine de 1 Cumhuriyet altını verilecek." dedi.

Yarışma, İzmir Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün katkılarıyla Konak Belediyesi, Ege-Koop, Türkiye Ormanlılar Derneği, BİL Dersaneleri, Dokuz Eylül Açıköğretim, EBSO ve Ege TV'nin sponsorluğunda gerçekleşti. Anaokulları ödülleri olan 7 Cumhuriyet altını Konak Belediyesi, İlköğretim

okulları ödülleri olan 7 Cumhuriyet altını Ege-Koop, Liselerden kompozisyon dalında yarışarak birinci olan öğrenci ve öğretmenin hediyesi olan 4 Cumhuriyet altını Türkiye Ormanlılar Derneği, Liselerde 2. olan öğrencinin hediyesi olan 2 Cumhuriyet altını BİL Dersaneleri, Liselerde 3. olan öğrencinin hediyesi 1 Cumhuriyet altını Dokuz Eylül Açıköğretim tarafından hediye edildi. Ege Bölgesi Sanayi Odası eserlerin sergilenmesi konusunda destek verdi.

Yarışmaya anaokullarından 185 eser, ilköğretim Okullarından 503 eser, Liselerden 35 eser katıldı.

Ödül alan öğrenciler, öğretmenler ve okulları aşağıdadır:

ANAOKULLARI (RESİM)

- 1- Nil Derin KOTAN** Uygur Çocuk Evi ve Kulübü / Bostanlı / İzmir (3 Cumhuriyet Altını)
Hatice KÖKSAL Resim Öğretmeni (1 Cumhuriyet Altını)
- 2- Azra ÇAM** Ceylan Çocuk Evi / Çiğli / İzmir (2 Cumhuriyet Altını)
- 3- Tuana KÖSE** İzmir Büyük Çiğli Özel Türk Koleji Anasınıfı / Çiğli / İzmir (1 Cumhuriyet Altını)

İLKÖĞRETİM OKULLARI (AFİŞ)

- 1- İzel GÜNENÇ** Asiye Hüseyin Akyüz Bilim İlköğretim Okulu / Urla / İzmir (3 Cumhuriyet Altını)
Banu Çiçek ÖZAL Resim Öğretmeni (1 Cumhuriyet Altını)
- 2-Su SERTDEMİR** Özel Tevfik Fikret İlköğretim Okulu / Bornova / İzmir (2 Cumhuriyet Altını)
- 3- M. Ali YILDIZ** Özel Yamanlar Özyurt İlköğretim Okulu / Bornova / İzmir (1 Cumhuriyet Altını)

LİSELER (KOMPOZİSYON)

- 1- Fatma CAN** Tire Anadolu Teknik Meslek Lisesi / Tire / İzmir (3 Cumhuriyet Altını)
Nebahat ÜÇER Edebiyat Öğretmeni (1 Cumhuriyet Altını)
- 2- Güler UĞUR** Fatma Saygın Anadolu Lisesi / Buca / İzmir (2 Cumhuriyet Altını)
- 3- Rıdvan Ekrem ATAYOLU** Karşıyaka And.Mes. ve Kız Mes. / Karşıyaka / İzmir (1 Cumhuriyet Altını)

Kaçak Kesime 'AĞAÇ DİKME' Cezası

Kütahya'nın Emet İlçesi'nde, ormandan kaçak olarak yakacak odun kesen köylüye, "3 ay ağaç dikme" cezası verildi.

Edinilen bilgiye göre, ilçeye bağlı Samrık Köyü'nde oturan Hüseyin Güven (52), geçen yıl Kasım ayında ormandan üretim artığı 150 kilo civarındaki

yakacak odunu boş olan otomobiline doldurup evine götürürken, Emet-Eğrigöz Karayolu'nda kontrol yapan jandarma tarafından yakalanarak hakkında dava açılmıştı. Emet Sulh Ceza Mahkemesi, sanığın "yakacak emvalini düşük ve devrikten kaçak olarak temin ettiği" kanaatine vararak, Hüseyin Güven'e 2 ay 15 gün hapis ve 17.87 YTL para cezası verdi.

Daha sonra sanığın sosyal ve ekonomik durumu göz önüne alınarak, verilen kısa süreli hapis cezası, 3 ay boyunca Emet Orman İşletmesi'nin ağaçlandırma faaliyetlerinde çalışma cezasına çevrildi. Sanığın ayrıca otomobilinin müsaderesine karar verildi.

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
SOCIATION TURC - THE FORESTER'S ASSOCIATION OF TURKEY
KURULUŞ TARİHİ: 1924

07.05.2008 - Ankara

Sayı
Kısm

T.C. ADALET BAKANLIĞI
Sulh Ceza Hakimliği
Kazan/ANKARA

Sayın Tamer DEMİRSÖY
Sevgili, Çok Sayın Hakim Bey
Tüm ulus adına verdiğiniz bölgemiz "AĞAÇ DİKME" kararları bizim matlandır, umutlandırır, onur duyduk.
Bu konuda gösterdiğiniz ilgi ve duyarlık tüm toplumumuz için övünçlü bir örnek olur diye umuyoruz.
Bu yol, üzerinde yüzyıllardır yaşadığımız yurdumuzun üzerinde yaşayan tüm yurttaşlarımızı layık, ağaç-orman yeterli, doğası sağlıklı-sürekli, çevresi temiz bir yurt olmasına olanaklı katkı yapacaktır.
Anılan kararda Cumhuriyet kurulduğundan beri uğrayan derneğimiz adına, siz içinlikle kutuyor, işten duyarlığınıza sevgi ve saygı sunuyoruz.

TOD Yürütme Kurulu Adına
Mustafa YUMURTACI
Genel Başkan

Adres: Mithatpaşa Caddesi No: 49/4 Kızılay/ANKARA Telefon-Faks: 0312 433 84 13
T.C. Ziraat Bankası Yenışehir Şubesi 440 738 (19775138-5002)
AKBANK Kızılkent Şubesi 66319-5 Şube Kodu: 101 E-mail: ormancilarderi@hotmail.com
Posta Çeki: 279 358 tod@tod-tr.org

DOĞURAN DOĞANIN SİMGESİ:

AĞAÇ

Esat KORKMAZ

Ağaç, Asya tasarımlarında, Mazda ve Zerdüş mitolojisinde, önsüz-sonsuz olarak algılanan ve canlı varlık türlerinin oluşumuna katılan "kurucu ilke"dir. Ötesinde, Asya varoluş ve türeme tasarımlarında, genellikle "ana", kimi kez hem "ana" hem de "baba" olarak algılanan, tanrısal yaratma

"doğurmayan doğa" olanaksızlık, "doğuran doğa" ise olanaklıdır. Bu türden tasarımlarda ağaç, doğuran doğayı simgeler. Bir söylenceye göre tanrı Ülgen yeri yaratıktan sonra yeryüzünde yedi erkek ve yedi ağaç yaratır. Ardından da May-Tere adında sekizinci bir

söyler. Bunun üzerine Tanrı Ülgen, bu insanların yönetimini May-Tere'ye bırakır. Görevi alan May-Tere, evi olduğuna inanılan Altın Dağ'ından aşağıya iner ve "doğuran bir doğa" yaratmak amacıyla erkeğin "karşıtı"nı, yani kadını "varlaştırma" işine girişir. Üç

gücünün somut biçimi olduğuna inanılan "bitki-ata" ya da Asya mitolojilerinde, dünyanın merkezinde yükseldiğine inanılan, yeraltı, yeryüzü ve gökyüzünü birbirine bağladığı kabul edilen "direk-köprü" olarak algılanır.

Yaşam Ağacı

Altay mitolojilerinde

adamı ve Altın Dağı üzerinde O'nun ağacını yaratır.

Yedi erkekle yedi ağacı kendi hallerine bırakır: Aradan yedi yıl geçer. Tanrı Ülgen gelip kontrol eder: Ağaçların her biri yedişer dal sürmesi-ne karşın, insanların sayısının artmadığını görür. May-Tere'ye bunun nedenini sorar; o da üreme yeteneklerinin olmadığını

günde onun beden ve beden organlarını yaratır, ancak ona ruh veremez.

Durumu görüşmek üzere tanrı Ülgen'e gider; köpeği de bekçi olarak bırakır. Olanları kollamakta olan yeraltı tanrısı Erlik, May-Tere'nin yokluğunu fırsat bilerek köpeğe rüşvet verir ve kadını

güdümlü alır. Yedi tonlu flütle burun deliklerine üfleterek, dokuz telli çalgıyla kulaklarına çalarak kadına ruh ve akıl verir. Böylece kadının yedi çeşit huyu ve dokuz çeşit ruh hali ortaya çıkar. Geri dönen May-Tere, köpeğe, bunu niçin yaptığını sorar: O da Erlik'in, yazın sıcağın, kışın soğuktan etkilenmeyen bir post verdiğini söyler.

Bir diğer söylence, Ak-Genç söylencesi; doğuran, doğal olarak değişen ve dönüşen doğayla ağacın özdeşleştiğini bize anımsatır. Söylenceye göre Yer'in göbeğinde bir Ak-Genç (İlk Adam) vardır. Canı sıkılan Ak-Genç dolaşmaya çıkar. Doğu yönünde ilerlediğinde, Güneş'in aydınlattığı geniş bir düzlük üzerinde büyük bir tepe, tepenin zirvesinde de büyük bir ağaç olduğunu görür. Ağacın tepesi, büyük tanrı Urun-Ay-Toyon'un yaşadığı göğün yedinci katına, kökleriye yeraltı derinliklerine uzanmaktadır; yaprakları, gök sakinleriyle sohbet halindedir.

Yalnızlığından sıkılan Ak-Genç, "Yaşam ağacı" olarak algıladığı bu ağaca yaklaşarak kendisine bir "ortak" ister. Ak-Genç'in isteği üzerine ağacın yaprakları hışırdamaya başlar; derken, Ak-Genç'in üzerine "süt" şeklinde bir yağmur yağar ve ağacın köklerinden, yarı beline kadar çıplak bir kadın ortaya çıkar. Kabaran/büyüyen göğüslerinden Ak-Genç'e gençlik sütü sunar; Ak-Genç'in gücü yüz kat artar. Yakut mitolojisinde Er Sogotoh (Yalnız Adam), Ak-Genç'in yerini doldurur: söylenceye göre Er Sogotoh'un evi, geniş bir düzlüğün ortasındadır. Burada bir "yaşam ağacı" vardır; kökleri ölümler âlemine, tepesi gökkatlarına uzanmaktadır. Köklerinden köpürerek yüzeye çıkan "yaşam suyu"ndan içen hayvanlar ve insanlar gençliklerini yeniden kazanmaktadır.

Yine Oğuz Destanı'nda Oğuz Kağan'ın Gök, Dağ ve Deniz adlı çocuklarının doğduğu ikinci evliliği, kimi anlatımlarda her iki evliliği ağaçla ilgilidir. Söylenceye göre Oğuz Kağan, bir gün ava çıkar; bir gölün kenarında bir ağaç görür. Ağacın kovuğunda bir kız vardır; yalnız oturmaktadır. Oğuz Kağan onu görünce akli gider; yüreğine ateş düşer; onu sever ve alır.

Ağaçtan türemeye ilgili efsanelerin en önemlisi, Uygur türeyiş efsanesidir: Söylenceye göre, Tuğla ve Selenge nehirlerinin birleştiği yerde, birbirine yakın iki ağaç vardır. Bu iki ağaç arasında büyük bir dağ oluşur. Gökten bu dağın üzerine ışık saçılmaya başlar. Durumu yerinde gözlemek isteyen Uygur halkı, dağa yaklaşır; dağdan iç açıcı, sevinç verici sesler gelir. İzleyen günlerde, iki ağaç arasındaki dağın çevresinde, doğum yapmakta olan kadın biçimli bir ışık belirir. Derken dağda bir kapı açılır; içeride beş ev vardır ve her birinin içinde, ağızda emzik bulunan birer oğlan çocuğu oturmaktadır.

Halk, onların önünde diz çöker. Süt içme çağını atlatıp konuşmaya başladıklarında, Uygur halkına analarını-babalarını sorarlar. Halk, ağaçları gösterir; bunun üzerine çocuklar ağaçlara giderler; saygı gösterirler. Ağaçlardan biri ana, diğeri babadır.

Yaşam ağacı tasarımı bakımından Altay tasarımlarıyla Zervanist, Mazdaist ve Zerdüştî tasarımlar özde örtüşür: Zervanist-Mazdaist inanca göre, Ahuramazda'nın yarattığı Gayomart'ın toprakta saklı tohumlarından bir ağaç gelişir. Bu ağaçtan ilk erkek insan Maşya ve ilk kadın insan Maşyana oluşur. Burada ağaç, doğanın rahminin taşıyıcısı "ata-ana"dır; ağaç-tarıca ya da yaşam ağacıdır. Baba ise ilk insan Gayomart'ın tohumlarıyla simgelenen ve

Ahuramazda'nın yaratma gücü olarak algılanan ışıktır, yani nesnedir.

Evren Ağacı

Şamanlığın babadan oğula geçtiği Sibiry'a'da, baba ölünce oğul onun elinin ağaçtan bir suretini yaptırır ve bu simgeyi kullanarak onun güçlerini devralır. Kuzey ve Orta Asya söylencelerinde şamanların ruhları, bir akşam ağacında doğar: Büyük şamanlar en üst dallarda, orta şamanlar orta dallarda, küçük şamanlar ise alt dallarda yuvalanırlar. Başlı kartal biçimli, tüyleri demirden yırtıcı Kuş-Ana ağaca konar, yumurtlar ve kuluçkaya yatar: Yumurtadan şamanlar çıkar. Yumurtadan çıkan şamanı Kuş-Ana alır ve yetiştirilmek üzere tek gözlü, tek kollu ve tek kemikli dişi bir "şeytan-şaman"a emanet eder. Dişi şeytan-şaman, şamanın ruhunu demir bir beşikte sallar ve pıhtılaşmış kanla besler. Burada tanımlanan ağaç, dünyanın göbeğinde yükselen ve üç kozmik kuşağı (yeraltı-yeryüzü-gökyüzü) birbirine bağlayan "evren ağacı"ndan başkası değildir.

Evren ağacı tasarımı, varoluş tasarımının en yaratıcı halkasını oluşturur. Yeryüzü dikdörtgen ya da dörtgen biçiminde tasarımılanır; dikdörtgenin ya da dörtgenin üzerine kapandığı düşünülen daire, gökyüzünü oluşturur. Dikdörtgen ya da dörtgenin merkezinde ise Kutsal Dağ (Ötüken, Altın Orman vb.) bulunur; üzerinde "evren ağacı" yer alır.

Gövdesi "orta dünya"da, kökleri yeraltı dünyasında, dalları ise gökyüzündedir. Üç kozmik evreni birbirine bağlayan merdiven ya da köprü işlevini görür. Yeraltı Cehennem, gökyüzü Cennet olduğuna göre "evren ağacı", Sırat Köprüsü ya da Zerdüşt'lükteki Cinvat Köprüsü tasarımının kaynağı durumundadır; "orta

dünya" ise doğal olarak "Araf"ın yerini alır.

Tasarımda "evren ağacı", Kutup Yıldızı'na değin uzanır; evrenin ekseni ya da direğidir; tür olarak kayın (huş) ya da çam ağacıdır; yedi ya da dokuz dallı olduğu kabul edilir; en üstte gök tanrı Ülgen oturur.

Şaman gökyüzüne ve yeraltına sanal yolculuğa çıktığında, "evren ağacı" nı merdiven olarak kullanır. Kimi şaman tasarımlarında "evren ağacı" ile "yaşam ağacı" iç içedir: Şaman sanal gezintisinde, denizin ortasında bir ada görür; adanın merkezinde göğe değin yükselen ulu bir ağaç, çevresinde de dünyadaki bütün bitkilerin ataları olan, dokuz tür ot vardır. Şaman başını kaldırdığında, ağacın tepesinde birçok topluluktan insanları görür. Derken kulağına sesler gelir; "Bu ağacın dallarından yapılmış bir tokmağa (davula) sahip olmana karar verildi", der ses.

Şamanın davulu ya da tokmağı bir yönüyle "evren ağacı" nı simgeler: Şamanın ruhunun gökyüzüne ve yeraltına yolculuğunda davul ya da tokmak dönüşüme uğrar; evren ağacının işlevini hatırlatırcasına herhangi bir binit hayvanına dönüşür.

Evren ağacı simgeselliği, "orta-dağ" simgeselliğini tamamlar ya da onun yerine geçer: Dünyanın kutsallığını, doğurganlığını ve sürekliliğini; öte yandan gerçekliğini ve ölümsüzlüğünü simgeler. Yaşam ve ölümsüzlük ağacı, ruhlar/canlar deposu, ağaçlar kitabıdır'ın bakıma. Varoluş tasarımı, ne bağlandığında evren ağacı, ilk cennet olarak karşımıza çıkar.

Tapıma konu olan şey ağacın biçimi (zâhir) değildir; onun özünde var olduğuna inanılan, iyilik ya da kötülük yapabileceği

kabul edilen, "doğurganlık" la belirgin şeydir (bâtin). İyilik yapan kimlikler melek, kötülük yapan kimlikler cin ya da şeytan olarak tasarımılandığına göre ağaçlar, en azından meleklerin, cinlerin ve şeytanların konutudur.

Orhun Kitabeleri'nden anladığımıza göre, tüm doğada ya da doğa parçalarında içeriği tam olarak tanımlanamayan kimi gizli güçler bulunuyordu. Bu nedenle dağ, tepe, taş, kaya, ağaç, su vb. nesnelere hissedilen, işiten, iyilik ya da kötülük yapabilen varlıklardı. Tapım, bu nesnelere içindeki gizli güce yönelikti.

Yeryüzünün en yaygın tapımlarından biri ağaç tapımıdır: Yer derinlerine inen kökleri, göğe doğru yükselen gövdesiyle insanların ilgisini çekmiştir. Tapımda özellikle meyvesiz ağaçlar, ulu ağaçlar; bu kapsamda çam, kayın, çınar öne çıkar. Orta Asya kan topluluklarında, özellikle Türkler'de ağaç tapımının yaygın olduğu görülür. Bu tapımın ilk ortaya çıkış yeri olarak Ötüken'in dağlık arazisi gösterilir.

Hunlar, her yıl yaz bitiminde, olasılıkla Ötüken'de, Ejder şehri adıyla anılan başkentlerinin yakınında bulunan dağın eteğindeki bir çam ağacının altında ayin yaparlardı. Sonraları burada yetişen dut ağacı aynı kutsallığı kazandı; bu kutsallık yaklaşık 1700 yıl sonra Hacı Bektaş Veli aracılığıyla Anadolu'ya taşındı.

Göktürkler'de ve diğer Türk topluluklarında, ağaç çevresinde ayinler düzenlemek ve bu yolla kötü ruhlardan arınmak ya da kötü ruhlardan temizlenmek istenen yerlere ağaç dikmek gelenektir.

Uygurlar'da ağaç tapımı daha ileri boyutta idi ve varoluş tasarımıyla atalar tapımına bağlanmıştı: Söylenceye göre Tugla ve Selenge ırmaklarının birleştiği yerde, iki çam ağacının arasına bir ışık inmiş; bu ışığın ağaçları döllemesiyle ataları dünyaya

gelmiş.

Ağaçtan türeme inancı, tarihin içinden süzülerek günümüze taşınmış gözüküyor: Sözelgemi, Dede Korkut Kitabı'nda, Tepegöz ve Basat öykülerinde, Basat'ın babasının "Kaba Ağaç" olduğu belirtilir. Türk boylarından kıpçakların adı "ağaç kovuşu" anlamına gelir. Bugün Anadolu'da bu tapımın bir dış vurumu olarak "Ağaç Kovuşundan olmak" deyimini sıkça kullanılır.

Günümüzde ağaç tapımının en canlı yaşadığı yer Altaylar'dır: Özellikle çam, kayın, çınar ve servi ağaçları tapım konusu yapılır; bu ağaçlar kurusalar bile adak ve kurban sunumu devam eder.

Yakut Türkleri'nde kayın ağacı-şaman ilişkisi tapıma yeni açılımlar kazandırır: Şaman adayı olan genç, hemen bir kayın ağacı diker; o büyüdükçe aşamasının da yükseleceği düşünülür. Şaman öldüğü zaman ağacı da ortadan kaldırılır.

Bir Yakut söylencesine göre Tanrı ilk şamanı gökte yaratır ve onun gökteki evinin önüne de bir ağaç diker. Bu ilk şaman ölümsüz olduğu için ağaç da ölümsüzdür. Durmadan büyüyen ağaç, her tarafa dalbudak salar. Ölen insanların ruhları bu ağaç üzerinde barınır. Bu nedenle bu ağaca "gök ağacı" ya da "dünya ağacı" adı verilir.

Bu tasarımın izlerini Anadolu'da görmek olasıdır: Ağaç dikilmesi ve dikilen ağaca dokunulmaması geleneği bugün Tahtacılar'da canlı biçimde yaşamaktadır: Ağaç, yaşam taşıyıcısı olarak algılandığı için ağaca dokunmak, yani ona zarar vermek, yaşamın taşınmasını kesintiye uğratmak anlamına gelir. Tasarım nedeniyle Türk ve Moğol toplumlarında mezarlar ağaç altına yapılır ya da mezarlara ağaç dikilir. Orta Asya ile Anadolu arasında bir geçiş bölgesi olan Kuzey İran'da Ehli Haklar olarak adlandırılan

bâtını topluluktan Karakoyunlu Türkmenleri'nde ağaç tapımı çok canlıdır. Evliya Çelebi bu topluluğu, "Ağaca ibadet eden âdemi kavmi" olarak tanımlar. Ağaç çevresinde mumlar yakarak ayinler yapan Karakoyunlu Türkmenlerine göre ağaca bir demir parçası asan bunun yararlarını görecek ve Cehennem'de yanmayacaktır. Yine ağaca zarar vermek yasaktır. İlbaharda kadınlar doğanın doğum gününü kutlamak için ağaçlara çiçekler asarlar ve onlara kurbanlar sunarlar. Kurban sunulan ağaçlar, "evliya ağacı" ya da "ulu ağaç" olarak adlandırılır.

Bugün Anadolu'da ağaç tapımı Kızıbaş topluluklarında, özellikle Tahtacılar'da ve Yörükler'de yaygındır: Tahtacılar'da özellikle çam, ladin, göknar ve ardıç; Yörükler'de ise Karadut, çınar ve katran ağacı kutsaldır. Tahtacılar'da Muharrem ayında ağaç kesilmesi yasaktır. Salı günleri de ağaç kesilmesi doğru bulunmaz. İşe başlanacağı zaman ağaçlar için dualar okunur.

Yılın belirli zamanlarında özellikle Temmuz ya da Ağustos ayı içinde Kızıbaş Kurmanç Kürt toplulukları, bayramlık giysilerini giyerler, kadınlı-erkekli, meşe ve ardıç ağaçlarının çevresinde ilahiler-dualar eşliğinde ayinler yaparlar; adaklar ve kurbanlar sunarlar.

Geriye dönüş tapımıyla İslam içine taşındığında, İslami bir kılığa bürünür ağaç tapımı: Hz. Muhammed'in asası, Kâbe'nin eşiği, tûbâ ağacı ve Hz. Muhammed'in altında biat aldığı Ridvan Ağacı vb. ağaç tapımının araçları durumuna gelir.

Seçilmiş Kaynakça:

ANADOL, S., Şaman Türkler Tuva ve Hakasya, Atlas, sayı: 82, İstanbul, 2000.

ANOİN, A. V., Altay Şamanlığına Ait Maddeler, (Çev. A. İnan, Makaleler ve İncelemeler), c.

1, Ankara, 1968.

ÇORUHLU, Yaşar, Türk Mitolojisinin Anahatları, Kabalca Yayınevi, İstanbul, 2002.

Dede Korkut Kitabı, (Der.: Muharrem Ergin), Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1964.

ELİADE, Mircea, Şamanizm (Çev.: İsmet Birkan), İmge Kitabevi, 1. Basım, İstanbul, 1999.

ERHAT, Azra, Mitoloji Sözlüğü, İstanbul, 1972.

ESİN, Emel, Türk Kozmolojisi, İstanbul, 1979.

İNAN, Abdülkadir, Tarihte ve Günümüzde Şamanizm, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1972.

KORKMAZ, Esat; Ansiklopedik Şamanizm Terimleri Sözlüğü; Anahtar Kitaplar Yayınevi; İkinci Baskı; İstanbul-2008

KORKMAZ; Esat; Ansiklopedik Zerdüştlük Terimleri Sözlüğü; Anahtar Kitaplar Yayınevi; İstanbul-2006

LIGETI, L., Bilinmeyen İç Asya (Çev.: Sadrettin Karatay), Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1986.

ÖGEL, Bahattin, Türk Mitolojisi, C. 1-2, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1993.

ŞENER, Cemal, Şamanizm, AD Yayıncılık, İstanbul, 1997.

TOGAN, Zeki Velidi, Oğuz Destanı: Reşideddin Oğuznamesi, Tercüme ve Tahlili, Ahmet Sait Matbaası, İstanbul, 1972.

Esat Korkmaz, 1946'da Manisa/ Demirci'de doğdu. Orman Fakültesi Fikir Kulübü

Yönetim Kurulu ve son dönem Devrimci Gençlik Federasyonu (DEV-GENÇ) Genel Yönetim Kurulu üyeliklerinde bulundu. 12 Mart sonrası Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi (THKPC) ve DEV-GENÇ davalarından yargılandı. Devrimci İşçi Birliği ve Kazdağı Orman İşçileri Sendikası'nda yöneticilik yaptı. 1974 siyasal affıyla cezaevinden çıktı. Bir süre Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin (TSİP) Zeytinburnu İlçe Başkanlığı'nda bulundu ve bu partinin yayın organları olan İlke/ Kitle'nin yazı kurullarında görev aldı. 1976'da Orman Fakültesi'ni bitirerek Orman Yüksek Mühendisi oldu; 1980'e değin Orman Bakanlığı'nın çeşitli birimlerinde çalıştı. 12 Eylül sonrası siyasal görüşleri nedeniyle görevine son verildi. Askerlik dönüşü yazar-araştırmacı olarak Bâbiâli'de çalışmaya başladı. Yurt Ansiklopedisi, Büyük Larousse vb. yayın çalışmalarında, yazarlık ve redaktörlük yaptı. Nefes dergisinin genel yayın yönetmenliğinde bulundu ve Nefes Yayınları'nı kurdu. '90'ların başında '68 Kuşağı'nın güncesi sayılabilecek Kafa Tutan Günler-I ile Alevilik-Bektaşilik Terimleri Sözlüğü'nün ilk baskısı yayımlandı. İzleyen yıllarda Enel Hak (1995), Dört Kapı Kırk Makam (1995), Alevi Felsefesi (1997), İnsan Tanrı (1997), Alevilik ve Aydınlanma (1997), Alevilere Saldırıları (1997), Alevilik Eğitimi Ders Notları (Fransa-1999), Anadolu Aleviliği (Türkiye- 2000), Kafa Tutan Günler-II (2000), Şamanizm Terimleri Sözlüğü (2003), Zerdüştlük Terimleri Sözlüğü (2003), Kafa Tutan Günler-III (2004), Pir Sultan Abdal (2005), Şeytan Tasarımı Terimleri Sözlüğü (2006), Şeyh Bedreddin ve Vâridât (2006) başlıca kitapları oldu. Alevi-Bektaşî zeminde Düşünce Atölyeleri'ni kuran ve çok sayıda öğrenci yetiştiren; Varlık, Pir Sultan Abdal, Berfin Bahar, Yol, Nefes vb. dergilerde makaleleri yayımlanan, tv'de programcı olarak çalışan ve Serçeşme dergisi genel yayın yönetmenliğini yürütmekte olan Esat Korkmaz'ın çeşitli sempozyumlara sunduğu bâtinilikle ilgili bilimsel bildirimleri vardır.

ARAMIZDAN AYRILANLAR

“OTOBOS” gitti!... Güngör SOYSAÇ

Orta boylu, dolgun gövdeli, güler yüzlü, tonton, arkadaşları lisede “OTOBOS” demişler, yakıştırmışlar.

Fakültede de arkadaşları öyle çağırırlardı.

1935 Denizli doğumlu. Denizli İsmet Paşa İlkokulu.

1950 li yıllar Manisa-Denizli liseleri ve İ.Ü. Orman Fakültesi 1961 çıkışlı.

Sıcak, sevecen, özverili.

Ağaçlandırma, araştırma işleri Muğla, İzmir, Denizli, Eskişehir ve Elazığ ağaçlandırma, silvikültür etkinlikleri.

1986'da memuriyetten ayrılış.

29.04.2008'de İzmir'de ayrılış.

Şairin dediği

“Artık demir almak günü gelmişse zamandan Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan. Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol Sallanmaz o kalkışta ne mendil, ne de bir kol”

“OTOBOS” öyle gitti.

ÖZDEMİR HALAY “MADARA”

1933 İstanbul doğumlu.

İ.Ü. Orman Fakültesi 1958 çıkışlı

Orman Yüksek Mühendisi ve Diş Hekimi

20-21 Mayıs gecesi İstanbul'da vefat etti.

23 Mayıs 2008 günü Kadıköy Sahra-i Cedit Camiinden Karacaahmet'e uğurlanıyor.

Mehmet Hanefi ÖZDAL

Mersin 1941 doğumlu İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi 1965 mezunu 10 Haziran 2008'de Mersin'de kaybettik.

Başımız sağolsun

“KAPTAN” Selahattin YURDAKÖŞ

1923 İstanbul doğumlu

İ.Ü. Orman Fakültesi 1947 çıkışlı

DSİ Genel Müdürlüğü ormancı kökenli elemanı

Uzun yıllar DSİ Basımevi yöneticiliği yaptı.

DSİ Basketbol takımlarının yöneticiliğini yaptı.

Güler yüzlü, mütevazı, arkadaş canlısı, sportutkunu

10.05.2008 günü televizyon karşısında basketbol karşılaşması izlerken ayrıldı. Anneler günüydü.

11.05.2008 günü Ankara Maltepe caminde çocukları, yakınları, dönem arkadaşları ve ilgilenen derneğimiz üyelerince uğurlandı.

CEVDET ÖZBELGE 1919 - 15.04.2008

Ankara'da bulunduğu yıllarda derneğimizin ve meslek kuruluşlarımızın sosyal ve teknik etkinliklerinde özverili katkıları olan değerli, saygın büyüğümüz.

Son yıllarını İzmir'de geçiriyordu.

İzmir'de de sosyal ilişkilerde katkıda bulunuyordu.

02.03.1964 - 01.03.1965

“VEYİS BEY”!.... Veyis YÖNEY

Derneğimiz yönetim kurullarında görev almış.

Mesleğe ve derneğe değerli katkılarda bulunmuş. Orman Kadastrosu uygulayıcı ve yöneticisi. Saygın büyüğümüz.

1925 Çorum doğumlu.

İ.Ü. Orman Fakültesi 1948 yılı çıkışlı

06.05.2008 günü Ankara Maltepe Camiinden yakınları ve meslektaşlarının katılımı ile uğurlandı.

08 NİSAN 2007

KİRMİR

ÇAYI VADİSİ

Baharın yüzünü göstermeye başladığı nisan ayının ilk günlerinde Ankara'ya ortalama 90 km uzaklıktaki Kirmir Çayı vadisi boyunca süren, 70 kişilik bir gezi düzenledik.

Çeltikçi Kasabasından yaklaşık 10 km gittikten sonra Bademli köyü sapağına gelip, bu sapaktan 2 km sonra vadi yürüyüşüne başlandı. Kirmir çayı kenarından Yeşilöz kasabasına kadar yaklaşık 13 km boyunca yürüyüş yapıldı. Yeşilöz kasabasında verilen çay-kahve molasından sonra Akarsu kenarında bulunan kayalıklardaki mağaralar gezildi. Keyifle biten gezinin sonunda Güdül-Ayaş üzerinden Ankara'ya döndü.

Geziye 70 kişi katılmış olup, gezi boyunca görevli arkadaşlarımız, yürüyüş parkuru etrafındaki bitkiler ağaçlar ve ekosistemler hakkında katılımcılara bilgi vermiş ve sorulan soruları cevaplamışlardır.

Kirmir çayının Kaynağı Işık dağı olup, vadi boyunca kıvrımlar çizerek Sakarya nehrine ulaşır. Yaz aylarında suyu azalsa da öteki çaylara göre debisi daha fazladır.

Bitki örtüsü bakımından zengin olup, narenciye dışında her çeşit bitki yetiştirmeye uygundur. Yeşilöz kasabasının Güdül yönünde, 40-50 yıl önce aşı yapılmış kalın gövdeli Antep Fıstığı ağaçları vardır. Vadi içindeki bu ağaçlardan ürün elde edilebilmektedir. Akarsu kenarında söğüt, kavak ağaçları yaygındır. Ayrıca kasaba girişindeki evlerin bahçelerinde çok sayıda hünnap (*Ziziphus zizyphus*) ağacı mevcuttur. Halk arasında "innap" ya da "ünnap" adıyla anılmakta olup, Akdeniz bölgesinde doğal olarak yetişen ve dikenli olan bu ağaçların meyveleri çok değerlidir. Elbette hünnap ağacını bu yörede yetişir

görmek oldukça şaşırtıcı olup, bize bu yörenin kendine özgü bir mikroklimaya sahip olduğunu göstermektedir.

Eski adı *Keşanuz* olan Yeşilöz Kasabası Kirmir çayı vadisi üzerine kurulmuştur. Etrafı ormanlarla kaplıdır. Ormanlarda genellikle sarıçam, göknar, ardıç ve meşe bulunmaktadır. Ayrıca kasaba merkezinde çapı 1,5-2 m civarında kalın gövdeli anıt ağaç olmaya aday çınar ağacı bulunmaktadır.

Yeşilöz'ün Kavacık mevkiindeki peribacaları oluşumuna benzeyen kayalıkları ve kasabanın tam karşısında dağın içini oymak suretiyle yapılmış mağaralar bulunmaktadır. Mağaraların M.Ö. 2000 yıllarında Etiler ve 800'lü yıllarda Frigya döneminde yerleşim olarak kullanıldığı sanılmaktadır. Mağaralara asma köprüden geçilerek ulaşılmakta olup yukarı katlara merdivenlerle çıkılmaktadır.

20-22 NİSAN

PATARA ANTİK LİKYA SU YOLU YÜRÜYÜŞÜ

Türkiye Ormanlılar Derneği Ekoturizm Grubu, her yıl geleneksel olarak yapılan ve bu yıl da 4.sü gerçekleştirilen Patara Antik Likya Su Yolu Yürüyüşüne 35 kişi ile katıldı. Patara kentine Bodemya'dan su getirmek için yapılan su yolu Fethiye ve Antalya arasında, Likya bölgesinin kalbi olan Patara antik kentine inen 18 km'lik güzergahta bulunmaktadır. Başta Türkiye Ormanlılar Derneği Ekoturizm Grubu katılımcıları olmak üzere Türkiye'nin ve Dünyanın değişik yerlerinden gelen ziyaretçiler ve yöre halkıyla birlikte, 20 yıl boyunca Patara antik kentinin kazı başkanlığını yapmış Akdeniz Üniversitesi'nden Prof. Dr. Fahri IŞIK'ın rehberliğinde antik su yolunu, yüzyıllar önce orada

yaşayan Lukka halkının izlediği yolu izleyerek, Lukka halkının başkenti Patara'da noktalandıran yürüyüşlerini. Yürüyüş sonunda Patara'daki antik tiyatrodaki Prof. Dr. Fahri IŞIK katılımcılara Likya ile ilgili bir konferans verdi. Sabah 10.00 da başlayan yürüyüşe yaklaşık 250 kişi katıldı, bu yürüyüş ekibine Kaş Kaymakamı Süleyman YILMAZ da katılarak destek verdi. Bu geleneksel yürüyüşe katılmak için gittiğimiz Patara'da, Türkiye Ormanlılar Derneği Ekoturizm Grubu olarak Prof. Dr. Fahri IŞIK rehberliğinde gezinin diğer günlerinde Antik Likya'nın 3 önemli kenti Pınara, Tloss, Xsantos'u gezdik.

Patara Muhtarı Arif OTLU geleneksel olarak yaptıkları bu yürüyüşle amaçlarının Likyanın 6 büyük kentinden en önemlisi ve başkenti olan bu liman kentini tüm Türkiye'ye ve dünyaya tanıtmak olduğunu söylerken de Patara'nın gereken ilgiyi görmediğinden yakındı. Patara'daki meclis binasının restore edilerek ileride Dünya Parlamenterler Birliği toplantısının burada yapılmasının planladığını ama en büyük arzularının Önemli bir liman kenti olan Patara'nın, geçen yıl gün yüzüne çıkarılan deniz fenerinin onarılmasıyla şu an kumlarla dolmuş olan limanın kumlardan arındırılarak eski haline kavuşturulması ve fenerin yeniden yakılması olduğunu söyledi.

13 MAYIS

KARAGÖL

GEZİSİ

Her yıl düzenli olarak yaptığımız Karagöl Gezisi bu seferde oldukça ilgi gören gezilerimizden birisi oldu. Sarı bahar çiçeklerinin açtığı günlerde 37 kişiyle gittik karagöle, içimizi ısıtan bahar güneşiyle birlikte, yeni yapraklanmış orman ağaçları ve kır çiçeklerinin kapladığı, sarısıyla moruyla bir renk cümbüşünü andıran yaylasıyla çok güzel bir gezi geçirdik. Gezi boyunca katılımcılara etrafımızda gördüğümüz bitkiler hakkında ve molalarımız sırasında da orman ekosistemi hakkında katılımcılara bilgiler verdik ve soruları cevaplandırdık.

Gezi güzergahımız 1500-1700 m yükseklikler arasında

kalkerli ve karstik özellikleri ağır basan kokurdan çukurluklar boyunca yaklaşık 10 km dir.

Gezi güzergahı boyunca karaçam, sarıçam, göknar, titrek kavak ve söğüt ağaçlarıyla karşılaştık ancak tahribat sonucu bunların yok olduğu alanlarda bozuk meşelere rastladık. Bunlarda tüylü meşe (*Quercus pubescens*) ve saçlımeşe (*Quercus cerris*) ler baskın olarak bulunmaktaydı. Yüksek tepelerin üzerinde kokurdan alanlar ve

alanın çeşitli yerlerinde buz çukurlarının oluşturduğu göletçikler vardı.

Karagöl; çamlık tepelerle çevrili göl alanı oldukça geniş bir düzlükte bulunmaktadır. Küçük fakat derin bir krater gölüdür. Gölün uzunluğu 80, eni ise 35 m civarındadır, gölde balık yaşamamakta fakat bol miktarda sülük bulunmaktadır. Göl birdenbire derinleştiği için yüzmek tehlikelidir.

26-27 MAYIS
&
3-4 KASIM

YEDİGÖLLER GEZİSİ

Ormanlar, göller ve şelalelerle bezenmiş, muhteşem bir atmosferin içinde, günlük hayatın sorunlarından sıyrılmak ve yeşile kavuşmak için Yedigöller tam bir cennet. Milli Park alanı olan Yedigöller kışın kar keyfi, ilk ve sonbaharda trekking, yazın göl keyfi ve her zaman fotoğraf çekmek için gidilebilecek bir yer.

Doğa ile baş başa kalmanın, yeşilin her türünü görmenin mümkün olduğu, Yedigöller Milli Parkı, Batı Karadeniz Bölgesi'nde bir doğa klasığıdır. Milli Parkın içerisinde yedi adet heyelan gölü bulunmaktadır. Kayan kütlelerin vadilerin önlerini kapaması sonucunda oluşan bu göller; Sazlıgöl, İncegöl, Küçükgöl, Deringöl, Büyükgöl ve Seringöldür. Göller arasında yüzeysel ve yer altı akışları ile birbirlerine bağlantı bulunmaktadır.

Çevrelerinde oluşan bitki yapısı itibariyle her biri ayrı karakter taşıyan bitkiler arasında kayın, meşe, gürgen, kızılbaş, karaağaç, karaçam, dişbudak, sarıçam, göknar, ıhlamur gibi ağaçlar

bulunuyor.

2007 yılında katılımcılarımızdan gelen talepler doğrultusunda hem ilkbaharda, hem de sonbaharda olmak üzere iki adet Yedigöller gezisi yaptık. Böylece Yedigöllerin hem ilkbahardaki güzelliklerini, hem de sonbahardaki güzelliklerini göstermiş

Uzun yıllar o bölgede çalışmış, şimdi Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünde çalışmakta olan rehberimiz Sedat AY Dirgine'de başladı Yedigöllerin hikayesini anlatmaya. Anılarıyla, deneyimleri ve bilgisiyle, gezi boyunca tüm katılımcılara unutulmaz bir gezi yaşattı. Cumartesi günü yedigöllerde varmaz ağlayan kayaları ziyaret

olduğumuzu düşünüyoruz.

Her gezimizde olduğu gibi bu gezilerimizde de Dirgine Orman İşletme Müdürü Göksel YENİKALAYCI bizlerden yardımlarını esirgememiş, iki gezimizde de yolcuğumuzun ilk durağı ve aynı zamanda öğle yemeği molasızda bizleri Dirgine Orman İşletme Müdürlüğünde ağırlamıştır.

edip, çevredeki bitki ve hayvan türleriyle ilgili bilgiler alıp hatta akşama içeceğimiz bitki çaylarını doğadan toplayarak sazlı gölün kenarında kuracağımız kamp alanına gelip çadırlarımızı kurup kamp ateşimizi yaktık. Pazar günü ilk ziyaret yerimiz göknarlı yayla, kapankaya seyir yeri, anıt çamı ziyaret ettikten sonra tek tek gölleri dolaştık ve Sedat AY'dan göllerle ilgili bilgiler edindik.

16 - 17
HAZİRAN

DÜZCE SAMANDERE GÜZELDERE ŞELALELERİ GEZİSİ

Samandere
Şelalesi

Güzeldere
Şelalesi

Bu yıl ilk defa yaptığımız Düzce gezisi büyük ilgiyle karşılanmış olup 40 kişi katılmıştır. Katılımın yoğunluğu nedeniyle bir kısmı çadırda, bir kısmı ise pansiyonda konaklamışlardır.

Gezinin ilk günü 20 km süren Düzce'nin göknar, kayın, çam ve birbirinden güzel seyrine doyumsuz çiçekleriyle kaplı yayalarından ve ormanlarından geçerek yürüyüş yapıldı. İkinci gün ise Düzce'nin güneydoğusunda, il merkezine 26 km mesafede

bulunan Samandere Şelalesi görüldü. Samandere Şelalesi doğal oluşum özellikleri ile Milli Parklar Kanunu gereğince, Orman Bakanlığınca "Tabiat Anıtı" olarak tescil edilmiştir. Samandere Şelalesi'nin de bulunduğu 500 m'lik dere boyunca, anıt ağaçlar, 3 adet şelale ve 1 de Cadı Kazanı adı verilen derin bir bölüm bulunmaktadır. Samandere Şelalesi'nde büyük ağaçların arasından şiddetle akan sular, beyaz köpükler halinde dökülerek "Cadı Kazanı" içinde derin

kayalıkların arasında adeta kaynamaktadır.

İkinci olarak gittiğimiz Güzeldere Şelalesi, Düzce'nin Gölyaka İlçesinin sınırları içerisinde Düzce'ye 28, Gölyaka'ya 16 km mesafedeki Güzeldere köyündedir ve rakımı 630 metredir. Güzeldere Köyü'nden geçen Bıçkı Deresi üzerinde bulunan, düşüş yüksekliği ile Türkiye'deki en önemli şelaleler listesinde birinci sırayı alan Güzeldere Şelalesi 135 m yükseklikte ve estetik yönden de ayrıcalıklı bir konuma sahiptir.

30
HAZİRAN

ÇAMLIDERE - SOĞUKSU MİLLİ PARKI YÜRÜYÜŞÜ

Soğuksu Milli Parkı, bölge ormanlarının bulunduğu volkanik bir arazi parçasıdır. Bu bakımdan, bu tip arazilere özgü vasıflardan olmak üzere civarında sıcak ve soğuk su kaynakları bulunmakta olup, bunlar kaplıca olarak da değerlendirilmektedir. Soğuksu Milli Parkı'nda yükseklik 1000-1800 metre arasında değişmektedir. En yüksek tepesi 1789 metre rakımlı Arhul tepesidir.

Her sene yaptığımız Çamlıdere gezilerine bu yıl da Çamlıdere'den Soğuksu Milli Parkı'na doğru bir güzergah seçtik. Gezi Ankara Adliye'si önünden 09.00 da toplam 38 kişi ile başlamıştır. Yürüyüş Aluç Dağından başlayıp Kızılcahamam Soğuksu Milli Parkında sona ermiş olup ortalama 18 km sürmüştür.

Güneşli bir günle başlayan gezimizin şiddetli bir dolu ve yağmur sağanağı altında devam etmiş olması günün keyifle bitmesine engel olmamıştır.

Soğuksu Milli Parkı

Aluç Dağı

01 TEMMUZ

IŞIK DAĞI GEZİSİ

Ilk defa yaptığımız, 27 kişinin katıldığı Işık Dağı gezisi, Türkiye Ormancılar Derneği ve Ekoturizm Grubu hakkındaki kısa sunuş ve gezi görevlilerinin tanıtımı ile katılımcıların kendilerini tanıtımlarıyla başlamış, keyifli bir yolculuk sonrasında yürüyüşe geçilmiştir.

Işık Dağı (2034 m) yüksekliğinde, bol miktarda yürüyüş güzergahı bulunduğu için dört mevsim gezi yapılabilen bir yerdir. İç Anadolu Bölgesi ile Batı Karadeniz Bölgesi geçişinde bulunduğu için de ağaç türleri açısından zengin bir alandır. Gezide Işık Dağının zirvesine çıktığı için dikey olarak

da bu çeşitlilik görülebilmektedir. Dolayısıyla step vejetasyonundan başlanılan bu çeşitlilik alpin zon vejetasyonuna kadar ulaşmaktadır.

Yürüyüş güzergahında orman iklim ilişkileri ve İç Anadolu örneğinde ormanın yetişme koşulları anlatılmıştır. Yürüyüşün başlamasından 3-4 km sonra bir yuvanın yanında kırmızı orman karıncaları anlatılmıştır. Zirveye ulaşıp öğlen yemeği yenildikten sonra, biyolojik çeşitlilik, su sorunları ve endemizm konusu anlatılmıştır. Yemekten kalkıp inişe geçildiğinde ise orman sınırı ve alpin zonu konusu, ışık ağacı gölge ağacı ilişkisi ve ormancılık

uygulamalarına etkisi anlatılmış, ayrıca artım burgusu ile yaşın nasıl saptanacağı gösterilmiştir. Tüm bunlardan sonra katılımcılar yaklaşık 30 dakika kadar serbestçe dolaşmışlar ve ormanı tanıma fırsatı bulmuşlardır.

Gezi bitiminde katılımcıların güneşin geç batmasından dolayı biraz daha yürümek istemleri üzerine Karagöle yürünmüş burada katılımcılar göl manzarası seyretmiş, isteyenler göl çevresinde yürüyüş yapmışlardır. Araçlara binmeden önce ise yürüyüş sonu dinlendirici egzersizler yapılarak gezi tamamlanmıştır.

**14-15
TEMMUZ**

**SAFRANBOLU
SARIÇİÇEK
YAYLASI
ŞEKER
KANYONU
GEZİSİ**

rotamızı iki senedir gittiğimiz Şeker Kanyonuna çevirdik.

Gezimizin ilk günü herkese bahsini yaptığımız Yaci kanyonunu göstermek için kanyonun üst kısmından bir yürüyüş düzenledik ve güzergah boyunca kanyonun yukarıdan seyrettik. İlk günkü yürüyüş boyunca bir de misafirlerimiz vardı; Kanal B. Kanal B de yayınlanan Gökkuşaklı programının konusu bizim gezimizdi. Yürüyüş boyunca çekim ekibi bizim birlikte çekim yaptı aynı zamanda katılımcılarla röportaj yaparak gezi görevlilerimizden orman ekosistemi, biyolojik çeşitlilik, orman ekolojisi ve çevre konularında bilgiler aldılar. Gezimizin son durağı olan Yörük Köyünde kısa bir gezinti ve moladan sonra akşam yemeğimizi Çevrik köprüde yiyip geceyi geçireceğimiz Sarıçiçek Yaylasına doğru yola çıktık. Sarıçiçek yaylasında kampımızı yaptıktan

sonra ertesi gün Şeker Kanyonuna doğru yola çıktık. 25 kişilik grubumuzla birlikte kah yüzerek, kah kayadan kayaya atlayarak, su kaydıraklarından kayarak 4,5 saatte şeker kanyonunu geçerek gezimizi tamamladık. O yorgunluğun üzerine Şeker Piknikte bizim için hazırlanmış yemeğimizi yedikten sonra Ankara'ya dönmek için yola çıktık.

İki yıldır gittiğimiz Yenice-Şeker Kanyonu gezilerinden sonra Yenice etrafında daha değişik ve yeni yerler görmek ve Şeker Kanyonu tekrar geçmek için bu geziyi düzenlemeye karar verdik.

○ bölgede çalışmış arkadaşlarımızın tavsiyeleri üzerine bu seneki gezimizi Yörük Köyü yakınlarındaki Yaci

kanyonuna düzenlemeye karar verdik. Gezi öncesi yaptığımız etüt sırasında bu kanyonun grup olarak geçilmesinin çok zor ve tehlikeli olduğuna karar verdik çünkü kanyon boyunca yüzülmesi gereken çok uzun bir su ve atlamamız gereken 3-4 şelale vardı ve her birinin yükseklikleri 2-6 metre arasındaydı. Bunun üzerine

1-2 EYLÜL SİNOP ERFELEK GEZİSİ

katılımcılara serbest zaman tanınmıştır.

İkinci gün sabah saat 07.00 de kahvaltımızı etmek üzere Erfelek' hareket ettik, Erfelek'te yapılan kahvaltının ardından Tatlıca şalelerine gidilerek 27 takım şelaleden oluşan Tatlıca (Şamı) şelalelerine çıkılmıştır. Şelalerden dönüşte yine Erfelek'te öğle yemeği yendikten sonra saat 16.00 de Ankara'ya hareket edilmiştir. Gezi boyunca programdan sapma olmadan vakitli hareket edilmiştir. Geziye katılanların birçoğu birbirleriyle ilk kez karşılaşmalarına rağmen oldukça uyumlu bir grup oluşturmuş grup içinde herhangi sıkıntı olmamış hatta dönüş yolu boyunca otobüste şarkılar söylenmiş, bilgi yarışmaları, hadi anlat bakalım gibi oyunlar oynanmıştır. Pazar akşamı saat 23.00 da Ankara'ya dönmüştür.

Bu gezi Türkiye Ormancılar Derneği Ekoturizm Grubunun Sinop-Erfelek'e yaptığı ikinci gezidir. 38 kişinin katıldığı geziye, Türkiye Ormancılar Derneği ve Ekoturizm Grubu hakkındaki kısa sunuş ve gezi görevlilerinin tanıtımı ile başlanmıştır. Daha sonra katılımcılar kısaca kendilerini tanıtmışlar ve gezi boyunca dikkat etmeleri gereken kurallar ve kısaca gezi programı ve güzergahlarımız anlatılmıştır.

Cuma saat 23.00 da hareket eden otobüsümüz ertesi sabah saat 06.30 da Sinop'a varmıştır. Otelimize yerleşip kahvaltımızı yaptıktan sonra, gezimizin ilk durağı olan tarihi Sinop hapishanesinden başlayıp Akliman, Hamsilos'a gidilmiş öğle yemeği Akliman'daki Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü'nün Akliman'daki piknik ve mesire yerinde yenmiştir. Hamsilos ve Aklimanın hakkında katılımcılara bilgi verilmiş ve sorular cevaplanmıştır. Daha sonra Sarıkum Tabiatı Koruma Alanına gidilerek Sarıkum sahilinde ve Sarıkum gölünün etrafında yürüyüş yapılmış ve Dişbudak longozlarına geçilmiştir. Dişbudak longozuna girdiğimizde Sinop Orman Bölge Müdürlüğü'nde çalışan orman mühendisi arkadaşımız Hasan BULDU, katılımcılara Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı hakkında bilgi vermiştir. Akşam otele döndüğümüzde

30 EYLÜL

EĞRİOVA

GEZİSİ

İlk defa yaptığımız, 41 kişinin katıldığı Eğriova gezisi Türkiye Ormancılar Derneği ve Ekoturizm Grubu hakkındaki kısa sunuş ve gezi görevlilerinin tanıtımı yapılmış ve katılımcılar kendilerini tanıtmışlardır.

Gezi yürüyüşüne Beypazarı, Karasar Beldesinin Belenova Yaylası Mevkiinden başlanılmıştır. Belenova Yaylası girişinde katılımcılar araçlardan indikten sonra yürüyüş hakkında kısa bir açıklama yapılmış, gezinin koşulları ve yürüyüş ile ilgili temel bilgiler gezi görevlisi tarafından anlatılmıştır. Gezi boyunca orman açıklıklarında bulunan alıç ağacı meyvelerinden katılımcılara açık ikramda bulunulmuştur.

Belenova Yaylası ortalama 1650 m yükseklikte bulunmakta olup, etrafı sarıçamla karışık göknar ormanlarıyla kaplıdır.

Burada doğal olarak yetişen sarıçam ve az da olsa bulunan karaçamın özellikleri gezi görevlisi Biyolog Mehtap Öztekin tarafından katılımcılara anlatılmıştır. Daha sonra sarıçam ormanları içerisinde ilk mola verilmektedir. Mola sırasında da biyoçeşitliliğin önemi örneklerle anlatılmış ve 2-B kanunu kapsamındaki orman alanlarıyla ilgili bilgiler verilmiş, sorular sorular cevaplandırılmıştır.

Ayrıca bu gezi sırasında katılımcılarımızdan Emekli Orman Mühendisi Ahmet Demirtaş tarafından 3 ibrelili bir sarıçam örneği bulunmuş ve diğer katılımcılara gösterilmiştir. Yürüyüş sırasında 1750 m yükseklikte bulunan göknar ormanları arasından geçilirken göknarların gençleştirme çalışmalarının yapıldığı bir alanda kısa bir mola verilip, gençleştirme çalışmalarının yanı sıra ışık ve gölge ağacı ilişkisi

anlatılmıştır. Saf göknar ormanları arasında sonbaharda sarı renkli olan titrek kavaklar meraklı katılımcılara tanıtılmıştır.

Katılımcılar yemyeşil göknar ormanlarının arasından yürüdükten sonra 1650 m'de karşılaştıkları masmavi Eğriova Yaylası Göleti karşısında tüm yorgunluklarını unutmuşlar, oldukça büyük olan göl etrafında da yürüyüş yapmışlardır. Katılımcılar arasında bulunan kuş gözlemcileri göl etrafında dürbünleri kuş gözlemi yapma fırsatı yakalamışlar, söylediklerine göre 2 adet kara kartal ve 2 adet gri balıkçıl gözleme fırsatını bulmuşlar. Göl kenarında bir saat kalındıktan sonra keyifli bir gezinin ardından Ankara'ya dönüşüştür.

Ekoturizm Grubu

BAĞLUM GEZİSİ

Yoğun geçen bir kış, arkasından özlemle beklenen bir ilkbahar

Sonuçta beklenen günler geldi. Güneş parlamaya başladı. Doğada bir kıpırtı, bir kıpırtı.... İlkbahara Bağlum'da Ormancılar Derneğiyle merhaba demek bambaşka bir şey.

16 Mart 2008 sabah saat 9.00. Bu katıldığımız belki onuncu gezi. Eşim ve ben gezmeyi çok seven insanlarız. Doğayla iç içe olmak çok güzel. Daha önce Yedigöller, Karagöl, Erfelek Şelalelerini Ormancılar Derneği ile gezdik. Bunlar hepsi birbirinden güzel gezilerdi.

Hiç çiğdem tarlası gördünüz mü? Tadına doyum olmayan bir görüntü. Toprakta fıskıran bir güzellik. Hepsi ayrı ayrı gülümsüyor insanın yüzüne. Üzerine düşen güneşle, topraktan fıskıran güzellik.... Anlatmakla olmuyor, bunu yaşamak gerek. Yürürken arkanızı dönüp tepelere bir bakıyorsunuz ki, inanılmaz bir güzellikle karşı karşıyasınız.

Doğayı bilimsel olarak tanıyanlarla birlikte gezmek, onlardan bir dolu şey öğrenmek, ağacı, yaprağı, gürgeni, meşeyi, akçağacı tanımak çok hoş.

Ahmet hocam bize Ankara çiğdemini tanıttı. Toprağı büyük bir itina ile kazdı. Öyle korkuyordu ki

ona zarar vermeye. Toprakta söktü, onun dipteki yumrusu ile birlikte çıkardı ve ipliksi yumruyu bize gösterdi. Ankara çiğdemini diğer çiğdemlerden ayıran özellik buymuş. Sonra büyük bir itina ile onu tekrar toprağa dikti. Çünkü ekolojik dengeyi bozmamak gerekiyor.

Ahmet Hocam'la bu gezide ilk defa karşılaştık. O da bizim gibi doğaya gönül verenlerden. Organizasyon ve anlatım, diğer gezilerde de olduğu gibi mükemmel. Bu dernekle gezmek çok zevkli. Ben tüm gezilerine katılmak istiyorum.

Bağlum'da uzunca bir doğa yürüyüşü yaptık ormancı dostlarımızla ve yine tanıdığımız arkadaşlarımızla. Yeni yeni uyanmaya başlayan doğayı izlemek çok hoş.....

Kalıntı ormanını gezdik. Bunlar ne yazık ki kesile kesile bir grup kalan çam ağaçları. Akarba ağaçları. Bize öyle anlattılar. Eşim bu ağaçlardan birinin dalına oturmuş zevkle etrafına bakınıyordu. Çeşit çeşit boyutlarda çam ağaçları. Hele bir tanesi tıpkı kocaman bir şemsiye gibiydi. Bu arada etraftaki meşe ve ahlatlardan buranın daha önce bir orman alanı olduğu anlatıldı bize.

Ormandan, Bağlum'a kuşbakışı çok hoştu.....

Murat Bey de ormana gönül verenlerden. Ondan da çok şey öğrendik bu gezide. Bu gezilere katılmakla Ormancılar Derneği'ndeki orman mühendislerinden ve görevli arkadaşlardan çok şey öğreniyorsunuz.

Ormana gönül verenlerle bu gezilerde buluşmak dileğiyle....

Sumru BOZOK

Prof.Dr.
Tahsin TOKMANOĞLU

ORMANLARIMIZIN HARİTALARI

Sayın meslektaşım İsmet TEZCAN'ın 2008 Ocak Şubat günlü "Orman ve Av" dergisinde yayınlanmış bulunan "İnsan Kaynakları" isimli yazısı beni çok etkiledi ve bu yazıyı yazmamı gerektirdi.

Yazının başında bulunan "1911'de başlayan ve birbirini takip ederek 11 yıl sonra 1922'de sona eren Trablusgarp, Balkan, I. Cihan ve İstiklal Savaşlarında, Türkiye eğitilmiş insanların hemen hemen tümünü kaybetmişti" şeklindeki önsöz de beni çok etkiledi...

Etkilenmemin en önemli sebebi; babamın uzun süre bu savaşların içerisinde bulunması, birçok yaralar alması ve sonunda MALÜL GAZİ olmasıdır. Çok özet olarak babamın yaşantısı şöyle:

Babam 1912 yılında yani Balkan Savaşı çıktığında, İstanbul Üniversitesinde öğrenciymiş. Savaş sıkışınca, hükümetimiz üniversiteyi kapatmış ve öğrencilerin tamamını acele bir eğitimden geçirerek yedek subay yapmış ve savaşa göndermiş. Böylelikle babam, bir asteğmen olarak Selanik'e gitmiş ve savaşa girmiş, büyük yara almamıştır.

Balkan Savaşından sonra başlayan I. Dünya Savaşında, babam önce Çanakkale savaşlarında bulunmuş, daha sonra da babamın birliğini Almanya'ya, Galiciya Cephesine göndermişler. Üç yıl Galiciya Savaşlarında kalan babam, ağır yaralar almış. Bu yaraların en büyüğü, akciğerine saplanmış olan bir kurşundur. Bu kurşunun etkisi ile arka üstü yatamazdı. Yatarsa kurşun ciğerlerine batar ve acıtırıdı...

Bir süngü savaşında, elindeki bombanın ipini çekmiş ve atarken kafasına bir taş isabet etmiş ve babam bombanın üzerine düşmüş ve yatmış. Bomba bacaklarının arasında patlamış ve baldır etlerini parçalamış. Allahtan bacak kemiklerine bir şey olmamış...

Bir başka süngü savaşında da, bir düşman süngüsü, karnının sol tarafına saplanmış. Karnı içeriye doğru 5-6 cm kesikti. Bütün yaraları Almanlar, iyi şekilde tedavi etmişler.

1918 yılında Birinci Dünya Savaşı bitince babam İstanbul'a dönmüş.

Babam İstanbul'da çok acıklı manzaralarla karşılaşmış. Düşman askerlerinin bir gece sokakta, Türk kadınlarına sataştıklarını görmüş... Kadınların çok acıklı olan bağırlarına dayanmamış... Tabancasını çekerek ateş etmiş... Üç düşmanı öldürmüş... Bu olaydan sonra İstanbul'dan kaçarak Samsun'a gitmiş. Samsun'da "Topal Osman çetesine katılması ve onu ikna ederek, Ankara'ya gelmesinin sağlanması" istenmiş. Aynı şekilde görevlendirilmiş bir subay daha varmış. İki subay, Topal Osman'ın Samsun yöresinde yaptığı olayların büyük çoğunluğuna katılmışlar. Topal Osman'ı Ankara'ya gitmeye çok zor ikna etmişler. Sonunda götürmüşler ve Atatürk'ün huzuruna çıkmışlar.

Babam daha sonra Kurtuluş Savaşı'na katılmış, 9 Eylül'de İzmir'e giren ordumuzun içinde bulunmuş.

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra hükümetimiz şöyle bir karar almış: "1912'de Balkan Savaşı

başladığında, silâh altına alınan üniversite öğrencilerinden isteyenler, okullarına dönebilir ve eğitimlerini tamamlayabilirler. İsteyenler de subay olarak kalabilirler.

Yapılan inceleme sonunda görülmüş ki; 1912 YILINDA SİLAH ALTINA ALINAN ÖĞRENCİLERİN % 95'i ŞEHİT OLMUŞ, SADECE % 5'i KALMIŞ, ONLAR DA YARALI... Babam o güne kadar yüzbaşı olmuş ve subaylıkta kalmaya karar vermiş...

45 yıl subaylık yaptıktan sonra, Doğu Anadolu'da Sait isyanı çıkmış ve babam da, bu isyana karşı görevlendirilmiş. Benim çocukluğum Van'da geçti. Babam genellikle bizden uzakta ve çatışmaların içerisindeydi. Annem, ben ve kardeşim, çok çok üzüldük...

Şeyh Sait isyanı bastırıldıktan sonra, babamın yaralarındaki ıstırapları arttı ve babam MALÜL GAZİ olarak emekli oldu...

Babam Cumhuriyetimizin kuruluşunu yakından izler ve "1912 yılında silâh altına alınan üniversite gençliği sağ kalsaydı. Atatürk'e çok yardımcı olur, Cumhuriyetimiz hem daha süratli, hem de daha güçlü olarak kurulurdu" derdi.

HARİTA KONUSU

Galiciya'daki savaşların başlangıcında Almanlar, Türk subaylarının haritadan yararlanmayı bilmediklerini görmüş ve bir kurs düzenleyerek bu eksikimizi gidermeyi kararlaştırmış ve kursu yapmışlar.

Galiciya Savaşlarında haritanın faydalarını yakından

gören ve yararlanan babam, haritasız savaşın yapılamayacağı kanısındaydı. Fakat Kurtuluş Savaşına gelince, bakmış ki hiç haritamız yok. Hem harita yapmak hem de savaşmak zorunda kalmışlar. Bu durum birçok olayda zararımızın artmasına neden olmuş.

Babam emekli olduktan sonra, "Hala Türkiye'nin doğru dürüst bir haritası yapılmadı. Yarın savaş olursa, biz hangi haritadan yararlanacağız? Niçin yapılmıyor? Özellikle İkinci Dünya Savaşı günlerinde, babam bu soruyu çok kimseye sorardı. Bir yanıt alamadığı için de çok üzülürdü. Askeriyenin bir kolu olan Harita Genel Komutanlığının, sadece askeri bölgelerin haritalarını yaptığını, savaşın ise ülkemizin neresinde olacağını bilmediğini. Bu nedenle: **ÜLKEMİZİN TAMAMININ HARITASININ BİR AN ÖNCE YAPILMASININ ÇOK ZORUNLU OLDUĞUNU** sık sık söylerdi.

1949 yılında Harita Genel Komutanlığı ile Orman Genel Müdürlüğü, aralarında bir anlaşma yaptılar. Anlaşmaya göre bu iki kurum, birlikte çalışarak ülkemizdeki bütün ormanların ve çevrelerinin 1/25 000 ölçekli, topoğrafik haritalarını yapacaklar. Orman mühendisleri orman alanları içerisinde, nirengi ağları kuracaklar. Gerekli ölçülerini yaptıktan sonra, koordinat ve kot hesaplarını yapacaklar. Askeriyenin fotoğraf uçağı da, orman alanlarının fotoğraflarını çekecek. Daha sonra bu fotoğraflardan ve nirengi noktalarından yararlanılarak, topoğrafik haritalar çizilecek. Bu son işlem, Harita Genel Komutanlığının çizim aletlerinde yapılacak.

Yapılan bu anlaşmanın uygulanabilmesi için, 1949 yılında Ankara'da bir kurs düzenlendi. Ben de bu kursa çağrıldım. Bu kurs

sayesinde Harita Genel Komutanlığını yakından tanıdım ve yapmakta oldukları işleri, ayrıntılı bir şekilde gördüm.

Kursta gördüklerimi ve yapacağımız çalışmalarını, babama anlattım, çok sevindi. "Demek ki ülkemizin modern haritası yapılacak ve benim oğlum da bu işte çalışacak". O güne kadar, babamın bu kadar sevindiğini hiç görmemiştim.

1950 yılında Abana'da, 1951'de İskilip'te, 1952'de Saimbeyli'de üçer pafta yaptım. 1953 yılında bir Amerikan bursu kazanarak, Amerika'ya gittim.

1950'li yıllarda "Havai Nirengi" denilen bir yöntem bulunmuş. Biz bu yöntemi hiç bilmiyorduk. Ben de orada öğrendim. Biz Türkiye'de bir tane 1/25 000 ölçekli topoğrafik paftayı yapabilmek için, en az 30 tepeye çıkıyor, nirengi noktası kuruyor ve ölçüsünü yapıyorduk.

Orada üniversitede, haritacılık eğitimi görmek istediğimi bildirdim. Haritacılık eğitiminin yüksek kısmına beni aldılar. Sınıfımız 20 kişiydi, bunların 10 tanesi Amerikalı, diğerleri de çok ayrı milletlendendi. Benden başka Türk yoktu. Cebrail isimli bir İranlı vardı, onunla arkadaş olduk. Cebrail her fırsatta kendini metheder ve "Ben çok iyi matematik bilirim, istersen sana da öğretirim. Bilmediklerini bana sor, çekinme" derdi.

Derslere başlamamızdan on gün kadar sonra, hocalardan

biri, biz yabancılarla sırayla şu soruyu sordu: Ülkende harita yapıyor musunuz? Yapıyorsanız nasıl yapıyorsunuz? Hangi yöntemleri uyguluyorsunuz?

Hoca benden önce bu soruları Cebrail'e sordu. Cebrail "Biz hiç harita yapmıyoruz" dedi. Ben de; Fotogrametrik yöntem uygulayarak topoğrafik harita yapıyoruz. Ben 3 yıl bu işte çalıştım, 9 tane pafta yaptım. Konunun ayrıntılarına ait sorularınızı yanıtlayabilirim" dedim. Hoca işin tekniği ile ilgili birkaç soru daha sordu, onları da yanıtladım. Hoca çok memnun oldu ve "Demek ki Asya ülkeleri içinde bir Japonya, bir de Türkiye modern yöntemle harita yapıyormuş. Öğrendiğim iyi oldu" dedi. Hocanın bu sözleri bütün öğrencileri etkiledi, beni de çok sevindirdi.

Dersten sonra Cebrail bana dedi ki; "İran'da Türkler için çok palavracı derler, demek ki doğruymuş. Türkiye kim? Fotogrametrik yöntemle harita yapmak kim? Nasıl kandırdın hocayı?"

Ben de "Cebrail söylediklerimin hepsi doğru, ben hocayı asla kandırmadım. Bu işi bilmesem, hocanın teknik sorularını yanıtlayabilir miydim?" dedim. Fakat inandıramadım.

Amerikan Üniversitelerinde hemen her hafta, küçük çapta bir yazılı sınav yapıyorlar. Benim bu sınavlarda yüksek notlar almama karşılık, Cebrail çok düşük notlar aldı ve bana matematik soruları sormaya başladı. Bir süre sonra da "Ben bu işi başaramayacağım" dedi ve Amerika'dan ayrıldı.

1950'li yıllarda "Havai Nirengi" denilen bir yöntem bulunmuş. Biz bu yöntemi hiç bilmiyorduk. Ben de orada öğrendim. Biz Türkiye'de bir tane 1/25 000 ölçekli topoğrafik paftayı yapabilmek için, en az 30 tepeye

Güçlü bir
m i l l e t
olabilmemiz için,
dil birliğini
kurmamız şarttır.
İskilip'teki
işçilerime,
radyodan
haberler dinletir
ve ne
anladıklarını
sorardım,
anlayan
çıkmaıdı.

İskilip'te
öğrendiğim bir
tümceyi, anı
olarak
saklamakta ve
tekrarlamaktayım.
Tümce şu:
Gobel gölülle
cılıgada cerek
taşıy. Anlamı;
erkek çocuk
patikada, yük
hayvanı ile sırk

çıkıyor, nirengi noktası kuruyor ve ölçüsünü yapıyorduk. Ormanla kaplı tepelerde ve bazı özel durumlarda, nirengi kuleleri yapmak zorunda kalıyorduk. Bu nedenle, bir yılda ancak üç pafta yapabiliyorduk. Havai Nirengi yöntemi sayesinde, bir paftanın haritası, sadece üç tepeye çıkılarak yapılabilir. Yani arazi işi onda bire iniyor.

Amerika'da gördüğüm ve iyice öğrendiğim bu yöntemi, Harita Genel Komutanlığında birçok yetkiliye anlattım. Beni dikkatle dinlediler ve "Uygulamakta olduğumuz yöntemi yani sık nirengi ağı yapma yöntemini, yarı yolda değiştirmemiz uygun olmaz. Birçok aksaklığın ortaya çıkmasına sebep olur. Bu nedenle; "Başladığımız yöntemle, yani sık nirengi ağı kurarak, ülkemizin haritasını tamamlayalım" dediler. Böylelikle her paftaya 30 nirengi noktası yapmaya devam ettik.

1960 yılında ormanlarımızın da, ülkemizin de 1/25 000 ölçekli topoğrafik haritaları tamamlandı. Bu haritalar, ülkemizdeki bütün haritaların ana iskeletini oluşturmaktadır. Babam da vardığımız bu sonuca çok çok sevinmişti.

Ben Amerika'ya 1953 yılının başında gittim ve 1954 yılı başında döndüm, eski işime başladım. Çektiğim kura sonucu, Çorum'un İskilip ilçesinde iki pafta yapmakla görevlendirildim. Babamı da İskilip'e götürdüm. Babam, komşularımıza ve kahvede tanıştığı kimse kimselere sevinçle "Oğlum, harita yapıyor" diyordu. Dinleyenler de "Harita dediğin nedir? Ne işe yarar? şeklinde sorular soruyorlardı. Babam insanlarımızın bu cehaletine çok üzülüyor, şaşırıyor ve söyleyecek söz bulamıyordu.

İskilip'te, özellikle köylülerin konuşmaları, bizimkinden çok farklıydı. Bu

nedenle çok zaman anlaşmakta güçlük çekerdik. İşçilerime çok zaman, söylediklerimden ne anladıklarını sorar ve dediklerimi tekrarlamalarını isterdim. Örneğin işçilerimin Çarşamba ve Perşembe sözcüklerini bilmediklerini saptadım. Sebebini araştırdım ve şu sonuca vardım:

Biz bu sözcükleri İranlı'lardan almışız. Çarşamba'nın aslı "Dördüncü gün" anlamına gelen "carı şembe", perşembenin aslı da "beşinci gün" anlamına gelen "penci şembe" imiş.

Uzun yıllar önce biz şehirliler, Arapça ve Acemce konuşmayı veya bu dillerden bazı sözcükler almayı, bir üstünlük, bir bilgiçlik olarak kabul etmişiz. Böylelikle Çarşamba ve perşembeyi de Acemlerden almışız. Fakat, köylülerimiz almamış, onlar Öztürkçe sözcüklerle konuşmaya devam etmişler. Sonuç olarak, köylü ve şehirli birbirinden uzaklaşmışlar. Bu gün de aynı hatayı İngilizce karşısında yapmaktayız. İngilizce sözcükleri kullanmayı, bir üstünlük ve bir bilgiçlik sanıyoruz.

Güçlü bir millet olabilmemiz için, dil birliğini kurmamız şarttır. İskilip'teki işçilerime, radyodan haberler dinletir ve ne anladıklarını sorardım, anlayan çıkmaıdı.

İskilip'te öğrendiğim bir tümceyi, anı olarak saklamakta ve tekrarlamaktayım. Tümce şu: Gobel gölülle cılıgada cerek taşıy. Anlamı; erkek çocuk patikada, yük hayvanı ile sırk taşıyor.

Ziyaret ettiğim bir köy okulunun ders programındaki gün isimlerinin arasında Çarşamba ve Perşembe yoktu. Bu durum da beni çok etkilemişti. Bu köy okulundan çıkan çocuklar, şehirdeki ortaokula gidince, nasıl uyum sağlayacaklar?

1954 yılı sonunda İskilip'le ilgili işleri bitirdim ve 1955 yılı başında, fakülteye asistan olarak gittim. Konumun pratiğinde uzun süre çalışmış olmam çok iyi oldu.

BİTKİ CAN'DIR

Çeviren: Or.Yük.Müh. Turgut ÇELİKKOL,
Erozyon-Çölleşme ve Kırsal Kalkındırma Uzmanı,
TEMA Koordinatörü

Bitki; hava, ışık, toprak ve sudan aldıklarını yeşil renkli bölümleri (yaprak-dal) ile işleyip, organik yapıya (can'a) dönüştüren canlıdır.

Dönüştürme olayı "Fotosentez" olarak anılır.

Fotosentez olayı, doğada yalnızca bitkilerin özgün üretim ve dönüştürme biçimidir. Bitki aldığı güneş enerjisini, diğer enerji birimleri (toprak, su, hava) ile birleştirerek (sentezleyerek) organik yapıya ve besin şekline dönüştürür.

Güneş ışığı (enerjisi) işlemin ana yürütücüsüdür.

Güneş enerjisi olmazsa "fotosentez", fotosentez işlemi olmazsa canlılık, organlaşma, besinleşme olmaz. Bağlı olarak bitkisel üretimi, (fotosentez sonuçlarını) kullanan diğer canlılar olamaz. Ekologlar bu nedenle bitkileri temel üretici olarak nitelerler.

Bitkiler günlük güneş enerjisinin (enerji dalgalarının) çok az bir kısmını alabilirler. Bu da 5000 kilokal/gün/m² dir. Bu, var olan enerjinin % 3,5'u olup, ancak tüm alanın bitki ile örtülü olmasıyla olasıdır.

Bitkiler aldıkları güneş enerjisinin bir kısmını son enerji haline getirebilmek için kullanırlar. Yani 2-4 kalorilik başlangıç enerjisinden ancak 1 kalorilik son enerji üretebilirler. Sonuçta; bitkiler toprağa gelen güneş enerjisinin en fazla % 1'ini faydalı son enerji haline getirebilirler.

Fransa'daki CNRAM'in araştırmalarına göre Paris bölgesi koşullarında buğday üretimi 12500 kg/hektardır. Fakat bugüne kadar en iyi rekolte 7000-8000 kg/hektar olmuştur. Yani topraklar zayıf randımanla işletilmektedir. Tarım ve orman araştırmalarının en önemli konusu, (temel konusu) güneş enerjisini en iyi alabilen ve bunu en etkili kullanabilen bitkinin seçilmesidir.

Güneş enerjisinin en iyi kullanılabilmesi tarım ve ormancılık üretiminin uluslararası düzeyde bölünmesi ve güneş enerjisinin en iyi şekilde alınmasının düzenlenmesi ile olur (Bitkilerin mimarisi, toprağı örtme oranı, rotasyonun organizasyonu). Tarımsal kültürlerin entansitesi güneş enerjisi kullanabilme derecesiyle belirlenir. Tarımsal randıman hektardaki yıllık tarımsal ürün toplamıdır.

Hektardaki buğday veya tahılın randımanı bir şey ifade etmez. Ayrıca aynı yıl içinde ikincil ürünlerin de alınması dikkate alınmalıdır. Bu durum çok iyi araştırılmalıdır. Randıman yükseltilmesi değişik üretim

faktörleri üzerinde bazı işlemlerin gerçekleştirilmesini zorunlu kılar. Bu konuda endüstriyel ve biyolojik girdiler araştırılmalıdır. Faydalı biyolojik üretimin çoğaltılması biyolojik artıkların azaltılmasıyla mümkündür. Organik bu alt ürünlerin kullanılması gerekir. Bunun için iki türlü bütçe yapabiliriz.

Bir hektar brüt üretim ederini enerji olarak hesaplayabiliriz.

Besin maddeleri yalnızca bitkiler değildir. Birçok ülkede özellikle gelişmiş ülkelerde insanlar daha değişik gıdalar kullanırlar. Besin maddesi üretimi zinciri karışıktır, ekologlar bunu incelemektedir. Yapılan incelemeler sonunda tropikal bölgelere yaklaştıkça enerji transferi yükselmesine karşın randıman düşmektedir.

Bitkisel enerjinin hayvansal enerjiye dönüşmesi için (F.A.O'ya göre) 7 bitkisel başlangıç kalorisi ancak 1 hayvansal enerji için gereklidir.

Besin maddeleri üretim devresinde enerji randımanı şöyledir.

Fotosentez randımanı % 1 = 1/100
Faydalı randıman tüketilen kısım = 1/2
Ot yiyen değiştiricilerin randımanı = 1/10
İnsanlar tarafından tüketilen faydalı randıman = 1/2
İnsanlar tarafından değiştirilen randıman = 1/10

Formül: $1/100 \times 1/2 \times 1/10 \times 1/2 \times 1/10 = 1/40000$

Bu durum oldukça kötü bir enerji kullanımı randımanıdır. Bu durumun düzeltilmesi için besin maddeleri tüketim zincirinin düzenlenmesine gerek vardır. Bu da;

1- Bitki randımanı (verimi) iyileştirilerek,
2- Hayvan verimini iyileştirerek gerçekleştirilebilir.

Burada en önemlisi bu zincirden hayvanı çıkarmakla olur. $1/100 \times 1/10 \times 1/10 \times 1/2 = 1/20000$ olur ve randıman % 50 yükselir.

Bir kişinin yıllık gıda rasyonu ortalama 1.000.000 kaloridir. 1 hektar arazi 20 kental buğday (tahıl)

ürettiğine göre ve bunun ekmeğe dönüştürülmesinde $2000 \times 2400 \text{ Kkal} / 1.000.000 = 5$ insana yetecek gıda karşılanabilir yani kişi başına 0.2 Ha arazi gerekir. Eğer kullanılan rasyon % 40 hayvansal gıda (protein) ihtiva ederse gerekli ziraat arazisi kişi başına $600.000 / 2400 + 400.000 / 500 = 33$ kg buğday veya 1.6 Ha. tarım alanına denktir. Asya'da ekilen alan kişi başına 0.20 ha, Amerika'da bu miktar 2.0 hektardır. Yüksek protein tüketen toplumlar dünya üzerinde var olan ekosistemlerin büyük bir bölümünü tüketir. Dünyadaki aşırı beslenme ve açlığı ortadan kaldırmak için değişik olanaklar yanında bitkisel kalori israf eden zengin milletlerin aşırı hayvansal besin (protein) kullanan besin sistemlerinin düzeltilmesi gerekmektedir. FAO'nun yapmış olduğu bir araştırmaya göre 20 gr/gün hayvansal protein ve bitkisel protein kullanan ve sağlıklı toplum olan Japonlara yakın bir sistem bulmak uygulamak gerekmektedir.

Bugünkü durumda batılı ülkeler tahıl üretimini, hayvan yemi amaçlı kullanmaktadır. Kanada'da kişi başına 800 kg tahıl tüketimi vardır. Ancak bunun 75 kg insan tarafından, 725 kg hayvan yemi olarak tüketilmektedir. Afrika'da ise kişi başına

tüketilen tahıl miktarı 200 kg/yıl'dır. Batılılarda hayvansal gıda tüketimi artmaya devam etmekte ve sonuçta tahıl üretimi de artmaktadır. Bu durum böyle sürerse Batıların hayvanlarıyla az gelişmiş ülkelerin insanları beslenme yarışına girecekler, doğaldır ki bu durumda gelişmiş ülkenin hayvanları kazanacaktır. Yani gelecek yüzyılda tarımsal ürünlerin ve besin üretiminin bir silah olarak kullanılması kaçınılmazdır.

Hayvansal besinlerin uygun ölçülerde azaltılması ve bitkisel protein tüketiminin onun yerine artırılması, kırsal alana doğru göçü yeniden başlatacaktır.

Bazı bölgelerde göçebelik ve yarı göçebelik ve bitki örtüsünün işletilmesinin tek yoludur. Bazı bölgelerde Tarım Hayvancılık ve Ormancılık kombine edilmektedir. Hayvancılığın düşük randımanla yapılması tarımı bu bölgeye çeker.

Tarımsal endüstri ise (konserve-ambalajlı yiyecekler) besin üretim zincirini uzatarak enerji savurganlığına neden olur.

Tarımsal besin üretim sistemleri, yavaş yavaş fosil enerji kullanmaya başladı. 1849'da kullanılan biyolojik enerji % 80 iken bugün bu oran % 20 hatta % 10'lara düşmüştür.

Çevreye Zarar Vermiyorlarmış!

STK ve çevreciler, Muğla ile Aydın'daki maden arama çalışmalarının tam bir ağaç katliamına neden olduğunu söyleyerek ayağa kalktı

Basından

SİVİL Toplum Kuruluşları ve çevreciler, Muğla ile Aydın'daki maden arama çalışmalarının tam bir ağaç katliamına neden olduğunu söyleyerek ayağa kalktı. Muğla Arı Yetiştiricileri Birliği de orta büyüklükte

bir maden ocağı açılması için yaklaşık 800 çam ağacının kesildiğini, çıkan toz bulutları ve atıkların da çam ağaçlarına, dolayısıyla arılara

zarar verdiğini söylüyor. Ancak Muğla Orman Bölge Müdürü İbrahim Aydın, fotoğraflarla da kanıtlanan çevre katliamını

kesin bir dille yalanlıyor: "Bu bölgede herhangi bir ağaç katliamı söz konusu değil. Arama izni verdiğimiz sahaya ulaşmak için 1.960 metrelik bir yol açılması gerekiyor.

Bu yol güzergahında ki ağaçların kesimi ise bizim tarafımızdan yapılıyor. Arama çalışması

tamamlanan sahalara fidan diyor, tohum desteği veriyoruz ve o sahaları rehabilite ederek eski haline kavuşturuyoruz."

ORMAN TALANINI TEŞVİK KANUNU

Orman Genel Müdürlüğü verilerine göre 21.188.747 hektar orman varlığına sahibiz. 2006 yılında 2.227 yangında 7.762, 2007 yılında ise 2.829 yangında 11.665 hektar orman varlığımız yandı. Bilindiği gibi, ülkemizde orman yangınları kurak iklim koşullarının yanı sıra genel seçimler, ormanlar ve ormancılıkla ilgili hukuksal düzenlemelerin gündemde olduğu dönemlerde daha da artmaktadır. Geçtiğimiz yıl da, Başbakanın ve ilgili bakanın ormanlarla ilgili açıklamaları orman yangınlarının önceki yıla göre neredeyse iki kat artmasına yol açmıştı. Bugünlerde de yine orman yangınlarının artmasına yol açabilecek hukuksal düzenlemeler ve tartışmalar yapılmaktadır. Turizmi Teşvik Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve siyasal iktidarın bu kanun ile ilgili açıklamaları da aynı sonuçları verebilecektir.

Öte yandan, 15 Mayıs 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren yasayla, yaklaşık olarak 1,1 milyon dönüm orman alanı turizm yatırımlarına açılabilir ve bu yatırımlarla da 330 bin dönüm alan ormansızlaştırılabilir. Bu miktar, geçen yıl yangınlarla yitirilen orman varlığımızın otuz katını aşmaktadır!

Bu yaz kaybedeceğimiz orman varlığımız şimdiden belli oldu!

Her yıl binlerce hektar orman varlığını özellikle yaz aylarında çıkan orman yangınları nedeniyle kaybediyoruz. Bu yıl ise kaybedebileceğimiz orman

varlığımızın genişlikleri şimdiden belli oldu. Yangınlar olsa da olmasa da turizm yatırımlarının yoğun olarak gerçekleştirildiği bölgelerde ilin toplam alanının binde beşi turizm yatırımlarına tahsis edilebilecek.

Sonuç Olarak...

Açıktır ki, ülkemizde "orman" sayılan alanları hem korumak, doğal değişme ve gelişme süreçlerine herhangi bir zarar vermemek hem de bu alanlardan toplumun tüm sınıf ve kesimlerinin dengeli biçimde ve devamlı olarak yararlanabilmesini sağlamak gerekmektedir. 1982 Anayasası bile bu gereğin bir kamu hizmeti olarak yerine getirilmesini zorunlu saymaktadır. Ne yazık ki, bu yalın gerçeklik, ülkemizde, hemen hemen hiçbir dönemde gerektiğince kavranamamıştır. Dahası, özellikle "devlet ormanı" sayılan alanlardan kapitalist sermaye birikim sürecine yeni fırsatlar yaratmak amacıyla sınırsızca yararlanılması, egemen bir yaklaşım biçimi olmuştur. Oysa, ülkemizde;

Ekolojik, ekonomik, toplumsal ve kültürel koşulların nerede, ne amaçla, ne türden ormanların yetiştirilmesini zorunlu kıldığı bilinmemektedir, var olan "orman" sayılan alanların yapısal özelliklerinin ve değişme eğilimlerinin tüm boyutlarıyla ortaya konulması bir yana, henüz sınırları bile belirlenememiş, belirlenebilenleri de henüz tümüyle tapuya tescil edilememiştir; toplumumuzun tüm sınıf ve

katmanlarının "orman" sayılan alanlardan sağlanabilecek ürün ve hizmetlere yönelik gereksinmesi nitelik ve nicelik olarak belirlenmemiştir, bu nedenlerle de var olan "orman" sayılan alanların neresinde, hangi amaçlarla ormancılık yapılmasının gerekli ve olanaklı olduğu; bu kapsamda neresinde hangi ormancılık dışı etkinliklerin, sözgelimi madencilik, turizm, alt yapı vb. yatırımlarının yapılabileceği ortaya konulamamıştır.

Bu belirsizlikler giderilmediğinde, "orman" sayılan alanlarda yürütülecek ormancılık ve ormancılık dışı etkinliklerin orman ekosistemlerine ve kamu yararına ne türden ve ne denli zarar verebileceğinin gerçekçi biçimde öngörülebilmesi, tümüyle rastlantısaldir. Açıktır ki, bu durum, "orman" sayılan alanlara yönelik sakıncalı yaklaşımların gündeme getirilebilmesini ve yaşama geçirilebilmesini büyük ölçüde kolaylaştırmaktadır. Ne yazık ki "Turizmi Teşvik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" da, gerçekte, bu yaklaşımın bir ürünüdür.

Odamız, doğal ve kültürel varlıklarımızı sermaye gruplarının hizmetine sunma girişimlerine karşı mücadelesini sürdürecektir, ilgili yasanın iptali ve konunun yargıya taşınması için gerekli girişimlerde bulunacaktır.

T M M O B Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu

YANGIN VAR!... **ÖZENDİREN VAR,** **DAHA DA** **YAKACAKLAR!...**

Yaz geldi.
Beklenen sıcaklık artışları diğer beklentiyi geciktirmedi.

22 Mayıs günlü haberler yurdumuzun çeşitli yerlerinde orman yangınlarını ilettiler.

Muğla'nın; Fethiye, Dalaman ve Bodrum Antalya'nın; Akseki ilçelerindeki orman yangınlarından söz ettiler.

Fethiye Patlangıç Mahallesi zeytinlik alanında başlayan yangın rüzgarla ormana sıçradı.

Yangın Marmaris'ten gelen helikopter, arozöz ve çok sayıda orman yangın işçisi ve Fethiye Belediyesi itfaiye ekiplerinin desteği ile denetime alındı.

Bodrum-Konacık beldesinde çıkan orman yangını yangın işçilerinin çabaları ile anında denetime alındı.

Dalaman Fevzibey Köprüsü yakınında çıkan yangın rüzgara karşı güçlükle durduruldu.

Akseki merkez Akşahap Köyü-Püsen Boğazında çıkan yangın Akseki-Manavgat Orman İşletmeleri yangın önleme görevlisi 70 kişilik ekip ve 6 arozözle denetime alındı.

Haziran ayı içinde Eceabat-Gelibolu karayolunun geçtiği Gelibolu-Yalova köyü yakınında çıkan orman yangını üç günde denetime alınabildi.

Lodosun da etkisi ile şiddeti artan yangında THK uçaklarının etkisi yetersiz kalınca İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Tekirdağ, Edirne ve Bursa'dan yardım istendi.

Cennet Koyu, Maden Adası ve Karayolları Kampı bölgelerini tehdit eden yangına 6 uçak, 1 helikopter, 75 arozöz, 12 iş makinesi, 375 yangın işçisi ve 2. Kolordu birlikleri tarafından önlem alındı.

Eceabat-Gelibolu yolu 15 saat kapalı kaldı. Yazlıkçılar evlerini terk etti.

100 hektar orman kül oldu.

Çanakkale Vali Yardımcısı Bahir Altunkaya yangını başlattığı söylenen 2 kişinin tutuklandığını belirtti.

Haziranda Antalya-Kemer Göynük Kanyonunda, Antalya-Manavgat Taşağıl Beldesi Karaveliler mevkiinde yangınlar çıktı.

Hektarlarca ormanın zarar gördüğü yangınlar güç olarak denetime alınabiliyor.

Haber başlığında anıldığı gibi, bu yaz ormanlarımızı ateşe verici özendirmeler yüze çıkacak, kuşkularımız artıyor.

Turizmi Teşvik, Maden, Kıyı Yasaları, 2/B özentileri içimizi zaten yakıyor.

Ormancılar, doğacılar, çevreciler duyarlı uyanık olmalılar.

AYDIN-MUĞLA İLLERİ DOĞAL FISTIKÇAMI (*Pinus pinea* L.) ORMANLARININ PLANLANMASI ve SİLVİKÜLTÜRÜ

Atila KURMUŞ
Orman Yüksek Mühendisi

GİRİŞ:

Fıstıkçami (*Pinus pinea* L.) değerli tohumu (meyvesi) nedeniyle tarih boyunca hep önemli bir ağaç türü olmuştur. Günümüzde de bu özelliği artarak devam etmektedir.

Fıstıkçami, Akdeniz İklim Tipinin bir ağacı olmasına karşın aynı iklim ve coğrafyanın ağacı olan kızılçamla göre çok dar bir alanda doğal yayılış göstermektedir. Kızılçam orman alanı 5 420 524,6 ha. iken, fıstıkçami ormanımız 42 618,2 ha. dır (OGM - Orman Varlığımız-2006). Yine Orman Genel Müdürlüğü'nün hazırladığı 2006-2010 yıllarını kapsayan Fıstıkçami Eylem Planında doğal fıstıkçami orman alanımız 33 742,0 ha. olarak belirtilmektedir.

Az ile yetinen kızılçamlarla karşılaştırıldığında fıstıkçaminin özel yetiştirme ortamı isteklerinin bulunduğu görülmektedir. Fıstıkçami Anadolu'daki tüm doğal yayılış alanlarında granit, gnays, mikaşist, volkan tüfü gibi ana kayalar üzerinde orta-kaba bünyeli, geçirgen, derin toprakların bulunduğu yerlerde yayılış göstermekte ve bu alanlar yıllık ortalama yağış değerleri ile nemli ormanlar sınıfına girmektedir (KILCI. M, Dr. SAYMAN M., AKBİN.G.). Yani fıstıkçami, kızılçama göre daha iyi ekolojik şartlara sahip yetiştirme ortamları isteyen bir ağaçtır ve doğal yayılış bu nedenle sınırlıdır (Buna bağlı olarak yapay yetiştirileceği yerler de sınırlıdır). Üstelik daha sonra açıklanacağı üzere doğal yayılış alanlarında da kızılçamin baskısı ve tehdidi altındadır.

Oyunundan ziyade tohumu (meyvesi) çok değerli olan fıstıkçaminin doğal yetiştirme alanları yukarıdaki nedenlerle özel değer ve önem taşımaktadır. O halde fıstıkçaminin doğal yetiştirme ortamlarının bozulmaması, kaybedilmemesi, iyi planlanması ve işletilmesi fıstıkçami ormanlarının geleceği açısından çok önemlidir.

Türkiye'de fıstıkçami denildiği zaman akla hep Bergama-Kozak Bölgesi gelmektedir. Oysa fıstıkçaminin Türkiye'deki en geniş doğal yayılış alanı Aydın ve Muğla illeri sınırları içinde yer almakta olup, literatürde Mazon bölgesi olarak da isimlendirilmektedir.

Bu özel yetiştirme ortamının bir proje kapsamında ele alınarak ormancılık tekniği açısından var olan sorunların giderilerek korunması ve verimli hale getirilmesi önem taşımaktadır.

1- BUGÜNKÜ DURUM:

Amenajman planı verilerine göre Muğla Orman Bölge Müdürlüğü sınırları içinde saf ve kızılçam ile karışık 36 722,0 ha. fıstıkçami ormanı bulunmaktadır. Bunun 21 888,0 ha.'ı normal, 14 834,0 ha.'ı bozuk vasıftadır (Fıstıkçami ormanlarında verimliliğin yalnızca kapalılığa göre değerlendirilmesi çok uygun değildir. Kapalılığa göre bozuk kabul edilen bir meşçere meyve verimi açısından verimli olabilir).

Bu fıstıkçami ormanının büyük bir bölümü (34 977,0 ha.) Anadolu'daki en geniş doğal yayılış alanı olan ve literatürde Mazon Bölgesi olarak da isimlendirilen Başpınar Dağları ve doğu-batı yönünde uzanan dağ silsilesi üzerinde bulunmaktadır. Burada anakaya gnays olup, toprak ve diğer ekolojik şartların uygun olması fıstıkçaminin Anadolu'daki en geniş ve önemli doğal yayılış alanını oluşturmaktadır. Ancak aktüel durum itibarıyla fıstıkçami ormanı olması gerekenden azdır. Fıstıkçami ormanı olabilecek potansiyel alan daha fazladır.

Söz konusu dağ silsilesi Aydın ve Muğla illeri sınırlarını oluşturmakta, dağın ana baki olarak güneyinde Milas Orman İşletme Müdürlüğü'nün Selimiye, Sarıçay, Yatağan Orman İşletme Müdürlüğü'nün Turgut, Kavaklıdere Orman İşletme Müdürlüğü'nün Gökçay Orman İşletme Şeflikleri, kuzeyinde ise Aydın İşletme Müdürlüğü'nün Söke, Koçarlı, Karpuzlu ve Çine, Nazilli Orman İşletme Müdürlüğü'nün de Bozdoğan İşletme Şeflikleri yer almaktadır.

Buralarda fıstıkçami saf ve kızılçamlarla karışık halde bulunmaktadır. Köyler civarında halkın fıstıkçamını sahiplenmeleri nedeniyle yapılan müdahaleler sonucu saf fıstıkçami meşçereleri yoğunlukta, köylerden uzakta ve sarp arazilerde ise kızılçamlarla karışık olarak bulunmaktadır. Yöredeki fıstıkçami ormanları genellikle yaşlı, bakımsız, ana meşçerenin baskısı altında büyüdüklerinden tepeleri gelişmemiş, çalılışmış, büyüme enerjisi kaybetmiş durumdadır. Birim alandaki fert sayısı çoğu yerde yetersizdir. Çeşitli nedenlerle alanı terk eden fıstıkçamlarının oluşturduğu boşluklar kızılçam tarafından işgal edilmektedir. Genellikle 3 yılda bol tohumu yılı olan fıstıkçamlarında Mazon bölgesindeki

bol tohum yılı tekrarı 7-8 yılda bir olmaktadır (SAATÇİOĞLU.F.1975). Bu durum yukarıda belirtilen nedenlerden kaynaklanmaktadır.

Bu süreç ve bakış açısı devam ettiği takdirde fıstıkçamı yetiştiriciliği açısından çok özel ve değerli olan bu doğal yetişme ortamı kızılçam tarafından kaplanarak hızla saf kızılçam ormanına dönüşmektedir. Çünkü;

-Fıstıkçamlarının kozalakları tamamen insanlar tarafından toplandığından kendi neslini devam ettirecek tohumu kalmamaktadır.

-Kızılçam her yıl yavaş yavaş alanı kaplamasına yetecek kadar tohum vermektedir.

-Fıstıkçamlarının tohumu ağır olduğundan başka yerlere taşınma şansı hemen hemen hiç yoktur.

-Kızılçamın tohumları uçarak alan içine yayılmakta ve çimlenmektedir.

-Fıstıkçamı yetişme ortamı şartları açısından daha seçicidir.

-Kızılçam daha azla yetinebilir. Fıstıkçamına uygun yetişme ortamı onun için lükstür ve bu yüzden daha güçlüdür. Fıstıkçamının doğal yetişme ortamında bile kızılçamlarla rekabet edebilmesi güçtür.

-Her iki ağaç türü de ışık isteği fazla olan orman ağaçlarıdır. Fıstıkçamının, kızılçamın toprağı istila ettiği yerlerde neslini devam ettirebilme olanağı yoktur.

-Saf fıstıkçamı ormanlarına göre kızılçam+fıstıkçamı ormanlarında yangın riski çok daha fazladır. Bu durum fıstıkçamını tehdit etmektedir. Meydana gelen bir orman yangınından sonra alan genellikle kızılçam gençlikleri ile kaplanmaktadır.

Ormanın geçen süreç içerisinde nereden nereye gittiğini fark edemeden, göremeden, değerlendirip anlayamadan o andaki orman yapısına ve kuruluşuna göre yapılan planlamalar ve silvikültürel uygulamalar tamamen kızılçamın lehine olmaktadır. Bu durum kızılçam karşısında zaten dezavantajlı olan fıstıkçamının geleceğini tehlikeye sokmaktadır.

2- TERCİHLER:

2.1. Bu özel ve değerli yetişme alanı üzerindeki ormanlar bugünkü gibi aktüel yapıya bakılarak planlanmaya devam edilebilir ve işletilebilir. Sosyal problemler var diyerek fıstıkçamı ormanları tabiatı koruma alanları olarak belirlenebilir, hiçbir müdahale yapılmayabilir, ya da tüm etalar fıstıkçamından verilebilir. Bunun sonucunda fıstıkçamı yetiştiriciliği açısından çok değerli ve özel yetişme ortamı olan bu alan hızla saf kızılçam ormanı haline dönüşecektir, dönüşmektedir. Bu süreci buralarda kızılçam lehine yapılan ve yapılabilecek doğal ve yapay gençleştirme çalışmaları hızlandıracaktır. Bunun sonucunda kızılçam ormanımız biraz daha artacak, kızılçam yapacak ve yakacak odun üretimimiz de buna paralel olarak çoğalacaktır. Ama doğal fıstıkçamı ormanımız azalacaktır.

2.2 " Bizim yeteri kadar kızılçam ormanımız var ama Anadolu'da fıstıkçamının doğal yayılış gösterdiği böyle alanlarımız sınırlı" diye bir düşünce tarzıyla, mevcut ormanın kızılçam ve fıstıkçamının biyolojik, ekolojik özellikleri ile fıstıkçamının tohumunun insanlar tarafından toplanması sonucu hızla saf kızılçam ormanı haline geldiği görülerek yeni bir anlayışla planlama ve fıstıkçamı lehine önerilecek ve uygulanacak silvikültürel müdahalelerle fıstıkçamı alanlarının artırılması, iyileştirilerek verimli bir yapıya kavuşturulmaları, dolayısı ile çam fıstığı üretiminin artırılması yoluna gidilebilir. Türkiye dışardan odun

hammaddesi ithal etmektedir. Ancak çam fıstığı ihracat ürünlerimizden birisidir.

3-ÖNERİLER:

-Fıstıkçamının Anadolu'daki ender doğal yayılış alanlarının en büyüğü olan bu yörede alışlagelen bir anlayışla ormanın bugünkü yapısı ve kuruluşuna bakılarak bunun devamını öngören planlama ve kızılçamın buradaki varlığını artırıcı yönde yapılacak doğal ve yapay gençleştirme çalışmalarından vazgeçilmelidir.

-Mikroklimatik ve edafik farklılıklara da dikkat edilerek Mazon Bölgesi de denilen bu dağın 800-850 m. yükseklik ve yatay mesafe olarak denizden 60-70 km. uzaklıktaki uygun her bir metrekaresi en fazla çam fıstığı üretilebilecek şekilde fıstıkçamına ayrılmalıdır.

-Bu kuşak içinde jeolojik olarak farklı, bu nedenle toprak şartlarının ağırlaştığı ve toprak derinliğinin yetersiz olduğu alanlar dışında fıstıkçamına öncelik tanınmalı ve yardımcı olunmalıdır. Bu tip, özellikle edafik şartların kötü olduğu alanlardaki kızılçamlar korunmalıdır.

-Var olan genç, saf kızılçam meşcerelerinde gelişim çağlarına uygun bakımlara devam edilmeli, idare müddeti sonunda ekolojik şartlar da dikkate alınarak bu alanlar fıstıkçamına dönüştürülmelidir.

-Mevcut yaşlı, saf kızılçam ormanlarında idare süresinin sonuna kadar ekolojik şartlar da dikkate alınarak fıstıkçamına dönüştürülmelidir.

-Fıstıkçamı doğal yetişme alanında bu amenajman planı süresi içinde gençleştirilmesi ön görülen kızılçam alanları, bu alan dışındaki uygun kızılçam meşcereleri ile plan değişikliği yapılarak kızılçam gençleştirme alanı olmaktan çıkartılmalıdır. Bu meşcereler öncelik derecelerine göre fıstıkçamına dönüştürülmelidir (Öncelik bozuk ve 1 kapalı alanlarda ve çok yaşlı, gelişme dinamiğini yitirmiş meşcerelerde olmalıdır).

-Yörede bozuk ve 1 kapalı saf Çf, ÇfÇz, ÇzÇf, ya da saf Çz alanlarında fıstıkçamına yönelik olarak sosyal problemlerin olmadığı yerlerden başlanarak iyileştirme çalışmaları yapılmalıdır. İyileştirme çalışmaları sırasında alanda varsa gelen kızılçam fertleri uzaklaştırılmalı, kızılçam siperi altında fıstıkçamı dikilmemelidir.

-Uygun yerlerde kızılçamdan fıstıkçamına dönüştürme işlemleri tür değişikliği olarak değil asli türe dönüş olarak nitelendirilmelidir.

-Yaşlı fıstıkçamı gençleştirme alanlarında boşluklara dikim yapılarak küçük alanlarda da olsa gençleştirme çalışmaları yapılmalıdır. Siper altı dikimlerden mümkün olduğunca kaçınılmalı, dikimler siper etkisinin olmadığı boşluklara yapılmalıdır.

-Yapılacak tüm planlamalar ve silvikültürel müdahalelerde fıstıkçamı korunmalıdır.

-İyileştirme ve yapay gençleştirme çalışmalarında mümkün olduğunca aşılı fidan kullanılmalıdır. Bu sosyal sorunların çözümüne de yardımcı olacaktır.

-Genç fıstıkçamı ormanlarında bakım ve budama aksatılmadan yapılmaya çalışılmalıdır.

-Sosyal sorunların çözümünde popülizm yapılmamalı, bu anlayışla yörede yaşayan halkla toplantılar düzenlenmelidir.

-“ Fıstıkçamı yok olursa sosyal sorunlar da biter” düşüncesiyle varlığını tehlikeye sokacak planlama ve yerine kızılçamın kaplamasını sağlayacak silvikültürel uygulamalardan kaçınılmalıdır.

-Sosyal sorunları giderme açısından çoğu zaman iyileştirme çalışmaları kapalılığın kırıldığı yerlerde siper altı dikimi şeklinde yapılmaktadır. Fıstıkçamında siper etkisinin gençliklerin gelişimi, daha sonraki yıllardaki gelişimi ve kozalak verimi üzerine etkileri, siper etkisinin ortadan kalktıktan sonraki gelişme performansı gibi hususların araştırılması yararlı olacaktır.

-Ekolojik şartların uygun olmadığı yerlerde çam fıstığı üretimine yönelik olarak fıstıkçamı ağaçlandırması yapılmamalıdır.

SONUÇ:

Orman işletmeciliğinin gereği olması bir yana bilimsel nedenlerle de fıstıkçamının ve doğal yetişme ortamlarının korunması, geliştirilmesi Türk Ormancısının önündeki en büyük görevlerden birisidir.

Odunundan ziyade tohumu (meyvesi) çok daha değerli olan fıstıkçamının doğal yetişme alanları yukarıda belirtildiği üzere özel değer ve önem taşımaktadır. Doğal yayılış alanları dışında ve ekolojik şartların uygun olmadığı bazı yerlerde zorlamalarla tutma yüzdesi olarak başarılı, ancak gelişme ve kozalak verimi açısından başarısız fıstıkçamı ağaçlandırmalarıyla boşuna zaman, para ve emek harcanacağına doğal yetişme alanlarının en fazla kozalak üretimi sağlanacak şekilde fıstıkçamına ayrılması, bu yönde planlanması, kullanılması ve silvikültürel önlemlerin buna göre ön görülmesi ve uygulanması gerekmektedir.

ORTAM SICAKLIĞININ SANDAL VE KOCAYEMİŞ TOHUMLARININ ÇİMLENME ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE ETKİLERİ

H. Cemal GÜLTEKİN¹ Nevzat GÜRLEVİK² U. Gülşan GÜLTEKİN³

¹ Eğirdir Orman Fidanlık Mühendisliği, Eğirdir, Isparta

² S. D. Ü., Orman Fakültesi, 32260 Isparta, gurlevik@orman.sdu.edu.tr

³ Eğirdir Şapçı İlköğretim Okulu, Eğirdir, Isparta

1. GİRİŞ

Sandal (*Arbutus andrachne* L.) ve kocayemiş (*Arbutus unedo* L.) Fundagiller (*Ericaceae*) familyasına ait, ülkemizde doğal olarak yetişen ağaçcık formundaki daimi yeşil iki türümüzdür. Sandalın gövdesi kızıl kahverengi renktedir. Ağaç çileği olarak ta bilinen kocayemişin gövdesi ise koyu kahverengidir. Sandal; Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerinde 0-800 metreler arasında, kocayemiş ise Marmara, Ege, Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinde 0-500 metreler arasında yayılış göstermektedir (Davis, 1965; Kayacık, 1980).

Her iki türünde çeşitli organları tıbbi amaçlı kullanılmaktadır (Baytop, 1999). Odunu yakacak olarak çok değerli olması, odun kömürü yapımında tercih edilmesi nedeniyle sandal ve kocayemiş ormanları yoğun insan baskısı altındadır. Bu iki türün meyveleri yabani yaşam açısından ana besin kaynaklarını oluşturduğu gibi, kocayemiş meyveleri doğrudan insan beslenmesinde de kullanılmaktadır. Genelde her iki türde yangına hassas bölgelerde yayılış göstermektedir. Ayrıca, yayılış gösterdikleri alanlarda hızlı gelişen ibreli türlerle yapılan ağaçlandırmalar sandal ve kocayemişin aleyhine bir süreç oluşturmaktadır.

Çiçekleri, gövde ve kabukları ile yapraklarının çok estetik renk ve şekillerde olması nedeniyle peyzaj düzenlemelerinin ve kent ağaçlandırmalarının tercih edilebilecek türlerindedir. Bu taksonların güncel hayatta daha yaygın kullanımının ön koşulu fidan üretimindeki sorunların aşılmasıdır. Orman ağaçlarının ve çalılarının tohumlarının pek çoğu, temelde embriyo ve/veya tohum kabuğuyla ilişkili fiziksel (morfolojik) ve kimyasal (fizyolojik, hormonal) sebeplerden dolayı çimlenme sorunları yaşamaktadırlar (Kozłowski, 1971). *Arbutus*'larda da fidan üretiminin önündeki en büyük engellerden birisi

tohumların çimlendirilememesinden kaynaklanan sorunlardır.

Sandal ve kocayemişte sağlıklı çimlenme için, 1-3 ay soğuk-ıslak katlama gerektiği ve/veya giberellik asitle (GA) muamele edilmesi gerektiği belirtilmektedir (Saatçioğlu, 1971; Köse, 1998; Ürgenç, 1998). Bu gereksinim, tohum kabuğunun kısıtlı bir geçirgenliğe sahip olması ve embriyonun tam olarak gelişmemesine

bağlanmaktadır. Soğuk-ıslak katlama ile % 50 ve üzerinde çimlenme sağlanabileceği (Saatçioğlu, 1971; Ürgenç, 1998; Gültekin vd., 2004) ve GA uygulaması ile soğuk sürece gerek kalmadan 20 °C'de, çok daha kısa sürede daha yüksek çimlenme sağlanabileceği belirtilmektedir (Köse, 1998). Eğirdir fidanlık şartlarında kış ekimlerinde tohumların katlamaya gerek kalmadan ekilebileceği, bahar ekimlerinde ise tohumların katlamaya alınması gerektiği ve böylece % 70-90 oranında çimlenme gerçekleştiği belirtilmektedir (Gültekin, 2004).

Tohum çimlenmesini etkileyen çevresel faktörler arasında su, sıcaklık, ışık, oksijen gibi faktörler sayılabilir (Kozłowski, 1971). Daha önceki çalışmalarda yukarıda belirtilen faktörleri etkileyen malçlama, gölgeleme ve ekim zamanı

gibi fidanlık uygulamalarının etkileri sandal ve kocayemiş çimlenmeleri üzerine etkileri araştırılmış ve neticede malçlama ve % 50-70 oranında gölgelememin tohumların çimlenmeleri ve fidanların sağlıklı gelişimleri üzerine olumlu etkileri olduğu ortaya konmuştur (Gültekin, 2004; Gültekin vd., 2004).

Bu çalışmada, fidan yetiştirme tekniğine katkıda bulunmak amacıyla, çeşitli ortam

ÖZET

Sandal (*Arbutus andrachne* L.) ve kocayemiş (*Arbutus unedo* L.) *Ericaceae* ailesine mensup Akdeniz'e özgü türlerdendir. Bu çalışmada, ortam sıcaklığının bu iki türe ait tohumların çimlenme süreleri ve yüzdeleri üzerine etkileri araştırılmıştır. Bu amaçla, 4-40 °C'ler arasında 8 farklı sıcaklık ortamları denenmiştir. Sonuçta; her iki türde de, ortam sıcaklığı arttıkça çimlenme süresinin kısaldığı görülmüştür. Ayrıca, yine her iki türde de 4 °C'den 15 °C'ye kadar çimlenme yüzdeleri artış göstermiş ve sonrasında çimlenme yüzdeleri düşmüştür. Denenen en yüksek sıcaklık olan 40 °C'de ise hiç çimlenme olmamıştır. Çalışma neticesinde, sandalda 4-20 °C ve kocayemişde 6-16 °C'ler arasında yaklaşık % 80 ve üzerinde çimlenme elde edilebileceği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Arbutus*, Sandal, Kocayemiş, çimlenme

Sıcaklıklarının sandal ve kocayemiş tohumlarının laboratuvar şartlarında çimlenmeleri üzerine etkileri araştırılmıştır.

2. MATERYAL VE METOT

2.1. Bitkisel Materyal

Çalışmada kullanılan sandal ve kocayemiş meyveleri 2004 yılı sonbaharında; her tür için 20 adet ağaçtan tesadüfi olarak toplanmıştır (Çizelge 1). Meyveler aynı anda olgunlaşmadığından, olgunlaşmalarının belirlenmesi için renk ve tat gibi öngörülerden yararlanılmıştır. Olgunluk göstergesi olarak sandalın meyvelerinin portakal rengi, kocayemiş meyvelerinin ise kırmızı olmasına ve elle sıkıldığında kolayca eziliyor olmalarına dikkat edilmiştir. Toplanan meyveler 1 hafta süreyle güneşlendirilerek iyice olgunlaşmaları beklenmiştir. Etili sulu meyvelerin tohumları kuşatan perikarp tabakası kendiliğinden açılmadığı için bu tabakanın mekanik olarak uzaklaştırılması gerekmektedir. Bu amaçla; 50-60 °C sıcaklıktaki suda meyve eti uzaklaştırılmış ve tohumlar 3 gün süreyle oda sıcaklığında kurutulmuştur. Ardından boş tohumları ayırmak için saf alkolde (% 98) yüzdürme yapılmış ve 10 gün süreyle ile tohumlara suda şişirme yöntemi uygulanmıştır. Şişirme işleminde su günde iki defa değiştirilmiştir. Tohumların 1000 tane ağırlığı rasgele alınan ve boş taneden temizlenmiş halde 8 x 100 adet saf tohum üzerinden belirlenmiştir. Bu denemede kullanılan tohumların 1000 tane ağırlıkları Gültekin (2004) tarafından yapılan tespitlerle örtüşmektedir.

Çizelge 1. Çimlendirme denemelerinde kullanılan sandal ve kocayemiş tohum kaynaklarına ait bazı veriler.

Tür adı	Sandal (<i>Arbutus andrachne</i> L.)	Kocayemiş (<i>Arbutus unedo</i> L.)
Tohum toplama tarihi	Kasım 2004	Eylül 2004
Orijini	Isparta (Aşağıgökdere)	İstanbul (Sarıyer)
Yükse lti	450 m	150 m
Tohum kaynağı	20 ağaç	20 ağaç
Baki	Kuzey	Kuzey -Doğu
1000 tane ağırlığı	2.41 g	2.51 g

2.2. Fidanlık Alanının Tanıtımı

Bu çalışma, Eğirdir Orman Fidanlığında planlanmış ve yürütülmüştür. Eğirdir Orman Fidanlığı Isparta iline bağlı, Eğirdir ilçe merkezinde, denizden 950 m yükseklikte 20 hektarlık bir alanı kaplamaktadır. Halen bu fidanlıkta Toros sediri, Ardıç türleri, Andız, Anadolu karaçamı gibi ibrelü türlerin yanı sıra Alıç, Sandal, Akçaağaç, Meşe, Dişbudak ve Akasya gibi yapraklı türlerin fidanları üretilmektedir. Akdeniz iklimi ile karasal iklim arasında geçiş bölgesinde yer alan fidanlık yarı-karasal bir iklime sahiptir. Yıllık ortalama sıcaklık 12-13 °C, maksimum

Sıcaklık 38 °C, minimum sıcaklık -14 °C, ortalama yıllık yağış 763 mm'dir.

2.3. Çimlendirme Denemesi ve Değerlendirme

Sandal ve kocayemiş tohumlarının çimlenme sıcaklığını ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada çimlendirme ortamları olarak 4 ile 40 °C arasında 8 farklı sıcaklık ortamı denenmiştir (4, 6, 10, 15, 20, 25, 30 ve 40 °C). Soğuk çimlendirme ortamları (4 ve 6 °C) soğuk hava deposunda veya Arçelik marka buzdolabında gerçekleştirilirken, sıcak ortamlar termostatlı ısıtıcı kullanılarak sağlanmıştır. Ekimler 02 Aralık 2004 tarihinde her sıcaklık uygulaması için ayrı ayrı 5 x 7 cm boyutundaki saksılarda (her saksı ayrı bir parsel kabul edilerek) 4 yinelemeli olarak düzenlenmiştir. Her bir işlem için 100 adet tohum kullanılmıştır. Saksılarda çimlendirme ortamı olarak tohumların toplandığı meşcerelerin 10 değişik yerinden alınan ve eşit olarak karıştırılan toprak kullanılmıştır. Kocayemiş ekilen toprak, killi balçık ve pH değeri 7,5 iken; sandal ekilen toprak, kumlu balçık tektürde ve pH değeri 8,0'dir. Ekim işlemi 3 mm derinlikte yapılmış ve kapatma malzemesi olarak perlit kullanılmıştır. Ekimi takiben saksılar iyice sulanmış tarla kapasitesinde tartılmıştır. Sulama uygulamasında saksılar günlük tartılmış ve kaybedilen su miktarı kadar su verilmiştir. Saksıların üzerine, nemi korumak amacıyla telis örtülmüştür. Çimlenme ile ilgili ölçümler çimlenmelerin sona erdiği güne kadar devam etmiş (yaklaşık üç ay) ve bu süre içerisinde çimlenen fidicikler günlük olarak sayılmış ve karışıklılığa neden olmamak için koparılmıştır. Elde edilen çimlenme yüzdeleri arcsin dönüştürmesi yapıldıktan sonra varyans analizi ile karşılaştırılmış, sonuçlar grafik olarak sunulmuştur. Varyans analizi sonucu işlemler arasında farklılık tespit edilmesi halinde, Duncan testi ile homojen gruplar oluşturulmuştur.

3. BULGULAR

3.1. Sandal

Çalışmanın sonunda, uygulanan bütün sıcaklıklar itibarıyla, sandal tohumlarının ekimi takip eden 20. günde çimlenmeye başladıkları ve 80. günde ise çimlenmelerin sona erdiği tespit edilmiştir (Şekil 1). Çimlenmeler, yüksek sıcaklıklarda daha erken başlamış ve daha erken sona ermiştir. Bu durumda, çimlenmenin başlangıcı ile sonu arasında geçen süre, düşük sıcaklıklar için çok daha uzun olmuştur. Çimlenmenin tamamlanması için geçen bu süre 10 °C ve üzerindeki sıcaklık için 10-23 gün iken, 4-6 °C'de bırakılan tohumlarda için bu süre 40-45 gün olmuştur.

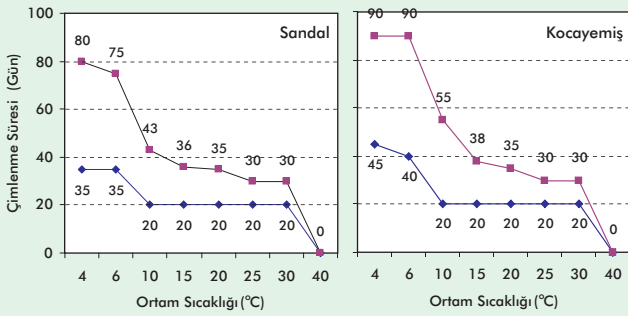
Çimlenme yüzdeleri 40 °C'de % 0 ile 15 °C sıcaklıkta % 97 arasında değişmiştir (Şekil 2) ve uygulanan sıcaklık işlemleri arasında önemli düzeyde farklılıklar olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,001$). Çimlenmeler, en düşük sıcaklık uygulaması olan 4

°C'de bile % 87 ile oldukça yüksek olmuş ve 15 °C'ye kadar düzenli bir şekilde artış göstermiştir. Buna karşın, 15 °C'den sonra çimlenmelerin artan ortam sıcaklığından olumsuz etkilendiği görülmüştür. Duncan testi sonuçlarına göre, çimlenme yüzdelerini 4 grupta toplanmış, 4 ile 20 °C'ler arası sıcaklık ortamları % 80 ve üzerinde bir çimlenme yüzdesi ile en iyi sonucu veren işlem grubunda yer almışlardır.

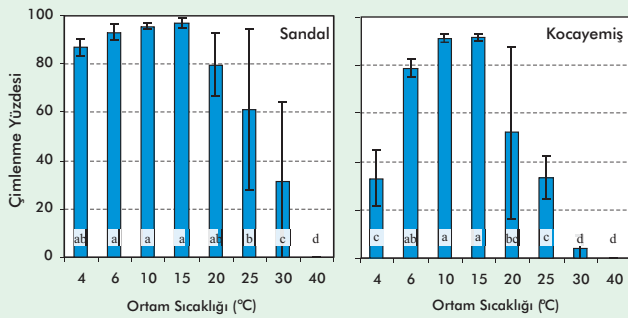
3.2. Kocayemiş

Kocayemiş'te de sonuçlar genel itibariyle sandaldakine benzer olmuştur. Bütün sıcaklıklar göz önüne alındığında, tohumlar 20. günde çimlenmeye başlamış ve 90. günde çimlenmeler sona ermiştir (Şekil 1). Çimlenme süreleri yüksek sıcaklık ortamları için daha kısa iken, düşük sıcaklıklar için daha uzun olmuştur.

◆ : çimlenmenin başlangıcı, ■ : çimlenmenin sonu

*Şekil 1. Sandal ve kocayemiş tohumlarının farklı sıcaklık ortamları için çimlenme süreleri.

Şekil 2. Farklı sıcaklıkların sandal ve kocayemiş tohumlarının çimlenme yüzdeleri üzerine etkileri (Barlar üzerindeki çubuklar ± 1 standart sapmayı göstermektedir, n=4; aynı harfle işaretlenen işlemler Duncan testi sonuçlarına göre birbirinden farklı değildir, p<0,05).

Varyans analizi sonuçlarına göre, ortam sıcaklıklarının kocayemiş tohumlarının çimlenme yüzdeleri üzerine önemli derecede etki yaptığı belirlenmiştir (p<0,001). Çimlenme yüzdeleri 40 °C'de % 0 ile en düşük değerde bulunurken, 15 °C'de % 91,5 ile en yüksek değere ulaşmıştır (Şekil 2). Genel

itibariyle, sıcaklık artışıyla birlikte önce artan ve 15 °C'den sonra azalan bir trend gözlenmiştir. Duncan testi sonucunda, toplam 4 homojen grup oluşmuş ve 6-15 °C'lik ortamlar % 79 ve üzerinde çimlenme yüzdeleri ile en iyi sonucun elde edildiği grupta yer almışlardır.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Sandal ve kocayemiş ülkemizin de içinde yer aldığı Akdeniz coğrafyasının önemli flora elemanlarıdır. Bu türlerin korunması ve daha yaygın kullanılabilmesi, öncelikle bu türlere ait yetiştirme problemlerinin çözülmesiyle gerçekleşecektir. Bu problemin çözümüne yönelik olarak bu çalışma ile ortam sıcaklığının çimlenme üzerine etkileri araştırılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, denenen orijinler için, hem sandalda hem de kocayemiş'te ortam sıcaklığının tohumların çimlenmesi üzerine önemli etkileri tespit edilmiştir. Her iki türde de çimlenmeler, denenen en düşük sıcaklık olan 4 °C'de başlamış ve 30 °C'ye kadar devam etmiştir. Yine her iki türde de elde edilen en iyi üç sonuç sırası ile 15, 10 ve 6 °C sıcaklık ortamlarında elde edilmiştir. 15 °C'nin üzerindeki sıcaklıklarda çimlenmenin olumsuz etkilendiği ve özellikle 40 °C'de hiç çimlenme meydana gelmediği görülmüştür. Ayrıca, burada dikkat çeken bir nokta da, 15 °C'nin üzerindeki sıcaklıklarda tekrarlar arası varyasyonun da oldukça yüksek olmasıdır. Bu durum, sıcaklıkların artmasıyla birlikte bazı tekraralarda tohumların daha çimlenmeden ölmesiyle ilgilidir. Zira, 15 °C sıcaklığın üzerinde çökerten ve kök boğazı çürüklüğüne neden olan hastalıkların hızla geliştiği, çimlenme aşamasındaki tohumlara zarar verdiği, sandal ve kocayemişlerin bu tür hastalıklara karşı dirençsiz oldukları söylenebilir.

Ayrıca, her iki türde de ortam sıcaklığı arttıkça çimlenmelerin daha erken başladığı ve erken tamamlandığı tespit edilmiştir. Çimlenme yüzdeleri bakımından aynı gruba düşen 6-15 °C'ler arasında dahi, tohum ekiminden çimlenmelerin tamamlanmasına kadar geçen süre bakımından 40-50 günlük bir süre farklılığı vardır. Bu farklılık, fidanlık pratiğinde tohumların ekim zamanı ve fidanların sürmeye başlayacakları zaman açısından da önem taşımaktadır. Zira, çimlenmeler tamamlanmadan ortam sıcaklığının 15-20 °C'nin üzerine çıkması, beraberinde hem toprak altından henüz çıkmamış fideciklerin hem de daha önceden toprak üstüne çıkmış ancak yeterince olgunlaşmamış fideciklerin mantar vb. sebeplerden dolayı kolayca hastalanmasına ve ölümüne sebep olacaktır.

Belirtilen bu benzerliklerin yanı sıra, sandal ile kocayemiş arasında bazı farklılıklar da göze çarpmaktadır. Sandal tohumları daha geniş bir sıcaklık aralığında % 80 ve üzerinde çimlenebilirken (4-20 °C

Arası), kocayemiş tohumları daha dar bir aralıkta (6-15 °C arası) yeterli düzeyde çimlenebilmektedir. Özellikle 4 °C'de sıcaklıkta, sandal % 87'lik bir çimlenme oranına sahip olurken, kocayemiş sadece % 33'lük bir çimlenme oranı gerçekleştirmiştir.

Literatürde, sandal ve kocayemişler için 1-3 ay soğuk-ıslak katlama gerektiği belirlenmesine karşın (Saatçioğlu, 1971; Ürgenç, 1998), bu çalışmada her iki türde de tohumlar katlamaya gerek kalmadan ortam sıcaklığına bağlı olarak bir ila üç aylık süre içerisinde çimlenmelerini tamamlamışlardır. Özellikle en yüksek çimlenmenin elde edildiği işlem olan 15 °C'de, tohumların % 90'ından fazlası daha 40 gün geçmeden çimlenmiştir. 4-6 °C'lik soğuk işlemlerde ise çimlenmelerin tamamlanması için geçen bu süre 3 aya kadar uzamıştır ancak, doğada sıcaklıklardaki periyodik artış ve azalışlar da dikkate alındığında, bu sürenin çok daha kısa olması beklenebilir.

Bu sonuç, *Arbutus*'lar da çimlenme engelini gidermek için soğuk-ıslak sürece gereksinim olmadığını göstermektedir. Sandal ve kocayemiş tohumlarının doğal ortamda kış ve erken ilkbahar aylarında çimlenmeye başlamaları da bunun bir göstergesi olarak ele alınabilir. Bu durum, onların yetiştirme alanları ile de izah edilebilir. Akdeniz bölgesinde doğal yayılış alanlarında uzun süren sıcak ve kurak mevsime girmeden önce tohumlar erkenden çimlenerek kendilerini emniyete almaktadırlar. Fidanlık pratiğinde ise, soğuk ve nemli kış şartlarının hakim olduğu fidanlık koşullarında katlamaya gerek kalmadan doğrudan kış ekimi yapılabileceği ve bahar ekimlerinde ise katlamanın faydalı olacağı vurgulanmaktadır (Gültekin, 2004).

Kaynaklar

- Baytop, T., 1999. Türkiye'de Bitkilerle Tedavi. Nobel Tıp Kitabevleri Yayını, 2. Baskı, İstanbul, 480 s.
- Davis, P.H., 1965. Flora of Turkey and East Aegean Island. Volume 1, Edinburg, UK
- Gültekin, H, C., 2004. Sandal (*Arbutus andrachne* L.) ve Kocayemiş (*Arbutus unedo* L.) Fidan Üretim Çalışmaları Hakkında Bazı Tespitler. Orman Mühendisliği Dergisi, Sayı:10,11,12, s. 10-11, Ankara.
- Gültekin, H, C., Coşkun, S., Akar, M., Divrik, A., Gültekin, Ü, G., 2004. *Arbutus andrachne* L (Sandal), *Arbutus unedo* L. (Kocayemiş) Tohumlarının Çimlendirilmesi ve Bazı Fidanlık Tekniği Uygulamaları. Kırsal Kalkınma Yılığ, Ankara, s. 18-33.
- Kayacık, H., 1980. Orman Park ve ağaçları Özel Sistematiği. İÜ Orman Fakültesi Yayın No: 281, Cilt: 1, İstanbul, 383 s.
- Kozłowski, T.T. 1971. Growth and Development of Trees (Vol I. Seed Germination, Ontogeny,

and Shoot Growth). Academic Pres. New York, London.

Köse, H., 1998. Doğal Bitki Örtüsünde Bulunan Bazı Odunsu Süs Bitkilerinin Tohum Çimlendirme Yöntemleri Üzerine Araştırmalar. ETAE Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 2, İzmir, s. 55-65.

Ürgenç, S., 1998. Ağaç Ve Süs Bitkileri Fidanlık Ve Yetiştirme Tekniği. İÜ Orman Fakültesi Yayın No: 442. İstanbul, 717 s.

Saatçioğlu, F., 1971. Orman Ağacı Tohumları. İÜ Orman Fakültesi Yayın No: 173, İstanbul, 383 s.

AGM'DE NELER OLUYOR!?

FLAŞ HABER

Ağaçlandırma Genel Müdürlüğü, Planlama Daire Başkanlığı görevine Niğde Üniversitesinden Çevre Mühendisi CEVAT YAMAN atandı.

Ancak orman mühendisi bilgi ve birikimi ile yürütülebilecek bir görev olan Ağaçlandırma Genel Müdürlüğü Planlama Daire Başk. görevine çevre mühendisinin atanması meslek kamuoyunda tuhaf karşılandı.

AKP'nin kadrolaşma ve mevcut kadroları vekaleten kendine yakın kişilerle doldurması uygulamasına bir yenisi ve en tuhaf olanı eklendi. Çevre mühendisi olan Cevat YAMAN AGM Planlama Daire Başkanı olarak atandıktan sonra, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı olarak görevlendirildi.

AGM'nin Planlama Daire Bşk. görevi de, kadro Cevat YAMAN'da olduğundan görevlendirme ile yürütülüyor.

Ağaçlandırma gibi orman mühendisliği bilgisi ve deneyimini gerektiren Ağaçlandırma Genel Müdürlüğü Daire Başkanlığına bir orman mühendisinin değil de çevre mühendisinin atanması kabul edilebilir gibi değil. Ormanlık teşkilatının yönetimine bu teşkilatı bilmeyen ve tanımayan birisinin atanmasının hangi yöneticilik kriterleri dikkate alınarak, hangi bilimsel temellere dayandırılarak gerçekleştirildiğini meslek kamuoyu merak ediyor.

Bunun yanı sıra kendi teşkilatımız olan Ağaçlandırma Genel Müdürlüğünde sanki bu işi yapacak orman mühendisi yokmuş gibi bir yaklaşım sergilenmesi, orman mühendislerinin yapacağı işlerin başka disiplinlere sahip kişilerce yürütülmesi orman mühendislerinin kendi teşkilatına yabancılaştırılmasını sağlamaktadır. İnsan kaynağını doğru kullanmayan bir teşkilatın başarısından söz etmek mümkün müdür?

Yayın Kurulu

TURİZM EŞİTTİR İÇKİ İÇKİ EŞİTTİR TURİZM

Yazan: SÜLEYMAN DİNGİL
ORMAN YÜKSEK MÜHENDİSİ
ALMANCA REHBER

Başlık kimilerine ciddi değilmiş gibi gelebilir. Ben gerçekten ciddi olarak söylüyorum. Turizm eşittir içki, içki eşittir turizm.

Neden böyle söylüyorum? Geçen yıl bir veda gününde, ya da benim yetmişinci yaş günümde, rehberlikte bir çeşit jübile gibi düzenlenen bir akşam yemeğinde, " Süleyman abi, 70 yaşında, 35 yıllık rehberlik deneyiminin ardından bize neler diyorsun?" diye sorduklarında, ben, "Turizm eşittir içki, içki eşittir turizm, demeliyim." diyerek cevap verdim.

İki yıl önce, 18 günlük bir Hititoloji turu yapıyoruz. Gruptaki 30 kişinin yarısı arkeoloji profesörü ve hemen hepsi Hititolog ya da Hitit meraklıları. Kahramanmaraş'ta beş yıldızlı bir otel. İçki yok. Mardin'de turistik bir otel. Büyük Mardin Turistik oteli değil. Orada içki varmış. Bizim kaldığımız otelde içki yok. Resepsiyonda yolculara oda anahtarları dağıtılırken, restoranın yerini tarif ediyorum ve otelde içki olmadığını da söylüyorum.

Akşam yemeğinde bir profesör, ya önceden aldığı ya da o akşam bir yerlerde bulunduğu birasını masasına koyuyor, içecek. Garson bana koşarak geliyor ve "içki yasak otelimizde, restoranımızda içki içmek yasak." diyor. Grup başkanı yaşlı bir profesör. Doğru ona gidiyorum. "Arkadaşınıza söyler misiniz, masada içki bulundurmak yasakmış."

Grup başkanı gidiyor, sessizce ona gereken açıklamayı yapıyor, durumu anlatıyor. Adam, bira şişesini alıyor, tepki olsun diye akşam yemeğini yemiyor ve masadan kalkıp gidiyor.

Ben de akşam yemeğini yemiyorum, ama grupta birlikte yemek süresince orada duruyorum. Yemekten sonra, ana cadde üzerinde içkili bir lokanta

arıyorum. Şehir merkezinde, öncelerden tanıdığım bir lokanta var, ikinci katta. Oraya çıkıyorum, masalara bakıyorum, içki yok. Garsona soruyorum, "İçki yok mu?" diye. "maalesef." diyor. "Ama geçmiş yıllarda biz burada öğle yemeği yedik, içki vardı" diyorum. Garsonun cevabı, "Evet, o zaman vardı, şimdi yok." oluyor. " Ben burada bir içkili lokanta bulamayacak mıyım?" diyorum. "İlerde "Konak" diye bir restoran var, orada içki olacak." diye yanıtıyor sorumu. Oraya doğru gidiyorum. Kapıda üniformalı bir karşılayıcı. "Buyurun, buyurun." diyor ve geleneksel Mardin yemeklerini saymaya başlıyor. Ben, "İçki var mı?" diyorum. "İçki yok." diyor. Ben, "Burada bir içkili lokanta bulamayacak mıyım?" diyorum. "Yenişehir'de var." diyor. Bir minibüs geçiyor, hemen onu durduruyor ve bana dönüp, "Oraya araba ile gitmeniz gerek, yürüyerek gidilecek kadar yakın değil." diyor. Ben, "Yok, yok." diyorum. Minibüs devam ediyor. "Alkolik değilim, boş ver." diyorum.

Ertesi gün şoförümüzden dinliyorum. O da akşam yemeği sırasında garsona sormuş. "Niye içki içmesini engelliyorsunuz, turistin? Adam, dışardan birasını almış gelmiş, içiyor." diyor. Otelin lokantasındaki garson, "İçki içmesine müsaade edersek, biz de günaha gireriz." diye yanıtıyor soruyu. Güler misin ağlar mısın garsonun verdiği yanıtı.

Ülke Türkiye. Mardin gibi turistik bir şehir. Turistik bir otel ve içki yok. Ya da yasak.

Birkaç gün sonra Halep'teyiz. Otelde soruyorum, "İçki var mı?" diye. "Var." diyorlar. Üstelik Ramazan ayı artık. Ertesi gün kalenin karşısındaki lokantanın bahçesindeki masalarda öğle yemeğimizi yiyor, içkilerimizi de içiyoruz.

Hemen, Almanya Başbakanı Merkel geliyor aklıma. İki gün süre ile kadıncağız, akşam yemeği yiyor, Türk Devleti'nin davetlisi olarak, televizyonlarda izliyoruz. Bir bardak kırmızı şarap ikram eden yok kendisine.

Biz rehberler olarak, "Anadolu şarabın ilk

yapıldığı yer, Hititçede "wine" diye adının ilk verildiği yer, çağlar boyunca en iyi, en kaliteli şarapların üretildiği yer, Anadolu, bizim topraklarımız." diye anlatıyoruz.

"Anadolu, serbest düşüncenin, felsefenin yaratıcı tanrılarından biri olan Dianysos'un yaşadığı topraklar, Anadolu toprakları." diye ballandıra ballandıra ülkemizi ve güzelliklerini tanıtmaya çalışıyoruz. Gel gör ki ziyaret için ülkemize gelen bir Alman başbakanı bile bir bardak şarap içemiyor Türkiye'de. Bırakın sıradan insanları.

Uzun Anadolu turlarında, ya alışkın olmadığı yemeklerden, ya da iklim değişikliğinden olsa gerek, 3-5 kişide kesinlikle mide şikayeti ishal gibi rahatsızlıklar görülür. Öğle yemeklerinden sonra otobüste şoför hariç herkese yarım tek rakı dağıtırsınız. Tur boyunca hiçbir kimsede mide şikayeti görülmez. Yolcular arasında rakının adı, "ilaç" diye geçmeye başlar. Tur sonunda hemen herkes, birer şişe ulusal içkimiz olan rakıdan alır ve anıları ile evlerine dönerler.

Fransa'nın başkenti Paris'e 60 milyon turist geliyor yılda. Eğlenmeye, yasakları yaşamamaya gidiyor turistler. Biz ise, ülkemizde turiste içki yasağı getiriyoruz. O, Mardin'deki otelin restoranında bir bardak birasını içemeyen profesör, bir daha ülkemize gelir mi sanıyorsunuz? Bu kafayla gidersek, kimselere de önermez güzel ülkemizi.

İçki, bir insanlık ölçüsüdür, bence. Ben, Almanya'da öğrenciliğim sırasında stajımı yaparken, çok içtiğim zamanlarda, yaşlıca Alman yakınlarım, bir söz söylerlerdi. "İnsanlar bardakla içer, hayvanlar kova ile." Bu ölçüyü yasaklar getirerek, koyamazsınız. İnsan, kendini ona göre yetiştirir.

Türkiye bir turizm ülkesidir. Geçen yıl Antalya'da 4 otelde içki yasağı vardı. Bu yıl 27 otele içki yasağı konmuş.

Geçen yıl kültür turizmi yapan bir acentanın değişik ülkelere gönderdiği kültür turistlerinin sayısını inceledim. O Alman acentasının Güney Kıbrıs'a gönderdiği kültür turistlerinin sayısı, tüm Türkiye'ye gelen kültür turistlerinin sayısından çok daha fazla idi.

Şok oldum diyebilirim. Kıyaslayacak olursanız, Türkiye'nin kültür değerlerinin toplamı, bütün Kıbrıs'ta bulunan kültür değerlerinin toplamından en az elli kat daha fazladır. Ama bu turist sayısına aynı oranda yansımıyor.

İçkiye karşı düşüncelerin ardından, bakın nelerle karşılaşılıyor:

Geçen yıl, Likya başkenti Ksanthos'ta kitap satılan reyonlarda (yerlerde) sıra sıra Said-i Nursi'nin (Bediüzzaman) İngilizce kitaplarını (Risaleyi Nur tercüme) gördüm. Tüylerim diken diken oldu. Said-i Nursi, Türkiye'nin neyini tanıttık, turistler onu niye tanıyacak? Niye satılmasına müsaade ediliyor? Bunları anlamak mümkün değil.

Arkeolojik kitapların yanında, koy oraya Halikarnas Balıkcısının kitaplarını, Koy Nazım Hikmet'in şiir çevirilerini. Ülkeni adam gibi tanıttık.

Nazım Hikmet'in "Kurtuluş Savaşı Destanı", Homeros'un "İlyada Destanı" gibi, bu ülkeye, bu ülke insanlarına ait bir destan. Yüzyıllar boyunca, bin yıllar boyunca okunacak bir eser. Elden düşmeyecek, bir başucu eseri.

2002 yılında Münih'te bir retorik seminerine katıldım. Bir ara ben de Nazım Hikmet'in "Memleketimi seviyorum" şiirini Almanca okudum. 2002 yılı Unesco tarafından Nazım Hikmet yılı olarak ilan edilmişti.

20-30 yabancı rehber meslektaşım beni alkışlarken, 4-5 Avusturyalı rehber arkadaş, ayağa kalkarak hararetle alkışladılar.

"Biz Viyana'da iki ay önce, Nazım Hikmet yılını tam bir hafta süre ile kutladık." dediler. Türkiye için, Atatürk ve Nazım Hikmet, turizmde de dile getirilecek önemli şahsiyetler. Ksanthos ören yerinde Said-i Nursi'nin İngilizce Risale tercüme ne için? Kime hizmet ediyorlar?

Türkiye'de Turizm Bakanlarının rehber kökenli olmaları gerekiyor. Hükümetlerine, ören yerlerine dikkat etmeleri, turizmin gereklerini belirleyip, otellerde, restoranlarda eksiksiz yerine getirmeleri için.

Bu ülkeye yazık oluyor. Evet, tüm düşüncelerin, insanlığın aydınlık ilişkileri için, Turizmde "Turizm eşittir içki, içki eşittir turizm" diyorum.

"Geçen yıl kültür turizmi yapan bir acentanın değişik ülkelere gönderdiği kültür turistlerinin sayısını inceledim. O Alman acentasının Güney Kıbrıs'a gönderdiği kültür turistlerinin sayısı, tüm Türkiye'ye gelen kültür turistlerinin sayısından çok daha fazla idi. Şok oldum diyebilirim."

YAZIM KURALLARI

Dergi içeriğinde;

• Mesleksel olarak; yapılmış bilimsel-teknik inceleme, araştırma, gözlem ve uygulamalara ilişkin rapor vb sunumlara

• Gezi, anı, spor, sanat, öykü, şiir, resim, fotoğraf, karikatür vb sunumlarla, bu konulardaki görüş, eleştiri ve önerilere ve ayrıca güncel yaşamda karşılaşılan, günlük ilginç oluşumlara yer verilecektir.

• Dergimize yayınlanmak üzere gönderilen yazılar, e-posta aracılığıyla veya bilgisayar ortamında bir elektronik kopya (disket/CD) olarak, "Word" formatında gönderilmelidir.

• Yazar ve yazarların ad-soyadı ve tanıtımları yazı başlığının altında yer almalı, görevi ve varsa elektronik posta adresi verilmelidir.

• Yazının daha önce yayınlanıp yayınlanmadığı ayrıca bildirilmelidir.

• Yazılar, A4(210x297mm.) boyutlu kağıda 1,5 satır aralı 12 punto ve "Times New Roman Tur" özelliğinde yazılmalıdır.

• Yazılar, Çizim, Fotoğraf ve Tabloları ile birlikte 1 2 (oniki) sayfayı geçmemeli, tablo ve grafikler zorunlu ise kullanılmalıdır.

• Çizim, Tablo ve Fotoğraflar yazı içinde uygun yerlere numaralandırılarak konumlanmalıdır.

• Fotoğraflar net, temiz olmalı, slayt dışı sayısal gönderilen fotoğrafların çözünürlüğü yüksek olmalıdır. Çözünürlüğü düşük fotoğraflar baskıya uygun olmadıklarından kullanılmayacaktır.

• Tablo tanımları tablonun üst kısmında, çizim

tanıtımları şeklin alt kısmında kısa ve açık anlatımlı olmalıdır. • Yazılarda Türkçe sözcük kullanılmasına özen gösterilmeli, Türkçe yazım kurallarına uyulmalıdır. Yazı içindeki kısaltmalar ilk kullanımda parantez içinde açıklanmalıdır.

• Kullanılan formüllerdeki simgeler, birimleri ile birlikte açıklanmalıdır. Simgeler, "Uluslararası Birim Sistemi "ne uygun olmalıdır.

• Yazıda kaynak anılırken, kaynak yazarın soyadı, kaynak yazının yayın yeri ve yılı belirtilmelidir. İki'den fazla ad varsa ilk yazarın soyadına "ve ark." Kısaltması eklenmelidir.

• Metin içinde alıntı yapıldığı anılan tüm yapıtlar, sona eklenecek "KAYNAKLAR" bölümünde yazarının soyadı göz önüne alınarak alfabetik sırayla anılmalıdır. Kaynak belirtmede; yazarın adı, yayının adı, yayın tarihi, yayınevi, yayınlayan kurum, yayın no'su, yayınlanan kent, sayfa sayısı yer almalıdır. Kaynak Internet ortamındansa, yazar adı, yazı tarihi ve yapının adından sonra Web adresi belirtilmelidir.

• Yayımlanacak tüm yazı, çeviri ve belgelerdeki teknik ve içeriklerden doğacak sorumluluklar yazarına aittir.

• Dergi Yayın Kuruluna gönderilen yazı ve gönderiler yayınlandı n-yayınla nması n geri gönderilmez.

• Yayın Kurulu ve editör, yayınlanacak yazılarda gerekli gördüğü düzeltmeleri yapabilir ve uygun görülen yazılar dergide yayınlanır.

• Dergide yayınlanan yazılardan "Kaynak Göstermek" koşuluyla alıntı yapılabilir.

Abonelik ve Reklam için derneğimize başvurabilirsiniz...

Yeni Dernek Binamız

BİTİYOR...

